

kakšna
usoda
n a s
č a k a

Goriško pokrito tržnico bodo začeli obnavljati prihodnje leto

Slovenski ustvarjalci v Pordenonu:
Za nas je meja predvsem obogatitev

Na »črni petek« dve smrtni žrtvi na avtocesti pri Devinu

Primorski dnevnik

NEDELJA, 23. SEPTEMBRA 2012

št. 225 (20.548) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zavrž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrobit" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pa v Vojskem pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLĀCANA V GOTOVIN

Spredzane in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 € CENA V SLOVENI 1,20 €

*Na Cerje
vodijo
poti
miru*

DANJEL RADETIĆ

»Ne vrag, le sosed bo mejak.« Tako je največji slovenski pesnik France Prešeren zapisal v svoji Zdravljici, v kateri je v verzih poudaril, da smo Slovenci narod, za katerega sta svoboda in mir temeljni vrednoti. Narod, ki si prizadeva, da bi bil prepričan za vselej pregnan. Narod, ki se branitelj svoje zahodne meje spominja s vseslovenskim shodom za mir in z vero v prijazno prihodnost.

Na včerajšnjo svečanost na Cerju pri Opatjem selu so udeleženci prišli po poteh, ki so danes posvecene miru, pred nekaj manj kot sto leti pa so bile prepojene s krvjo vojakov najrazličnejših narodnosti. Njih so se spomnili z razstavo, ki je le začasna, saj notranjost monumentalnega spomenika, ki so ga začeli graditi leta 2002, še ni dokončno urejena. Za to v sedanjem obdobju suhih krav enostavno ni denarja, tako da mora občina Miren-Kostanjevica iskati sredstva za dokončno ureditev stolpa pri vseh možnih sogovornikih. Lani so njenim prošnjam prisluhnili v Bruslju, od koder je v okviru evropskega projekta »Kras-Carso« prišel denar za ureditev razgledišča in dostopne poti, ki so ju uradno predali namenu ravno med včerajšnjim shodom. Tudi po njuni zaslugu postaja pomnik braniteljem slovenske zahodne meje priljubljena razgledna točka, ki jo upoštevajoč Prešernov poziv – kot dobri sosedje vse bolj pogosto obiskujejo tako Slovenci kot Italijani.

RIM - Pričakovano srečanje med premierjem Montijem in pooblaščenim upraviteljem družbe

Marchionne: Fiat ne bo zapustil Italije

Toda vlada naj bi moral v zameno proučiti, kako spodbujati izvoz

OPATJE SELO - Vseslovensko zborovanje za mir na Cerju

Mir ni samoumeven

Zanj si je treba nenehno prizadevati, saj človek vse prehitro zaide na poti nasilja in vojne

OPATJE SELO - Na Cerju je včeraj potekalo 4. Vseslovensko zborovanje za mir, na katerem je bil slavnostni govornik slovenski predsednik Danilo Türk. V svojem nagovoru je poudaril, da mir ni samoumeven, saj

človek še vedno vse prehitro zaide na poti nasilja in vojne. »Za mir si je treba nenehno prizadevati, saj zahteva skrbno upravljanje z gospodarskim in socialnim razvojem ter družbeno enakopravnost in pravičnost tako na

nacionalni kot na mednarodni ravni, spremno diplomacijo za preprečevanje oz. reševanje konfliktov, predvsem pa zahteva močno moralno zavezovo,« je poudaril Türk.

Na 9. strani

RIM - Več ur trajajoča pogajanja so zaznamovala pričakovano srečanje med italijanskim premierjem Marioom Montijem in pooblaščenim upraviteljem družbe Fiat Sergiom Marchionnejem. Izid po prvih ocenah ni bil najbolj prepričljiv. Marchionne je vsekakor zagotovil, da bo Fiat ostal v Italiji. Toda vlada naj bi moral v zameno proučiti, kako spodbujati izvoz. Marchionne naj bi zahteval tudi podaljšanje dopolnilne blagajne, po drugi strani pa ni zagotovil proizvajanja novih modelov. Srečanja so se udeležili tudi predsednik Fiata John Elkann ter ministri Corrado Passera, Elsa Fornero in Fabrizio Barca.

Na 21. strani

Tržačani preplavili
zaprete ulice centra

Na 2. strani

Človeški krog
za mir in sožitje

Na 3. strani

Tatovi traktorjev še
naprej zaprti v Gorici

Na 8. strani

Kupujmo goriško
z novim logotipom

Na 10. strani

SKGZ o slovenistiki
na tržaški univerzi

Na 20. strani

DISCOUNT MATERASSI

PROMOCIJSKA
CENA ZA

Ležišče lateks - višina 20 cm

€ 299,00 - enop.

-50% € 598,00 - dvop.

Ležišče ortopedsko
vzmeti

€ 238,00 - enop.
€ 476,00 - dvop.

-50% € 119,00 - enop.
€ 238,00 - dvop.

Ležišče
ločene vzmeti

€ 498,00 - enop.
€ 996,00 - dvop.

-50% € 249,00 - enop.
€ 498,00 - dvop.

Ležišče
memory foam

€ 698,00 - enop.
€ 1.396,00 - dvop.

-50% € 349,00 - enop.
€ 698,00 - dvop.

Vzglavni lateks in
memory foam

€ 98,00
preobleka proti pršicam

-50% € 49,00

Električni
počivalnik

€ 1.590,00

-50% € 790,00

Trst, ul. Rossetti, 6 - na vogalu z ul. Giotto
Tel.: 040.37.11.35

Delovni čas:
pon. 15.45 - 19.30
tor. - sob. 9.15 - 12.45 in 15.45 - 19.30

ŠOLA ZA NEMŠČINO
Hildegard Bayer

Profesorji nemškega
maternega jezika

Največ po
8 slušateljev v skupini

Tečaji:
- za različne starostne stopnje
- za podjetja
- individualni tečaji

Certifikati za študijski kredit
Bogata knjižnica in videoteka

INFORMACIJE:
pon. - pet. 10.15-13.00/15.30-18.30
Ul. Ginnastica 3, 1. nadstropje
Tel. 040 661050
e-mail: hildegardbayer@tin.it
(Šola ima pooblastilo - MD 19.11.1983 - Ital. Šolskega ministrstva, Splošnega ravnateljstva za kulturne izmenjave.)

BON BON
chocolate

dolciumi - ingredienti - decorazioni

Božansko
dobri
konfeti

Test
ul. Carducci 25
Gorica
ul. Garibaldi 6
Tržič
ul. S. Ambrogio 18
Ljubljana
Trg Ajdovščina 4

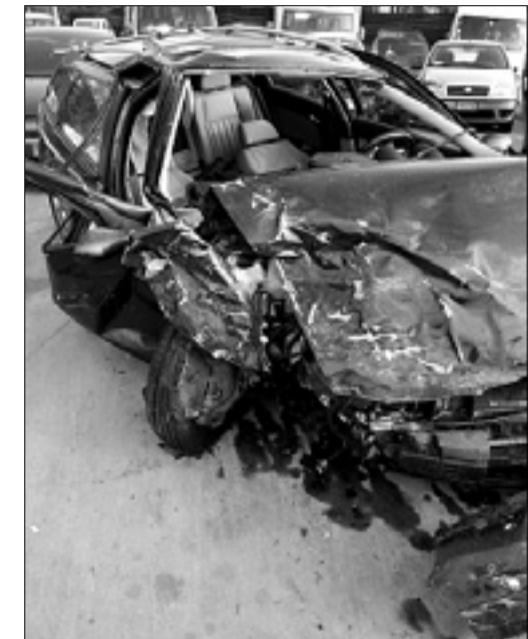
DEVIN - V petek nekaj minut po 23. uri na avtocestnem priključku

Spet tragična prometna nesreča, v čelnem trčenju umrla oba voznika

Ljubljjančan Saško Djurašević je takoj izdihnil, glasbenika Paola Passadorja so eno uro zman oživljali

Levo Paolo Passador s svojim električnim basom (s Facebooka), desno posledice trčenja na ford focusu in alfa romeu (KROMA); obe vozili so prepeljali v avtomehanično delavnico Braida blizu Slivnega

Petak je bil res črn dan, ki se je na cestah Furlanije-Julijanske krajine začel in končal zelo slabo. O silovitem jutrišnjem trčenju v Kanalski dolini, v katerem so umrle štiri osebe, smo že poročali, istega dne pa sta dve osebi izgubili življenje nekaj po 23. uri v bližini Devina. Avtomobila sta čelno trčila, umrla pa sta oba voznika - 36-letni Paolo Passador in 62-letni Saško Djurašević. Prvi je bil po rodu iz Romansa, a je že nekaj let živel na Padričah, drugi je bil iz Ljubljane. V vpleteneh avtomobilih ni bilo drugih ljudi.

Prometna policija še preiskuje vzroke in potek nesreče, jasno pa je, da je na avtocestnem priključku v smeri proti Trstu prišlo do strahovitega čelnega trčenja. Tako Passador (z avtom ford focus) kot Djurašević (z avtom alfa romeo 156 station wagon) sta se peljala z Moščenic proti Trstu, malo pred devinskimi počivališčem pa je eden od dveh izgubil oblast nad svojim vozilom. Zapeljal je desno in trčil v zaščitno ograjo, avto je odbilo na sredno vozišča ter ob ograjo pri ločilnem pasu. Avtomobil je naposled obstal na cestišču, obrnjen pa je bil v nasprotno smer: tedaj je pripeljal drugi avtomobil in silovito čelno trčil v prvega. Kaže, da je nesrečo povzročil Passadorjev ford focus, čeprav iz razbi-

tin na cesti tega ni bilo enostavno razbrati. Djurašević je bil na mestu mrtev, Passadorja pa so reševalci službe 118 eno uro zman oživljali. Prometna policija domneva, da je tudi tej nesreči najverjetnejše botrovala utrujenost, ali pa slab počutje enega od dveh voznikov.

Paolo Passador je bil v glasbenih krogih severovzhodne Italije poznan obraz. Sodeloval je s številnimi bendi, predvsem pa je bil basist priljubljene skupine Fandango, ki izvaja glasbo Luciana Ligabueja. Nova turneja po Furlaniji-Julijanski krajini je bila že pripravljena. Passador je bil po poklicu računalniški tehnik, delal je v nekem podjetju v San Giorgiu di Nogaro, zapušča pa ženo in majhna otroka, ki sta stara kmaj štiri mesece ter nekaj več kot leto dni. Prijatelji ga opisujejo kot zelo pozitiven, nasmehano osebo, čeprav je Passador pred kratkim prestal težko življenjsko preizkušnjo. V enem letu je izgubil tako oceta kot mater in v petek zvečer se je vračal ravno iz Romansa, kjer se je popoldne udeležil maše v spomin na pokojne starše.

Saško Djurašević je bil iz Ljubljane, po neuradnih informacijah naj bi bil po poklicu podjetnik, kaj več informacij o njem pa včeraj nismo mogli zgotoviti preveriti. (af)

TEDEN MOBILNOSTI - Zaključek druge zaporedne izvedbe

Ulice kot sprehajališča

Mestno središče včeraj zaprto za promet - Danes prvi vzpon po Škali šanti Rampigada Santa

Danes se bo zaključil evropski teden mobilnosti, ki so ga drugič zapored priredili tudi v Trstu. Ob tej priložnosti je občinska uprava včeraj poskrbela za zaprtje ulic mestnega središča za promet, ki so se spremenile npr. v modne piste, plesnišča in prizorišča prikaza večin obrtnikov (na sliki KROMA). Občani so se lahko sprehodili po ulicah v okviru pobude združenja Uisp Vivicittà, preizkusili pa so se lahko tudi v »nadzorovani vožnji« z inovativnimi kolesi z vgrajenim motorčkom, predvsem pa so se seznanili z novostmi, ki jih čakajo, ko bo (če bo) novi prometni načrt postal realnost. Teden mobilnosti pa se bo zaključil danes, ko bo ob 10. uri iz Rojana stekel prvi kolesarski, tekaški in pohodniški vzpon po Škali šanti, poimenovan Rampigada Santa, ki ga prireja združenje Spiz. Ob tej priložnosti bo znamenita reber zaprta za promet.

KRIŽ - Opozorilo bralca o nespoštovani dvojezičnosti

Kriški portič potrebuje tudi slovensko besedo

Na tabli ob stopnicah je razlagata dobra, čeprav samo v enem jeziku

S. SEDMAK

Ob stopnicah, ki vodijo z Obalne ceste do kriškega »Mula« oziroma kriškega portiča, so javne uprave postavile tablo, na kateri so navedeni pokrovitelji pobude - Dežela FJK, Pokrajina Trst in Občina Trst. Na pojasnjevalni tabli je podrobno opisano stanje plaže in portiča, na-

vaja pa tudi podatke iz letošnjih analiz morske vode ter druge podrobnosti. Tabla žal ne omenja zgodovine kriškega pristana, o katerem bi veljalo marsikaj povedati.

Bralec Silvano Sedmak pa nas je opozoril, da je celotno besedilo na tabli izključno v italijanskem jeziku,

kar je za domačine nedopustno - nadenojezično tablo pa bi se hudovali tudi sloviti kriški ribiči, ki so se vsak dan spuščali k morju. Pričakovali bi, da bodo pristoje uprave popravile nerodnost in namestile primerno tablo s strokovno razlagu tudi v slovenščini.

SPODRSLJAJ
Sežansko društvo vabi na »balletto«

Nekateri starši učencev osnovne šole Franceta Bevka na Opčinah so bili v petek začuden, ko so se njihovi otroci vrnili iz sole z vabilom Baletnega društva Sežana. Ni jim šlo v račun, da je slovensko društvo iz sosednje občine poslalo na šolo s slovenskim učnim jezikom letake v - italijansčini. Vabilo je namreč omenjalo »balletto classico e jazz« ter v italijanskem jeziku razlagalo, da so v Kosovelov dom vabljeni vsi mladi, ki jih zanimajo gibanje in plesni spektakli. Poklali smo predstavnike sežanskega društva in odgovorila je tajnica Nika Daneu Jurič, ki je bila nad spodrljajem presenečena. »Če je prišlo do napake, se iskreno opravičujem. Tega govorito nismo storili namerno,« je dejala. Razložila je, da je hotel mentor plesnega tečaja (začel se bo 1. oktobra), romunski učitelj Eugen Todor, ciljati tudi na italijansko publiko, zato je pripravil nekaj italijanskih letakov. Tajnica ne ve, kako so se znašli na slovenski šoli, ocitno je prišlo do nedolžne pomote. (af)

ROCOL-MELARA
Nasilneža za zapahi

Policisti s postaje Rocol-Melara so v petek aretrirali dva nasilna moška. Eden je osumljen nasilja v družini, drugi pa nadlegovanja (to kaznivo dejanje je v Italiji »stalking«).

V prvem primeru so policisti na ukaz državnega tožilca Massima De Bortolija odvzeli prostost 46-letnemu srbskemu državljanu J. R., ki stanuje v Trstu. Moški je več let izvajal nasilje v družini, običajno se je vratil domov v vinjenem stanju. Zbuljal je ostale člane družine in jih pretepjal, pri tem pa razbijal pohištvo in najrazličnejše predmete. Po večletnem nasilju se je žena končno opogumila in moža prijavila.

36-letnega italijanskega državljanja F. N. A., večkratnega prestopnika, pa so aretrirali na pobudo tožilke Cristine Bacer. Moški ni hotel sprejeti dejstva, da je njegova partnerka in nekdanja sostanovalka enostransko prekinila njuno razmerje. Vztrajno ji je težil in ji grozil, redno jo je klical po telefonu in ji pisal grozilna sporočila, zalezoval jo je in na koncu celo poskusil začgati njen avtomobil. Iz ljubosumja je poškodoval tudi vozila njenih znancev.

VELIKI TRG - Ob dnevu OZN za mir

Pisan človeški krog za sožitje vseh skupnosti

Odbor Danilo Dolci povabil dijake Zavoda združenega sveta in priseljence, ki živijo v Trstu

Na Velikem trgu je v petek pod večer plapolalo 80 zastav iz 80 različnih držav sveta. Odbor Danilo Dolci je v sodelovanju z Jadranskim zavodom združenega sveta iz Devina priredil shod Večetnični Trst na trgu. Želeli so poudariti odprtost Trsta do vsake etnične skupnosti, ob tem pa so obeležili tudi dan OZN za mir. Srečanje je bilo namenjeno predvsem priseljencem in predstavnikom različnih etničnih skupnosti, nastopili pa so tudi dijaki Jadranskega zavoda, ki so pred srečanjem na Velikem trgu pripravili posebno predstavo na Borzem trgu. S plesom so predstavili najrazličnejše svetovne kulture, nato so v sprevodu z godbo bobnov Berimbau krenili proti Velikemu trgu. Tam so oblikovali velik »človeški krog«, ki naj bi simboliziral objem Jadranskega zavoda Trstu. Zavod je tako tudi obeležil 30-letnico obstoja.

Pobuda Večetnični Trst na trgu je bila tudi pretveza, da so organizatorji predstavili dolgoročni cilj: to je ustanovitev formativnega centra v muzeju vojne in miru, ki bi ljudi osveščal o grozotah vojne in vrednoti miru ter obenem ovrednotil zapuščino Diega de Henriqueza.

Pobude odbora miru, sožitju in solidarnosti Danilo Dolci so se pričele že v četrtek, ko je v prostorih Arac v javnem parku v ulici Giulia predavala belgijska strokovnjakinja za nenasilno razreševanje konfliktov Pat Patfoort. Formativno predavanje, ki ga je strokovnjakinja včeraj ponovila na Jadranskem zavodu za dijake, je nastalo v okviru državnega projekta Civilne mirovne intervencije z namenom, da bi ljudi seznanili z metodo za konstruktivno klubovanje nasprotij in tako tudi preprečili nasilje.

Andreja Farneti

Z roko v roki za mir, strpnost in sožitje ...

KROMA

SDGZ - Obvezno usposabljanje

Izobraževalni tečaji za zaposlene v podjetju

V začetku leta, 26. januarja 2012, sta stopila v veljavno dva dogovora med državo in deželami, ki na osnovi 34. in 37.člena enotnega besedila o varnosti pri delu (zak. odl. 81/2008) določata vsebine izobraževanja delodajalcev in delavcev na področju varnosti pri delu.

Glavna novost je nedvomno dogovor glede izobraževanja zaposlenih, za katere je doslej veljal le splošni predpis, da morajo biti ustrezno formirani. Sedaj pa je predvideno, da morajo vsi zaposleni v podjetju, ne glede na tipologijo delovne pogodbe (tudi delo na projekt, praksa itd...) ter družbeniki opravljati tečaj, katerega termini in vsebine so točno določeni.

To velja bodisi za že zaposlene delavce, bodisi za novozaposlene. Slednji bodo morali opraviti tečaj pred uradnim pričetkom dela ali sočasno z zaposlitvijo, oz. najkasneje v roku 60 dni od dneva zaposlitve.

Potek teh tečajev je strukturiran na dva glavna dela: splošno izobraževanje in specifično izobraževanje. Prvi 4-urni splošni tečaj bo obravnaval tematike, kot npr. pojem tveganja, organizacija za zaščito v podjetju, pravice, dolžnosti in denarne kazni v primeru kršitve zakonodaje, nadzorni organi in inšpek-

cije. Ta splošni del je za vse zaposlene enak, ne glede na dejavnost podjetja, pri katerem so zaposleni.

Nato pa bodo sledili še specifični tečaji. Tu pride v poštev dejavnost posameznih podjetij, ki so razdeljena v tri skupine, in sicer glede na stopnjo tveganja. Specifični tečaji bodo torej imeli različno trajanje, in sicer 4 ure za nizko tveganje (uradi, trgovine, mali obrtniki, gostilne), 8 ur za srednje tveganje (kmetijstvo, javne uprave, prevozi, idr.) in 12 ur za visoko tveganje (gradbeništvo, industrija, zdravstvo idr.). Vsebine teh tečajev pa bodo zadevale prav specifiko dejavnosti posameznih podjetij.

Potem, ko bo zaposleni opravil te začetne tečaje, bo moral vsakih 5 let opraviti še izpopolnjevalni tečaj.

Slovensko deželno gospodarsko združenje, v sodelovanju s podjetjem Servis doo – srl, prireja v oktobru dva tečaja, in sicer v pondeljek, 1.oktobra 2012 na podružnici v Obrtni coni Zgonik od 14.00 do 18.ure in v četrtek, 4. oktobra na podružnici v Obrtni coni Dolina od 14.00 do 18.ure. Prijave sprejemajo do četrtega, 27.septembra. Dodatne informacije lahko dobite na spletni strani www.servis.it ali www.sdgz.it ter na tel. št. 040 6724855.

več fotografij na
www.primorski.eu

Pri Sireni jutri predstavitev knjige Pisma Nori

Irski pisatelj James Joyce je svoji ženi Nori napisal veliko pisem. Večina teh je iz obdobja med letoma 1904 in 1912, ki ga je pisatelj preživel v Trstu, zato bodo jutri knjigo predstavili na sedežu Tržaškega pomorskega kluba Sirena. Na predstavitev, ki jo založba prireja v sodelovanju s Tržaško knjigarno, bo sta ob 18. uri o knjigi spregovorila prevajalka Tina Mahkota in urednik ter pisec spremne besede Mitja Čander. Pogovor bo vodila Jaruška Majovski.

Sprehod po slovenskem Trstu

Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm vabi v torek na sprehod po slovenskem Trstu, na katerega so vabljeni tako člani kot nečlani (ob tej priložnosti pa bo mogoče tudi poravnati članarino). Zbirališče ob 15.50 pred stolnico sv. Justa, od koder se bodo udeleženci spustili do starega mesta ob vznožju griča, mimo nabrežja in Velikega trga do Trga Oberdan, kjer se bo ogled zaključil približno dve uri kasneje. Sprehod bo vodila novinka Poljanka Dolhar.

V Dolini zaprt davčni urad

Uprava občine Dolina obvešča, da bo zaradi izpopolnjevalnega tečaja uslužbencev občinski DAVČNI URAD zaprt javnosti v sledečih dneh: jutri in torek, 25.09. ter v torek in sredo 2. in 3. oktobra.

AURORA VIAGGI
POTOVALNI URAD

Od daljnega 1963. VESTNO SKRBIMO ZA VAŠA POTOVANJA IN POČITNICE

NAŠI IZLETI IN POTOVANJA

BOLGARIJA velika tura ISTANBUL in KAPADOKIJA še zadnja mesta MÜNCHEN in ROMANTIČNA CESTA PLITVICE LONDON še zadnja mesta CIOCIARIA Rim, Fiuggi Gipsoteca CANOVA in Ville Palladiane Buče v PUŠJI VASI (Venzone) ETIOPIJA BUDIMPEŠTA DISNEY ON ICE v Zagrebu CIRQUE DU SOLEIL v Bologni MARTINOVANJE RIM večno mesto Praznik Mandorlata v CREMONI TREVISO – Razstava Zakladi iz Tibeta OMAN in EMIRATI ČILE in Velikonočni otok MYANMAR	3. – 12.10. 5. – 12.10. 11. – 14.10. 13. – 14.10. 17. – 21.10. 18. – 21.10. 21.10. 28.10. 1. – 12.11. 1. – 4.11. 1.11. 11.11. 11.11. 16. – 19.11. 17. – 18.11. 18.11. 25.11. – 2.12. 25.11. – 9.12. 30.11. – 9.12.
---	--

Zaupajte izkušenosti!

POTOVALNA AGENCIJA AURORA, UL. MILANO, 20 TRST
TEL 040 631300 FAX 040 365587,
E-MAIL aurora@auroraviaggi.com,
URL www.auroraviaggi.com

BRITISH SCHOOL

Angleščino se učimo v Trstu
v ulici Torrebianca 18 040-369.369

www.British-FVG.net

UNIVERSITY of CAMBRIDGE ESOL Examinations
Authorised Centre

The British School of Friuli Venezia Giulia

ENGLISH plus...

DEVIN - Zgodovinar Aleksander Panjek gost Jusa

Kako so pred tremi stoletji puntarji naskočili devinski grad

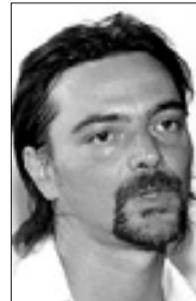
Predavatelj razkril še druge dogodke, ki pričajo o upornosti kmetov devinskega gospodstva

Prihodnje leto bo minilo okroglih 300 let, odkar so kmetje devinskega gospodstva v okviru širšega primorskega (tolminskega) kmečkega upora napadli devinski grad. To burno dogajanje, na katerega opozarja tudi spominski stebrič na vaškem trgu, je v petek zvečer s predavanjem v slovenščini in italijanščini v starini devinski šoli obudil profesor zgodovine na Univerzi na Primorskem Aleksander Panjek, ki je sicer domačin. Večer je priredil Jus Devin v sklopu priprav na slovesnejše obeleženje 300-letnice punta. Nenavadno številne udeležence srečanja, ki je, kot rečeno, potekalo najprej v slovenščini in potem v italijanščini, sta v imenu prireditevjev uvodoma pozdravila Vladimir Mervic in devinsko-nabrežinska občinska odbornica za kulturo Marija Breclj.

Prof. Panjek je nazorno obnovil dogodke izpred treh stoletij. Vrhunec so dosegli 6. maja 1713, ko je po nekaterih viroh 5 do 7 tisoč kmetov napadlo grad. Podatek je po predavateljevi oceni najbrž pretiran, res pa je, da je velika množica oblegala grad v znak protesta proti tedanjemu tlačanskemu rezimu in državnemu davku. Grof Jožef Thurn je ukazal proti upornim streljati, tako da je bilo nekaj mrtvih in več ranjenih. Razbesneli kmetje so naposled uničili grofov vinograd, češ da stoji na srenjski zemlji, in razdejali nekaj hiš.

Predavatelj se je na petkovem večeru dotaknil še dveh starejših dogodkov, ki opozarjata na upornost kmetov devinskega gospodstva. Oba sta se odvijala v Štivanu, ki je bil tedaj pomembno pristanišče. Tako so leta 1635 kmetje s širšega kraškega območja na tradicionalnem svetovanskem sejmu protestirali proti novim davščinam. Šlo je v resnici za zapoznел odmen v veliki kmečki upor, ki je nekaj tednov poprej zajel večji del slovenskih dežel, še zlasti Štajersko. Poleg tega je prof. Panjek omenil »mačjo godbo«, se pravi protest, ki so ga Štivanci leta 1651 inscenirali proti ovdovelenemu vaškemu veljaku Zoriju Baldigari, ker se je oženil z mlajšo domačinko, ne da bi se vaški fantovščini oddolžil s tradicionalno veselico. Protest se ni omejil na besede, saj so fantje razdejali Baldigarovo hišo. Podatke o tem dogodku je predavatelj našel v arhivu devinskega gradu, iz katerega je sicer črpal tudi informacije o poskusu upora iz leta 1635 in o kmečkem puntu iz leta 1713.

Dvodnevni devinski večer so popestrili Fantje izpod Grmade, ki so pod vodstvom Hermana Antoniča zapeli Puntarsko in Pobratimijo, udeležila pa sta se ga med drugimi župan Vladimir Kukanec in deželnim svetnikom Igor Gabrovec.

Prof. Aleksander Panjek in nastop zboru Fantje izpod Grmade

RIBIŠKO NASELJE Skupščina o načrtih za obalni pas

Veliko število ljudi se je udeležilo skupščine, ki je bila v Ribiškem naselju v okviru prireditve Bela jadra, plava riba. Skupščino je sklical 2. svetniška skupina v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu z namenom širše razprave o načrtih, ki zadajajo devinsko-nabrežinski obalni pas. Projekti sta ob udeležbi devinsko-nabrežinske župana Vladimira Kukanje podrobno predstavila predsednik komisije Maurizio Rozza in devinsko-nabrežinski župan Massimo Veronese. Še posebno pozornost so namenili načrtu o pristanišču v Ribiškem naselju, ki ga je devinsko-nabrežinski občinski svet sprejel novembra lani. Kot je povedal Rozza, bodo morebitne spremembe mogoče samo na osnovi pripomb, ki so jih prispevali deželna uprava, javne ustanove in občani. Občinski odbornik Andrej Cunja je med drugim napovedal, da se bo v septembru začelo asfaltiranje vseh cest v Ribiškem naselju.

KRIŽ - Zgodovina ribištva in ribičev Slovenski etnografski muzej priskočil na pomoč Križanom

Cossutta in Volpi-Lisjak z restavratorjem Černetom in Kosom

KROMA

ŽELEZARNA - Tiskovna konferenca krožka Miani

Fogar: Škedenjska železarna mora prenehati z delovanjem

Tržaški župan Roberto Cosolini oziroma sodstvo morata ukrepiti in odrediti zaprtje škedenjske železarne. Nesprejemljivo je, da javne institucije stalno odlašajo z odločitvami in v bistvu čakajo, da bo kdo drug storil prvi korak. Dogajanje s tovarno Ilva v Tarantu je namreč dokazalo, da je zaprtje tovarne edini način za zaščito okolja, delavcev in prebivalcev. Škedenjska železarna pa kljub vsemu še naprej onesnažuje zrak in škodi zdravju občanov, posledice pa so stalne in lahko tudi zelo hude. Župan, ki je po zakonu odgovoren za zdravje občanov, ima zato dolžnost, da to prepreči.

To so poudarili na srečanju, ki je bilo včeraj do poldne na sedežu Krožka Miani. Na zasedanju sta govorila predsednik krožka Miani Maurizio Fogar in glasnik združenja Servola respira Romano Pezzetta, ki sta zahtevala zaprtje železarne. Razlogov za to zahtevo je več, je poudaril Fogar. Iz plavža uhaja dnevno približno 20 tisoč kubičnih metrov plina, prečiščevalne oziroma filtrirne naprave ne delujejo, poleg tega pa material, iz katerega uhajajo strupene in celo radioaktivne snovi, skladiščijo kar pod milim nebom. Ukrepi, ki so potrebni za ustrezne posege v železarni niso združljivi z njenim nadaljnjjim delovanjem, je povedal Pezzetta. Zato je potrebno železarno zapreti, je še poudaril Fogar, pri tem pa je treba seveda poskrbeti tudi za zaščito zaposlenih in njihovih družin. (ag)

Ribiški muzej, ki se ne brez finančnih težav rojeva v Križu, je doživel še en korak na poti do odprtja. Za to nosi zaslugo Slovenski etnografski muzej (SEM), ki je priskočil na pomoč vodstvu muzeja s tem, da je restavriral, očistil in uredil eksponate, ki bodo na ugod v kriškem muzeju.

Restavratorji Janez Črne, Gregor Kos in Ana Motnikar so glavnino posega opravili kar na licu mesta, v Ljubljano so odnesli le eno potapljaško obleko. SEM, ki bo prihodnje leto izdal muzejski katalog, je od resornega ministra dobil sredstva za restavtorski poseg v Križu, domačini pa so strokovnjakom iz Slovenije nudili prenočišče. Franco Cossutta in Bruno Volpi Lisjak, predsednik in ravnatelj Ribiškega muzeja, sta povedala, da se muzej gradi in urejuje izključno s prostovoljnimi prispevki donatorjev, med katерimi prednjači Združenje za Križ. Po njuni oceni so v projekt doslej vložili več kot 200 tisoč evrov, za dokončanje pa potrebujejo še okrog 80 tisoč evrov. Del tega denarja, kot podprtje Cossutta, bodo morali potrositi za nekatere najnujnejša obnovitvena dela v domu Alberta Sirk, katerega sestavni del bo nastajajoči muzej. Usoda Sirkovega doma in stanje, v katerem je stavba, sicer precej skrbita Cossutto in kriško vsko skupnost.

Obnova talne signalizacije

Občina Trst obvešča, da bodo od juči do četrtek pri Sv. Jakobu v nočnih urah dokončali obnovo talne signalizacije, ki pa se bo jutri začela tudi na Opčinah (v Konkonelski, Alpinski in Bazoviški ulici), pri Banih (v naselju in na cesti čez Banovski vrh), na Ferligh (na cesti čez Banovski vrh in v Ul. Bellavista), v Trebčah (na pokrajinski cesti št. 1 znotraj vasi) in Gropadi (znotraj vasi) ter na Padričah (na pokrajinski cesti št. 1 znotraj vasi, na cesti za Gropado in na cesti za Hudo leto). Jutri bodo dela potekala med 14. in 18. uro, v torek in četrtek med 9. in 18. uro, v petek pa med 9. in 13. uro. Od danes do četrtega pa so v nočnih urah med 21. in 6. uro (v slučaju slabega vremena pa podnevi med 6. in 14. uro) predvidena dela na Reški cesti (med hišnima številkama 108 in 285 ter pri nadvozu in odcepnu za hitro cesto), v ulicah Marchesetti, Farinetto, Mille, Felluga, Aldegardi, Chiodino, Mauroner, Biasotto in Architer pri igrišču pri Sv. Alojziju. Od juči do četrtega pa bodo dela potekala v nočnih urah med 21. in 6. uro v Drevoredu Campi Elisi ter v ulicah S. Marco (med ulicama Alberti in Von Bruck), Von Bruck, Alberti (med Ul. S. Marco in Drevoredom Campi Elisi), Caduti sul Lavoro, Svevo, Doda in D'Alviano.

Razseljeni: Afrika praznuje

Trinajsta pobuda Razseljeni se bo začela danes v razstavnem prostoru bivše bencinske črpalke Rogers na Nabrežju Grumula, kjer bo ob 18. uri srečanje z naslovom Afrika praznuje. Članice Združenja afriških žena, ki so organizirale pobudo, bodo poskrbeli za pokušnjo afriških jedi.

Note Timave: jutri koncert

V okviru koncertne sezone Note Timave bo jutri zvečer v starci cerkvi v Štivanu ob 21. uri koncert pianista Olafa Johna Lanerija. Vstop je prost.

Jezikovni tečaji

in aquafitness pri ŠC M. Klein

ŠC Melanie Klein prireja jezikovne tečaje za otroke in odrasle: za otroke od 4. do 6. leta - tečaj Slovenski ABC ob sredah od 16.40 do 17.30, tečaj angleščine Learn and play ob sredah od 17.30 do 18.20. Tečaj slovenščine za odrasle: informativno srečanje za začetnike in nadaljevalec bo v sredo, 26.9. ob 19. uri na sedežu društva, ul. Cicerone 8.

ŠC M. Klein prireja tudi tečaj aquafitnessa, skupinske vadbe v vodi, ki je primerna za vse starosti. Tak način vadbe ublaži gravitacijo, sprošča telo, izboljša prekrvavitev in razvredri. Tečaj bo pri ponedeljkih in četrtekih od 19.30 do 20.10 ali od 20.15 do 20.55 v bazenu hotela Peseck. Prvo brezplačno srečanje bo v četrtek, 27.9.

Info in vpisovanja: info@melanieklein.org; 345 7733569; urnik urada: pon. in čet. 9.00 – 13.00; sre. 12.30 – 15.00.

Dobredodelna tekma s Sebastianom Sommo

Na nogometnem igrišču v Ul. Locchi, ki ga običajno uporablja društvo Sant'Andrea bo danes ob 18. uri nogometna ekipa v dobredodelne namene. Izkupiček bo namenjen za Fundacijo Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin, na njej pa se bosta pomerili ekipa televizijske nanizanke »Un caso di coscienza 5« (ki jo ravnokar snemajo v Trstu) z na čelu igralcem Sebastianom Sommo ter ekipa lokalnega krožka, ki združuje odvetnike in druge ljudi, ki so zaposlene na tržaškem sodišču.

Mejna policija aretirala romunskega državljanja

Mejna policija je v petek pri Fernetiči aretirala romunskega državljanja V.C.C., ki se je peljal z avtobusom, namenjenim iz Apulije v Romunijo. Romuna je sodišče v Bergamu že obsođilo na 4 mesece zaporne kazni zaradi krajev v obremenilnih okoliščinah, ki jih bo moral zdaj odsedeti.

SLORI - V petek v Narodnem domu v okviru Trieste Next

Mladi raziskovalci se bodo predstavili

Dijaki 3.b razreda srednje šole z Opčin na delavnici o zdravi prehrani

Jej zdravo, živi zdravo! Tako so učenci III. b razreda srednje šole I. stopnje na Opčinah poimenovali raziskovalno nalogo, ki so jo izvedli v okviru raziskovalnih delavnic. Slednje potekajo že sedmo leto v režiji Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI ob evropski Noči raziskovalcev - The researchers' Night in pod mentorstvom raziskovalke Norine Bogatec. Letošnja tema se usklajuje z vsebino prve izvedbe prireditve Trieste NEXT oziroma Evropskega salona inovacije in znanstvenega raziskovanja, ki želi izpostaviti pomem zdravega prehranjevanja in nosi naslov Save the food. Pobudo prirejajo tržaška občina, Univerza v Trstu in Nordosteurope Editore v sodelovanju s številnimi ustanovami, ki se z inovacijo in raziskovanjem ukvarjajo na različnih področjih. V okviru Trieste NEXT bodo mladi raziskovalci predstavili izsledke svojega raziskovalnega dela v petek, 28. septembra, ob 10. in 11. uri v prostorih Narodnega doma.

Priješnji petek so učenci predstavili sad njihove raziskovalne izkušnje učencem in profesorjem na šoli. Pri delavnicah je sodelovala tudi

Nevenka Ražman (**na sliki**) z Zavoda za zdravstveno varstvo Koper, ki je učence uvedla v svet zdrave prehrane in jim izročila ustrezno gradivo. Na osnovi pridobljenih informacij so učenci sestavili vprašalnik, ki je obravnaval kar pet raziskovalnih vsebin: kupovanje hrane in kuhanje, pogostnost uživanja različnih vrst hrane in pijače, količina zaužite hrane pri posa-

meznem obroku, prehrambne navade in šolska malica. Na vprašalnik so odgovorili učenci preostalih razredov openske šole. Pridobljene podatke so tretješolci vnesli v računalnik, jih obdelali, rezultate grafično uprizorili in jih temeljito analizirali. Delo so opravili zelo vestno, saj so vsebino opravljenega raziskovalnega dela samozvestno in suvereno predstavili.

SSG - Danes v Nubrežini, v torek v Barkovljah Vabilo k abonmaju z igro 110 okusnih let

V župnijski dvorani v Nubrežini bo danes popoldne zaživelva prva ponovitev najnovejše, zabavne predstave SSG 110 okusnih let. Odborništvo za kulturo občine Devin-Nubrežina, SKD Igo Gruden in župnika sv. Roka bodo posredovali gledalcem prijeten popoldan z duhovito zgodbo o...kraški kuhinji in ljubezni. Vesna Guštin in Lara Komar (**na sliki**) sta protagonistki predstave, ki je nastala po zamisli in z režijo Sabrine Morena, ki je našla skupni imenovalec med počastitvijo 110. obletnice ustanovitve Dramatičnega društva v Trstu in temo prehrane, ki zaznamuje letošnjo izvedbo festivala »Teatri a Teatro-Aspettando Next«. Priprava na romantično večerjo je tema du-

hovitega teksta, v katerem mlada igralka prosi tetu za pomoč pri osvajanju francoskega režiserja z večerjo, ki jo bosta igralki ponudili v pokušnjo tudi gledalcem. Recepte na odru bodo obogatili vina tržaških slovenskih vinogradnikov Škerk, Bibc, Merlek in Parovel (slednja dva predstavljata tudi svoja olja), izdelki proizvajalcev Tergeste d.o.p., sir kmetije Zidarič. Predstava spada v sklop pobud Vabila k abonmaju kot uvod v letošnjo sezono SSG.

Predstava v Nubrežini se bo pričela ob 17. uri, v torek pa se bo niz gostovanj duhovitih dogodivščin v kraški kuhinji nadaljeval na sedežu SKD Barkovje ob 20.30. Vstopnina za predstavo znaša 6 evrov.

Jezikovni tečaji pri Skladu Mitja Čuk

Po uspešnih izkušnjah iz preteklih let, bodo tudi v š.l. 2012/2013 pri Skladu Mitja Čuk stekli jezikovni tečaji za angleščino in slovenščino, ki jih bodo, kot običajno, vodili priznani jezikovni izvedenci. Interesenti bodo lahko izbirali med skupinskimi ali individualnimi tečaji, prijavijo pa se lahko tečajniki vseh starosti: otroci, mladina in odrasli. Tečaji so namenjeni tako začetnikom kot nadaljevcem na raznih stopnjah znanja.

Za angleški jezik je poleg ponudbe tečajev vseh stopenj možna tudi priprava na FCE. Za osnovno in srednjo šolo pa je predvidena še posebno ugodna ponudba. Kdor bi želel podrobnejših informacij, se lahko udeleži predstavitev tečajev angleščine jutri na sedežu Sklada, Proseška ul. 131, Općine. Predstavitev bo za vso starostno skupino posebej po razporedu: ob 15. uri za dijake višjih srednjih šol, ob 16. uri za osnovnošolce, ob 17. uri za dijake nižjih srednjih šol in ob 18. uri za odrasle. Vsakdo bo imel možnost neposrednega pogovora z voditeljico tečaja. Tečaji slovenskega jezika se bodo začeli v oktobru s tečajem slovenščine za negovorce. Kasneje pa je predvidena še vrsta specifičnih tečajev, o katerih bo javnost primerno in pravočasno obveščena. Kdor si želi natančnejših informacij, je vabljen na predstavitev prvega tečaja slovenščine - tečaja za negovorce v četrtek 27.9. ob 18.30 v Večnamenskem središču na Repentabrski ul. 66, kjer bo dobil odgovore na vsa morebitna vprašanja.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA,
23. septembra 2012

SLAVOJKO

Sonce vzide ob 6.53 in zatone ob 19.00 - Dolžina dneva 12.07 - Luna vzide ob 15.04 in zatone ob 0.37

Jutri, PONEDELJEK,
24. septembra 2012

NADA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,8 stopinje C, zračni tlak 1017,6 mb ustaljen, vlaga 58-odstotna, veter 7 km na uro jugo-vzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,4 stopinje C.

OKLIC: Diego Carmine Principe in Immacolata Luisi, Ilyas Argundogan in

Rita Matteucci, Stefano Panjek in Chiara Castaldo, Stefano Postogna in Pamela Gotti, Elio Amato in Michaela De Domenico, Federico Bancovich in Miriam Favretto, Pietro Alfieri in Valentina Rainieri, Bruno Lasini in Mirna Avezzu, Libero Lopriore in Allegria Tracanelli, Marco Mattaliano in Leah Perez, Ortensio Pagano in Immacolata Trimboldi.

Lekarne

Nedelja, 23. septembra 2012

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg S. Giovanni 5, Ul. Alpi Giulie 2, Largo Sonnino 4, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan.

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Trg S. Giovanni 5 - 040 631304, Ul. Alpi Giulie 2 - 040 828428, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Ul. Alpi Giulie 2, Largo Sonnino 4, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Sonnino 4 - 040 660438.

Od pondeljka, 24.,

do sobote, 29. septembra 2012

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Settefontane 39 - 040 390898, Oštrek Osoppo 1 - 040 410515, Boljunc - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Cavana 11 - 040 302303.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od pondeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Ob 50-letnici

poroke

se zahvaljujeva

sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa sinovoma in njunima družinama za čestitke, darila, cvetje in za prekrasno posenečenje.

ROMANA in EGON

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan MARJA GOLIDNIKOVA z Melare. Želimo ji iz vsega srca mnogo zdravja in še veliko lepih dni. Marija, Giuljana, Duilja, Meri, Marija, Meri.

Prišla je jesen in FACIJEV rojstni dan, ENDADAMA prisrčno voščimo in ti želimo mnogo zdravja, sreče in nešteto vzponov na Nanos.

Mari in Damjanu se je pridružil sinček Luka. Srečnima staršema čestitamo, malemu LUKI pa želimo vso srečo v življenju. Manuel in Mojca, Erik in Elisa z Matijo.

Osmice

OSMICO sta odprla Andrej in Ivan Antonič v Cerovljah št. 34. Tel. št.: 040-299800. Vabljeni!

OSMICO je odprl Škerk v Praproto št. 20. Tel.: 040-200156.

OSMICO je v Mavhinjah 58/A odprla družina Pipan-Klarč. Toplo vabljeni!. Tel. 040-2907049.

OSMICO sta odprla Corrado in Roberta, na cesti za Slivno. Tel. 338-3515876.

OSMICO sta v Samotorci št. 50 odprla Cvetko in Zmaga Colja. Toplo vabljeni. Tel. št. 040-229224.

HaiRo

Vabljeni na otvoritev novega frizerskega salona

v Dolini 75
(nasproti cerkve)

v soboto,
29. septembra
ob 18. uri.

Katja Bratos

KOJ- ove dejavnosti :

• Starosta mali princ – 12. izvedba:

• 28. oktobra – jutranji del: obisk Goriških Brd, spominska svečanost popoldanski del: zborovski koncert v Kulturnem domu v Novi Gorici ob 17. ur

• Obisk razstave: "Tibet – zakladi s strehe sveta", Treviso, 17. novembra

• Decemberski izlet: 7.-9. decembra, na božične sejme

• Srečanje pred koncem leta: kraj decembra

• Tečaj "Nove smernice pri zdravi prehrani", 8-mesečni ciklus steče v pondeljek,

8. oktobra ob 18. uri

• Delavnica "Razgibavajmo možgane": jesenski ciklus od 22. oktobra dalje

• Tematska predavanja: na prvem srečanju predstavitev revije Otoče

• Skupinska vadba – proti bolečinam, za pravilno držo: ob torkih in četrtkih

• Skupinska vadba v bazenu v Strunjani: ob sredah od 3. oktobra dalje

• Skupinska vadba v bazenu v Gradežu: ob sredah od 3. oktobra dalje

• Delavnica likovne terapije: ob torkih, prvo srečanje 3. oktobra ob 15. uri

• Psihomotorika: ob petkih

• Bralni krožek: v sodelovanju z NŠK, prvo srečanje v pondeljek, 15. okt. ob 17. uri

• Fiziatrična posvetovalna ambulanta: vsak torek, po najavi

• Fizioterapija za člane: po najavi od pondeljka do petka

• Posvetovalno okence za dobro počutje – pogovor s psihoterapeutom:

po predhodni najavi

• Socialno okence: svetovanje in usluge

• Qi gong – v skupini od četrtka, 4. oktobra dalje, individualna obravnavna po najavi

• Reiki – delavnica: vsako drugo sredo ob 17.30

• Eft – delavnica: vsako drugo sredo ob 16.00

Informacije in prijave na sedežu, ul. Cicerone 8, Trst, tel. 040 360072 in v Gorici, korzo Verdi 51/int., ob torkih dopoldne, tel. 0481 530927

Obvestila

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da je v teku vpisovanje v novo sezono. Urniki treningov na OŠ F. Bevk na Općinah: skupina Zajčki (7-11 let) pon. 16.30-18.00, sre. 18.00-19.00 in pet. 17.00-18.30; skupina Strele (12-14 let) pon. in pet. 18.00-19.30 in sre. 19.00-20.00; skupina Škrati (nad 15 let) pon. in pet. 19.30-21.30 in sre. 20.00-21.00. Informacije in vpis na tel. 349-7597763 ali info@cheerdancemillenium.com.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da so v teku vpisovanja za predšolsko telovadbo (3-6 let) ob ponedeljkih in petkih od 16.45 do 17.45 v prostorijah Sklada M. Čuk (Repentabrska ul. 66, Općine) ter za gimnastičko/akrobatično ob sredah na OŠ F. Bevk (Općine): osnovnošolci 18.00-19.00; srednešolci 19.00-20.00; višješolci 20.00-21.00. Informacije in vpis na tel. 349-7597763 ali info@cheerdancemillenium.com.

PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi otroke, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo na pevske vaje v Štalci v Šempolaju ob ponedeljkih od 16. do 17. ure.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da poteka vadba ob torkih od 18. do 19. ure ter od 19. do 20. ure, ob četrtkih pa od 18. do 19. ure, za začetnike ob torkih od 17.30 do 19.00. Info na tel. 349-6483822 (Mileva).

PILATES - SKUPINA 35-55 SKD France Prešeren iz Boljanca obvešča, da se vadba Pilatesa odvija v Trubarjevi telovadnici nižje srednje šole Simon Gregorčič v Dolini. Urnik: ob torkih od 18.30 do 20.30, ob petkih pa od 19.00 do 21.00. Vabljenе nove tečajnjice.

PLESNA SKUPINA VIGRED obvešča, da bodo plesne vaje v Štalci v Šempolaju vsak četrtek: za otroke, ki obiskujejo vrtec in od 1. do 4. razreda osnovne od 16. do 17. ure; za 5. razred in srednjo šolo od 17. do 18. ure.

SKD TABOR - Općine: tečaj klekljanja, vodi Alenka Križmančić vsak torek ob 20.15. Pridružite se nam!

TEČAJI SLOVENČINE IN ANGLEŠČINE, ki jih organizira SKD Igo Gruden v sodelovanju z občino Devin-Nabrežina, začnejo v oktobru. Informacije in vpisne pole dobite na sedežu občinske knjižnice Nabrežine in v Kavarni Gruden ali po tel. št.: 339-5281729 (Vera).

PIHALNI ORKESTER BREG (Dolina) obvešča, da sprejema vpise za glasbeno šolo. Informacije vsak četrtek od 20.30 dalje v sedežu ali po tel. št. 338-6439938.

PRI SKLADU MITJA ČUK se začenja v oktobru tečaj joge ob torkih od 19.30 do 21.00 in ob četrtkih od 18.30 do 20.00. Info in prijave: tel. 349-0981408 (Bruna), 339-7051338 (Eva). Število mest je omejeno. Večnamensko središče. Repentabrska 66, Općine.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Istarska ulica, Sesljan - Državna cesta. 202 (km 27)

SHELL: Drevored Campi Elisi 1/1

Q8: Domjo (Strada della Rosandra)

ENI: Ul. D'Alviano 14

TOTAL: Ul. Brigata Casale

ESSO: Pokrajinska cesta km 8+738

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarški drevored 233/1

AGIP: Istarska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarški drev. 49, Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14, Sesljan - avtocestni priključek km 27

ENI: Ul. A. Valerio 1 (univerza)

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

ADRIA: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale

TOTALERG: UL Flavia 59

V sodelovanju s FIGISC Trst.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da se začenja v oktobru tečaj tai chija ob ponedeljkih 20.00 do 21.30. Info in prijave na tel. 334-1166624 (Sergio). Večnamensko središče. Repentabrska 66, Općine.

OTROŠKI IN MLADINSKI ZBOR KRA-SJE začenjata z vajami v Ljudskem domu v Trebčah pod vodstvom dirigentke Petre Grassi. Vabljenе dekllice in dečki od 6 do 14 let. Informacije na tel. št. 333-1176331 (Nidia) in 339-1115880 (Petra).

SK DEVIN prireja tečaje smučanja z društvenimi učitelji na plastični programi v Nabrežini v popoldanskih urah z možnostjo najema opreme. Informacije in vpisovanja: info@skdevin.it, tel. 040-2908105 ali 348-1334086 (Erika).

TEČAJ SLOVENČINE za otroke negovorce bo organiziran oktobra pri Skladu Mitja Čuk. Prijave in informacije na tel. št. 040-212289, info@skladmc.org.

ZAČETNI TEČAJ SLOVENČINE za negovorce bo organiziran oktobra pri Skladu Mitja Čuk. Prijave in informacije na tel. št. 040-212289, info@skladmc.org.

SZSO-TRST vabi nove člane v svojo sredo. Sestanki se odvijajo vsako soboto: za volčice in volkuljice (7-10 let): Devin (14.30); Zgonik (14.45); Općine (14.00); Dolina (15.00); Škedenj (14.30, od 7. oktobra dalje); za izvidnike in vodnike (11-16 let): Općine (15.00); Prosek (14.30); Trebče (14.30); Boljunc (15.00); Škedenj (14.30). Informacije: szso@skavt.net; www.szso.skavt.net; tel. št. 339-8682139.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA obvešča, da se je začelo vpisovanje v glasbeno šolo. Informacije na tel. št. 348-4203196 (Niko) ali od 23. septembra vsak ponedeljek in četrtek, 20.30-21.30 na sedežu, Nabrežina Kamnolomi 12.

KRU.T obvešča člane, da je v teku vpisovanje za desetdnevno skupinsko pripravo na zimo v Talaso Strunjani od 7. do 17. oktobra, z zdravstvenim prilagojenim paketom. Podrobnejše informacije in prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KRU.T obvešča člane, da bo v torek, 2. oktobra, ob 15. uri stekel jesenski sklop Likovne terapije z delavnicami prve in druge stopnje. Informacije, potrditve in nove prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KRU.T obvešča članstvo, da od septembra dalje ponovno deluje Posvetovalno oknko za dobro počutje - pogovor s psihoterapeutom, s sprejemom po njej. Podrobnejše informacije in prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KRU.T obvešča članstvo, da od septembra dalje ponovno deluje Posvetovalno oknko za dobro počutje - pogovor s psihoterapeutom, s sprejemom po njej. Podrobnejše informacije in prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KRU.T obvešča članstvo, da od septembra dalje ponovno deluje Posvetovalno oknko za dobro počutje - pogovor s psihoterapeutom, s sprejemom po njej. Podrobnejše informacije in prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

PASTORALNI SVET Openske dekanije se bo zbral na zborovanju v sredo, 26. septembra, ob 20. uri v Marijanšču na Općinah, v okviru priprav na Sinočno tržaško škofije.

SKD VIGRED obvešča, da bo v Štalci v Šempolaju potekala vadba za dobro počutje popoldne ob ponedeljkih in petkih od 18.30 do 19.30, ob torkih in četrtkih od 10. do 11. Info: 339-8420449 (Katja).

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaju otroke, ki bi radi spoznali čar gledališča in obiskujejo zadnji letnik vrtca, osnovno in srednjo šolo, na srečanja ob sredah od 16. do 17. ure. Mentorici: Kim Furlan, Tina Renar. Info: 348-8278081 ali tajnistvo@skdvigred.org.

SKD ŠKAMPERLE (Stadion 1. Maj) vabi na brezplačno srečanje kitajske vadbe »Qi Gong« v sredo, 26. septembra, od 16. do 17. ure. Info na tel. št. 348-8607684 (Vesna).

ŠČ MELANIE KLEIN obvešča, da je urad na Ul. Cicerone odprt s sledenjem urnikom: ponedeljek in četrtek 9.00-13.00 in ob sredah 12.30-15.00. Info: www.melanieklein.org, mail: info@melanieklein.org; tel: 345-7733569.

MEDITACIJA - pri SKD I. Gruden bodo enourna srečanja potekala enkrat tedensko. Urvniki prvega srečanja po izbiri: ponedeljek, 24. septembra, 14.30-15.30, sreda, 26. septembra, 10.30-11.30 ali petek, 28. septembra, 19.00-20.00. Zaradi omejenjene številke mest predhodno poklicite tel. št. 345-537630 (Regina).

OBČINA ZGONIK sklicuje redno sejo, ki bo v ponedeljek, 24. septembra, ob 14. uri v prvem sklicanju.

SKD BARKOVLJE Ul. Bonafata 6, tečaj EFT-tehnike doseganja čustvene svobode (tapkanje) bomo začeli z Barbaro Žetkom v ponedeljek, 24. septembra, ob 17.45.

TEČAJI ANGLEŠČINE pri Skladu Mitja Čuk se začnejo v oktobru. Predstavitev začetnih in nadaljevalnih tečajev v ponedeljek 24. septembra, na Proseški ul. 131; ob 15.00 - više sred-

nje šole, ob 16.00 - osnovne šole ob 17.00 - srednje šole in ob 18.00 - odrali. Informacije in vpisi 040-212289, info@sklasmc.org.

TELOVADBA - SKD Lipa vabi k telovadbi za odrasle, ki poteka v Bazovskem domu ob ponedeljkih in sredah od 17.00 do 18.00. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 24. septembra.

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na plastični stezi, začetni in nadaljevalni tečaj z društvenimi učitelji, s pričetkom v torek, 25. septembra, 16.30-18.30. Informacije in vpisovanja na tel. št.: 347-0473606.

MLADINA GLASBENA SKUPINA VIGRED-KRAŠKI FENOMENI vabi srednje in višješolce na vaje ob torkih od 18.00 do 19.30, v društvenem prostoru v Šempolaju. Mentor Aljoša Saksida, info: 328-4754182 ali tajnistvo@skdvigred.org.

OBČINSKA KNJIŽNICA NADA PER-TOT v Nabrežini bo zaprta od torka, 25., do petka, 28. septembra.

SKD F. PREŠEREN BOLJUNEC - BALLETNA ŠOLA za otroke od 5 do 10 let. Informativni sestanek z brezplačno poskusno uro bo v torek, 25. septembra, ob 16.15 v društvenih prostorih občinskega gledališča v Boljuncu. Informacije na tel. 337-1017758 (Moja).

SLAVIŠTVO DRUŠTVO Trst-Gorica-Videm vabi v torek, 25. septembra, na sprehod po slovenskem Trstu, ki ga bo vodila novinarka Poljanka Dolhar. Zbirališče ob 15.50 pred stolnico Sv. Justa: sprehodili se bomo po starem mestu do nabrežja in pomola Audace, mimo Velikega in Borzenga trga vse do Trga Oberdan, kjer se bo ogled zaključil približno ob 18. uri. Sprehod je namenjen članom in nečlanom, mogoče bo poravnati tudi članarino.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča da bo redna plesna vaja v torek, 25. septembra, ob 20.30 na sedežu na Padričah.

ZENSKI PEVSKI ZBOR Prosek-Kontovel obvešča, da bodo vaje v sredo, 26. septembra, ob 19.30 v Sočevi hiši na Prosek. Vabljenе pевke in vse, ki jih zanimala petje in jim je všeč vesela družba.

LEARN AND PLAY: ŠC Melanie Klein prireja tečaj angleščine za otroke od 4 do 6 let. Na igrov in zabaven način se bodo v naši družbi učili angleščine ob sredah, od 17.30 do 18.20 na našem sedežu v Ul. Cicerone, 8. Prvo srečanje v sredo, 26. septembra. Info: info@melanieklein.org; 345-7733569; urnik urada: pon. in čet. 9.00-13.00; sre. 12.30-15.00.

PASTORALNI SVET Openske dekanije se bo zbral na zborovanju v sredo, 26. septembra, ob 20. uri v Marijanšču na Općinah, v okviru priprav na Sinočno tržaško škofijo.

SKD VIGRED obvešča, da bo v Štalci v Šempolaju potekala vadba za dobro počutje popoldne ob ponedeljkih in petkih od 18.30 do 19.30, ob torkih in četrtkih od 10. do 11. Info: 347-0473569; urnik urada: pon. in čet. 9.00-13.00; sre. 12.30-15.00.

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaju otroke, ki bi radi spoznali čar gledališča in obiskujejo zadnji letnik vrtca, osnovno in srednjo šolo, na srečanja ob sredah od 16. do 17. ure. Mentorici: Kim Furlan, Tina Renar. Info: 348-8278081 ali tajnistvo@skdvigred.org.

SKD ŠKAMPERLE (Stadion 1. Maj) vabi na brezplačno srečanje kitajske vadbe »Qi Gong« v sredo, 26. septembra, od 16. do 17. ure. Info: 348-8607684 (Vesna).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
VABILO K ABONMAJU
110 OKUSNIH LET
zamisel in režija: Sabrina Morena
igrata: Vesna Guštin in Lara Komar

v nedeljo, 23. oktobra
ob 17.00 v župnijski dvorani v Natrežini

S pokroviteljstvom odborništva za kulturo občine Devin-Nabrežina
sodelujeta: župnija sv. Roka in SKD Igo Gruden

SIRENA
TRŽAŠKI POMORSKI KLUB A.Š.D.
Tržaški Pomorski klub Sirena in Založništvo Tržaškega Tiska vabita na predstavitev knjige
Ivane Suhadolc
Pomorski klub SIRENA
Slovenski glas v Tržaškem zalivu
Petek, 28. septembra 2012, ob 18.30, Miramarski drevored, 32

Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm
vabi
na sprehod po slovenskem Trstu.
Vodila ga bo novinarka Poljanka Dolhar.
Zbirališče ob 15.50 pred stolnico sv. Justa, zaključek pa na Trgu Oberdan približno ob 18.uri.
Vabljeni, da se nam pridružite v tork, 25.9.2012.

ogled razstave orodja, izdelkov in fotografij učencev industrijskega tečaja in šole v Natrežini iz obdobja 1946 do 1963. Ogledi v jutrišnjih urah do 29. septembra, po predhodni domeni; zainteresirani naj poklicajo na tel. 347-4033343.

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Prometheus«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »Il rosso e il blu«.

CINECITY - 10.45, 13.00, 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Magic Mike«; 10.50, 12.45, 14.40, 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Candidato a sorpresa«; 17.45, 20.00, 22.15 »I bambini di cold rock«; 11.00, 13.15, 15.30, 17.45, 20.00, 22.10 »Il rosso e il blu«; 21.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 11.00, 13.20, 15.30, 17.30 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 12.00 »The bourne legacy«; 11.10, 13.30, 15.40, 17.50 »Ribelle - The brave«; 10.45, 13.00, 15.15, 19.45 »Cosa aspettarsi quando si aspetta«; 11.00, 14.45, 17.15, 19.45, 22.15 »Prometheus«.

FELLINI - 16.30, 20.00 »Monsieur Lazar«; 18.15, 21.45 »Che cosa aspettarsi quando si aspetta«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Bella addormentata«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Pietà«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 18.15 »Gli equilibristi«; 16.30, 20.00, 21.45 »È stato il figlio«.

KOPER - PLANET TUŠ - 10.50, 15.15 »Madagascar 3 - 3D (sinhro.)«; 11.40, 13.50, 16.05, 18.15 »Madagascar 3 (sinhro.)«; 19.35 »Odplesi svoje sanje 4 - 3D«; 18.40 »Paranorman 3D«; 11.10, 13.00, 16.30 »Loti (sinhro.)«; 20.50, 21.45 »Nevidno zlo: Maščevanje«; 12.40, 14.50, 17.00, 19.10, 21.20 »Straža«; 20.25 »Histerija«; 12.00, 14.10, 16.20, 18.00 »Pogum (sinhro.)«; 20.40 »Paranorman«; 11.50, 13.05, 14.00, 16.10, 17.25 »Pogum 3D«; 18.20, 21.00 »Divyaki«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 15.30, 17.00 »Ribelle - The brave«; 18.40, 20.20, 22.15 »The words«; Dvorana 2: 11.00, 15.15, 16.40, 20.30 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 18.00, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«;

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi od 27. septembra do 4. oktobra, na potovanje »Balkanski krog« Niš, Skopje, Ohrid, Tirana, Mostar in Sarajevo. Odhod z Općin. Tel. št.: 00386-31372632.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OB- ČINE K. FERLUGA vabi na enodnevni izlet v Rezijo in Tersko dolino v nedeljo, 30. septembra. Tel. št.: 040-271862 (Vesna) ali 349-6181290 (Zvezda).

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi na enodnevni izlet v Frankolovo in okolico pri Celju z raznimi ogledi v soboto, 6. oktobra, odhod z Općin. Tel. št.: 00386-31372632.

SKD IGO GRUDE vabi v nedeljo, 7. oktobra, na jesenski izlet v Škofljico, Turjak, Veliike Lašče in na Raščico v Trubarjev mlin. Odhod izpred cerkve v Natrežini ob 8.30 in povratak ob 19.30. Vpisi v Kavarni Gruden ali pri Sergiju Kosmini v Natrežini. Info na tel.: 339-528108 Roberta.

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi na enodnevni izlet v Frankolovo in okolico pri Celju z raznimi ogledi v soboto, 6. oktobra, odhod z Općin. Tel. št.: 00386-31372632.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Bella addormentata«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Pietà«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 18.15 »Gli equilibristi«; 16.30, 20.00, 21.45 »È stato il figlio«.

KOPER - PLANET TUŠ - 10.50, 15.15 »Madagascar 3 - 3D (sinhro.)«; 11.40, 13.50, 16.05, 18.15 »Madagascar 3 (sinhro.)«; 19.35 »Odplesi svoje sanje 4 - 3D«; 18.40 »Paranorman 3D«; 11.10, 13.00, 16.30 »Loti (sinhro.)«; 20.50, 21.45 »Nevidno zlo: Maščevanje«; 12.40, 14.50, 17.00, 19.10, 21.20 »Straža«; 20.25 »Histerija«; 12.00, 14.10, 16.20, 18.00 »Pogum (sinhro.)«; 20.40 »Paranorman«; 11.50, 13.05, 14.00, 16.10, 17.25 »Pogum 3D«; 18.20, 21.00 »Divyaki«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 15.30, 17.00 »Ribelle - The brave«; 18.40, 20.20, 22.15 »The words«; Dvorana 2: 11.00, 15.15, 16.40, 20.30 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 18.00, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«;

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO KMETIJSKA ZADRUGA organizira izlet od 17. do 20. oktobra tradicionalni izlet oljkarjev po balkanskem polotoku kjer si boste ogledali: naravni Izvir in slapove Krke ter Nacionalni park, Dubrovnik, Črno goro in Boke Kotorske. Za informacije, prijave in program izleta poklicite v jutrišnjih urah tel. št.: 040-8990103 Laura ali 040-8990108 Roberta.

DRUŠTVO KMETIJSKA ZADRUGA organizira izlet po Bosni od 17. do 20. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapeljali z ladijicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Neretve, porušen most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjevšte mestece Počitelj, stečke v Radimlji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo

GORICA - Občina objavila razpis za izbiro investitorja

Pokrito tržnico bodo začeli obnavljati prihodnje leto

V zameno za obnovo zaščitene stavbe bodo odstopili tržnico na debelo, kjer bo zraslo komercialno središče

Goriška občina je objavila razpis, preko katerega bo poiskala investitorja, ki bo zgradil komercialni center na območju bivše tržnice na debelo in hkrati obnovil pokrito tržnico, ki deluje na vogalu med Verdijevim korzom in Ulico Boccaccio. Kot je naš dnevnik že poročal v prejšnjih tednih, bo obnova spomeniško zaščitene stavbe pokrite tržnice, ki je bila zgrajena v času Avstro-Ogrske in je v občinski lasti, pravzaprav pogoj, pod katerim bo investitor postal dejanski lastnik območja bivše tržnice na debelo, kjer bo zraslo novo trgovsko središče, pod njim pa podzemno parkirišče.

»Če se bo projekt uresničil, bo polnoma spremenil obraz našega mesta. Ob restavriranju pokrite tržnice, ki spada med najbolj značilne zgodovinske stavbe našega mesta, bo namreč privedel do oživitev trgovine na območju med ulicama Boccaccio in Santa Chiara, ki je danes polnoma zanemarjeno,« je povedal župan Ettore Romoli. Pokrita tržnica bo ostala v občinski lasti, območje tržnice na debelo pa bo občina odstopila zasebnikom. Uradni so izračunali, da je to območje v sedanjem stanju vredno 2.150.000 evrov, kar je tudi izkliscana cena, ki je predvidena v razpisu za obnovo pokrite tržnice. Zasebnik tega denarja ne bo plačal občini, pač pa bo v zameno za odstop območja pripravil še dokončni in izvršni načrt obnove pokrite tržnice ter izvedel obnovitvena dela. Ko bo do le-te zaključena, bo zasebnik postal dejanski lastnik območja tržnice na debelo.

Preliminarni načrt pokrite tržnice je vreden približno 2.500.000 evrov in predvideva obnovo oboka in poda, nov ogrevalni sistem, ki bo zadostoval različnim potrebam cvetličarjev in prodajalcev sadja in zelenjave, obnovo stranišč (tudi z ureditvijo stranišča za prizadete osebe), posodobitev podzemnih hladilnikov in namestitev avtomatskih vhodnih vrat. Sedanje prostore ribarnice bodo razdelili in s tem pridobili prostore za mesnico, ob notranji razsvetljavi pa bodo izboljšali tudi razsvetljavo na parkirišču za tržnico. V pričakovanju na posodobitev občinskega pravilnika o trgovski dejavnosti, po katerem bodo lahko razširili trgovsko ponudbo tržnice (npr. na obrtniške izdelke), je v tehničnem opisu preliminarnega projekta, ki ga je občinski odbor odobril marca, predvidena tudi namestitev novih kioskov v slogu dunajske secesije. Med gradbenimi deli bodo stojnice prodajalcev delovale v Ulici Boccaccio, ki bo delno zaprta za promet.

Vzporedno z obnovo pokrite tržnice, ki ji bodo sledili občinski tehnični uradni, bo investitor lahko začel z gradnjo komercialnega središča na območju tržnice na debelo. Da bi to omogočila, je občina v prejšnji mandatni dobi sprejela varianto k

regulacijskemu načrtu, ki dopušča tudi gradnjo podzemnega parkirišča pod Ulici Cadorna in tržnico na debelo. Vhod bo v Ulici Brass, kjer bodo zgradili krožišče. Idejo za spremembo območja nekdanje tržnice na debelo v komercialni center je dal projekt »Leonardo«, ki ga je leta 2009 izdelalo podjetje Terziaria Gorizia - CAT Ascom. Pred sprejemom variante k regulacijskemu načrtu je občina preverila zanimanje zasebnikov za financiranje in uresničitev projekta urbanega komercialnega centra, interes pa je takrat izrazilo šest družb, in sicer Carena iz Genove, Steda iz kraja Rossano Veneto, PZ iz Fiumicella, ICEP iz Pordenona, Co.Ro. iz kraja San Vito al Tagliamento in Commerciale Goriziana, ki je bila tudi pobudnica projekta nakupovalnega središča v Ulici Terza Armata.

Investitorji se bodo na razpis lahko prijavili do 16. novembra (župan sicer ne izključuje, da bi lahko termin nekoliko podaljšali, če bo potrebno), do dokončnega imenovanja in podpisa pogodbe pa naj bi prišlo maju prihodnjega leta. Julija 2013 naj bi bil pripravljen izvršni načrt, dela pa naj bi se začela konec avgusta in naj bi trajala približno eno leto. (Ale)

Pokrita tržnica BUMBACA

TRŽIČ - Županja
»Hitimo kljub krizi«

»Skušamo hiteti in smo že marsikaj naredili.« Tako je poudarila tržiška županja Silvia Altran na javnem srečanju, ki ga je v prejšnjih dneh v Tržiču priredila Demokratska stranka. Županja nekaj več kot eno leto po volitvah opozarja, da se je v tem obdobju ukvarjala s številnimi težavami, vezanimi na gospodarsko krizo. Srečala se je s preko dvesto občani, ki so se znašli v stiski, veliko truda je vložila v tkanje odnosov z družbo Fincantieri. Številni občani so ji ocitali, da je občina »kriva«, če je v mestu toliko Bangladeševcev. »Občina na tem področju nima nobenih pristojnosti; enostavno spoštujeemo zakon Bossi-Fini, ki določa kriterije za vstopanje v Italijo,« opozarja županja Silvia Altran.

V torek brez darovanja krvi

Zaradi del na deželnem informatičnem sistemu bodo ambulante za darovanje krvi, ki se jih v bolnišnicah in Gorici, Tržiču, Trstu in Vidmu poslužujejo krvodajalcji, zaprte v torek, 25. septembra.

Popravilo že potrebno

Občinska svetnika SSŠ-Demokratske stranke Marinka Korsič in Walter Bandelj ter bivši pevski rajonski predsednik Lovrenc Persoglia so včeraj srečali z goriškim županjem Ettorejem Romoljem in ga opozorili, da komaj začeta gradbena dela pred parkiriščem ob vrtcu v Pevmi že kažejo prve hibe. Razdalje ob vhodu v novo parkirišče naj ne bi bile pravilne, potrebnih naj bi bilo še nekaj drugih popravil. Da bi napake odpravili, si bodo včerajšnji sogovorniki skupaj z vodjem tehničnega urada ogledali parkirišče; verjetno bodo to storili že jutri.

»Gimkana« pri Rdeči hiši

Na parkirišču pred Rdečo hišo bo danes od 10. ure dalje avtomobilistična prireditev »Gimkana«. Nagrajevanje bo ob 17.30; razstavljeni bodo starodobna vozila in avtomobili za reli.

GORICA - Kandidatka DS na deželnih volitvah Debora Serracchiani

Za drugačno reformo zdravstva

Ponovno je treba začeti gojiti čezmjerne odnose - Greco: »Goriška pokrajina mora imeti predstavnika v deželnem odboru«

Udeleženci srečanja (zgoraj) in Debora Serracchiani

BUMBACA

»Reforma zdravstva ne more temeljiti na znižanju števila zdravstvenih podjetij. Začeti je treba pri potrebah občanov, teritorialnih storitev, izboljšanju učinkovitosti, krajšanju čakalnih dob.« Zdravstvo, a tudi mednarodni odnosi, politike dela, infrastrukture in zmanjšanje birokracije so bile glavne teme, ki se jih je včeraj dotaknila Debora Serracchiani, kandidatka Demokratske stranke na prihodnjih deželnih volitvah, ki je v goriškem Kulturnem domu predstavila svoje načrte za vodenje Furlanije-Julijanske krajine.

»Naša dežela mora bolje izkoriscati svojo avtonomijo. FJK mora ponovno odkriti svoje poslanstvo, t.j. mednarodne odnose, ki so v teh letih Tondove vlade usahnili. Gojenje odnosov s sosednjo državo je pomembno predvsem za Gorico: pomislimo samo na učinke, ki jih bo imela evropska direktiva o čezmernem zdravstvu. Tega preprosto ne moremo ignorirati, potreben so konkretni predlogi,« je poudarila Serracchiani, ki meni, da je Tondova deželna vlada nerodno ravnala tudi na področju infrastruktur. V tem okviru je omenila projekt »super-pristanišča«, ki bi ga ne smeli opustiti, in poglobitve kanala pred tržiškim pristaniščem. Serracchiani je se ob debirokratizaciji, ukinitti nepotrebnih ustanov in industrijski politiki zaustavila tudi pri potrebi po novem političnem kadru in politični etiki, ki je po zadnjem škandalu v Laci bolj aktualna kot kadarkoli prej.

Serracchiani je se pred javnim srečanjem sestala z goriškimi upravitelji DS. Govor je bil o raznih problematikah, tudi o ukinitti pokrajini, v zvezi s katerimi so prišla na dan različna stališča. Nekateri upravitelji DS, med katerimi je predsednik pokrajine Gherghetta, so za njihovo ohranitev, drugi (s Serracchiani) pa menijo, da lahko pride v okviru temeljitega preustroja dežele tudi do ukinitre pokrajin. Po pogovoru z upravitelji je bilo na vrsti javno srečanje, ki sta ga uvedla Roberta Demartin in pokrajinski tajnik DS Omar Greco. Slednji je izrazil pričakovanje, da bo Serracchiani v primeru zmage namenjala Goriški več pozornosti kot Tondo. Na njegovo spodbudo, naj bi goriška pokrajina ponovno dobila deželnega odbornika se je Serracchiani odzvala pritridle. Posebej je tudi poudarila, da bi v večječnem prostoru, kakšen je goriški, moralni v šolah poučevati vse krajevne jezike. (Ale)

GORICA - Sodnik iz Trevisa potrdil pripor

Tatovi traktorjev ostajajo v zaporu

Sodnik za predhodne obravnave iz Trevisa je potrdil pripor za pterico tatov, ki so kradli traktorje tako na Videmskem kot v Venetu, nato pa so jih prepeljali v Romunijo in jih prodali na črnem trgu. Karabinjerji iz Gradišča so med poletjem na podlagi zbranih indicev ugotovili, s katerimi kombinji so se romunski državljanji odpravljali po svoj plen, tako da so le čakali na pravi trenutek za aretacijo. Do tega je prišlo 5. septembra pri cestninski postaji v Vilešu. Okrog 5.30 je najprej skozi cestnisko postajo pripeljal avto iz Romunije, nato pa še kombija, na katerih sta bila natovorjena traktorja znamk Hul-

mann in New Holland, ukradena nekaj ur prej v Salgaredi pri Trevisu. Karabinjerji so kmečki vozili zasegli in aretrali 30-letnega Iona Catalina Popescuja, 22-letnega Florina Dumitranja, 29-letnega Constantina Manescuja, 27-letnega Costina Velicija in 29-letnega Mihaila Catalina Caranfila. Po aretaciji so tatove odpeljali v goriški zapor, kjer ostajajo tudi po potrditvi pripora, s katero se je kot rečeno pred dnevi odločil sodnik za predhodne obravnave iz Trevisa.

V okviru preiskave Agrimotor 2 so karabinjerji iz Gradišča ugotovili, da je pterica od marca do avgusta ukradla 14 traktorjev, vrednih 350.000 evrov.

Tatror so ukradli pri Trevisu, ga razstavili in natovorili na kombi, ki so ga karabinjerji zasegli pri Vilešu

FOTO K.G.

OPATJE SELO - Ob pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju vseslovensko zborovanje za mir

Mir ni samoumeven, nenehno si je treba zanj prizadevati

Prebrali poslanico Ban Ki Moona - Predsednik Türk: »Človek žal vse prehitro zaide na poti nasilja in vojne«

Na Cerju je program ob 4. Vseslovenskem zborovanju za mir potekel neoporečno. Policijski orkester, pevski zbor, praporščaki, govorniki, recitatorji so se po protokolu zvrstili na održ in pod njim. Prav tam so sedeli povabljeni gostje, med katerimi omenimo samega državnega predsednika Danila Türk, prvega predsednika Milana Kučana, predsednika borcev NOB Janeza Stanovnika, župane bližnjih občin - tudi čezmernih, bišega predsednika slovenske vlade Boruta Pahorja, podpredsednika tržaške pokrajine Igorja Dolenca, predstavnike vseh Zvez društev organizatorjev zborovanja, predstavnika Slovenske vojske...

V začetku popoldneva so se ljudje na različne načine vzpenjali proti Pomniku braniteljem slovenske zemlje. Razen službenih vozil so se ostala morala ustaviti na parkirišču tik pod zadnjimi zavoji, saj bi sicer natprala zgornje terase. Poleg glavne smeri so se udeleženci zborovanja posluževali tudi kolovozov in stez, ki vodijo na vrh ali tik mimo njega. Skupina pohodnikov je prišla iz Kostanjevice. Tik pred začetkom se je nabralo okrog tisoč ljudi.

Poleg vseslovenskega je zborovanje imelo tudi mednarodni pečat, saj je potekalo ob svetovnem dnevu miru. Zato so z odra prebrali tudi poslanico generalnega sekretarja Združenih narodov Ban Ki-Moona. Po državnim himnim je napovedovalka predstavila spomenik Pomnik in na kratko opisala zamisel ter kasnejšo gradnjo do sobotnega delnega odprtja. Začasna razstava, ki je sedaj na ogled, obravnavata prvo svetovno vojno, manjkajo pa še ostale načrtovane vsebine. Nato sta prisotne nagovorila župan občine Miren Kostanjevica Zlatko Martin Marušič in predstavnik Koordinacijskega odbora veteranov Slovenije. Poleg pozdrava je župan virtualno odprl novo makadamsko cesto, ki se pove do vrha hriba. Gre za uresničitev čezmernega projekta z evropskimi sredstvi, ki ga dvojezično imenujejo Kras - Carso. Marsikdo od tistih, ki je na Cerje prišel peš iz doline, se je razočarano čudil novi zarezni v okolje, ki naj bi »ohranjala naravno, kulturno in zgodovinsko dediščino ter enotno prepoznavnost kraškega okolja«. Kaj manjka že itak široki cesti, ki pelje z asfaltne kraške magistrale na Cerje, si nihče ni znal razložiti.

Predsednik države Danilo Türk je z mirovnim tonom in ritmom prebral svoj govor, iz katerega povzemamo nekaj prostnicljivih misli: »Ne imejmo iluzij, človek žal vse prehitro zaide na poti nasilja in vojne. In zato je prav, da tako Svetovna federacija veteranov kot tudi veteranske organiza-

Predsednik Türk prihaja na prizorišče shoda (levo); udeleženci zborovanja (desno)

BUMBACA

cije po svetu, med katerimi so tudi naše, organizirajo in se udeležujejo globalne Poti miru in s tem dejantom pripomorejo k negovanju in ohranjanju miru.« In v nadaljevanju: »Čeprav se je svet po prvi svetovni vojni svečano zavezal k obrambi miru, je po kratkem obdobju doživel novo katastrofo. Druga svetovna vojna je ponovno povzročila zlo in gorje premognim ljudem. Bila je brezno nasilja, uničevanja in smrti. Mir pa ni samoumeven. Zanj si je treba nenehno prizadevati. Mir zahteva skrbno upravljanje z gospodarskim in socialnim razvojem ter družbeno enakopravnost in pravičnost tako na nacionalni kot na mednarodni ravni, spremno diplomacijo za preprečevanje oz. reševanje konfliktov, predvsem pa zahteva močno moralno zavezo.«

Precejšen del posega je nato predsednik posvetil dogajanjem v svetu, posebno na Srednjem Vzhodu. V političnih in strateških ocenjevalcih je čutiti neučakost. Zato je opozoril: »Ocene nekaterih o tem, da je po Arabski pomlad nastopila Arabska zima, so površne in kažejo tako na nepoznavanje regije kot na temeljno nerazumevanje procesov tranzicije. Ti štejejo v desetletjih, ne v mesecih, terjajo potrežljivosti in spoštljiv odnos.« Specifično glede Sirije pa: »V arabskih državah potrebujemo

jejo našo pomoč, obenem pa so nezaupljivi do naših namer. Potrebo je graditi zaupanje, to pa lahko dosežemo le s spoštovanjem njihovih izbir.«

Predsednik Türk je obravnaval tudi palestinsko - izraelsko napetost. O njej je mnenja, da so »dogajanja v arabskem svetu rešitev izraelsko-palestinskega spora na redila za najnejšo. Čas za rešitev spora v smislu dveh držav, Izraela in Palestine, ki edina lahko prinese dolgoročen mir in stabilnost, se izteka. Mednarodna skupnost, ki je v okviru bližnjevzhodne četverice še pred časom vsaj skušala vzdrževati upanje v obnovitev mirovnega procesa, tudi tega ne poskuša več. Stopnja zaupanja med izraelsko in palestinsko stranko je ničelna. Medtem ko palestinska vlada pospešeno dela na izgradnji institucij bodoče palestinske države, izraelska vlada pospešeno gradi judovska naselja na Zahodnem bregu. V teh pogojih je nerealno pričakovati rezultate neposrednih pogajanj. Potrebni sta močna zunanjja spodbuda in močan posrednik. Ta mora obnoviti pogajanja na temelju mednarodno priznanih načel rešitve spora. Evropska unija ima pomembno mesto v tem naporu.« Zaključna misel, pa je bila spet namenjena Cerju, kjer se bomo še zbirali in krepili privrženost stvari miru. (ar)

GORICA - Jutri Saj pošasti sploh ni!

V knjižnico se vračajo pravljice

Poletje je za nami, pouk se je začel, čas je tudi za pravljicne urice v goriški Feiglovi knjižnici, ki ponovno deluje s polnim urnikom. Knjižničarke so sestavile koledar, ki zajema pet srečanj do decembra in se za povedovanje zmenile z različnimi pravljicarkami. Jutri ob 18. uri bosta na vrsti Lucrezia Bogaro in Stefania Beretta, študentki, ki jima je gledališki svet posebno všeč. Zaigrali bosta pravljico z naslovom Saj pošasti sploh ni!. Ko malo medved - tako kot otroci - prvič spi sam v svoji sobi je zelo vesel, a se mu včasih porodi marsikatera strašna misel. Brez skrbi, Lucrezia in Stefania bosta vse strahove in pošasti odgnali. Otroci so vabljeni, da se udeležijo pravljicnih uric, saj imajo priložnost, da spoznajo knjižnico, da uživajo ob živahnih igriči, se naučijo marsikatero novo slovensko besedo in si hkrati izposodijo cel kup krasnih pravljic.

GORICA Že petnajst let ni med nami Darka Bratine

Darko Bratina

Dve Gorici eno mesto, mednarodna univerza, čezmerno zdravstvo, zaščitni zakon, vidna večježičnost, a tudi Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, filmska univerza, slovenski izobraževalni konzorcij, Hiša filma na Travniku, mediateka, Kinemax, Trgovski dom ... Vse to in še marsikaj, kar ima pečat novih časov, govori o Darku Bratinu, čeprav ga med nami ni že petnajst let. Njegova življenjska pot se je prekinila na današnji dan leta 1997 v kraju Obernai, v Franciji, nedaleč od Strasbourg, kamor je od novembra 1996 dalje redno zahajal kot član delegacije italijanskega parlamenta v Svetu Evrope.

V krajih, kjer je Evropa nastajala in kjer so padale odločitve o njenem širjenju, je bil kakor doma, saj je Evropa v malem tudi njegova rodna Goriška. Zato je v viziju, ki je rojevala načrte, prehiteval čase in zlasti tiste, ki so se oklepali zidu na meji. Pri sluhnilu mu je predvsem mlajša generacija, ki ji je izkrlico v očeh in s prepričljivim govorom vcepil idejo, da je rob v resnici središče, ovira pa prednost.

Petnajst let je mimo, a je spomin na Darko Bratino živ. Danes ob 12. uri bo kraša komemoracija ob njegovem grobu na goriškem glavnem pokopališču. Bratini bosta nato posvečeni javni srečanji na temo njegovega vizionarstva in razvojnih perspektiv Goriške. Prvo bo v torek, 24. septembra, ob 20.30 v župnijski dvorani Incontro ob cerkvi sv. Roke v goriškem Podturnu. Druga spominska priložnost bo Goriški lok, ki si ga je v obliki odprtega klepeta zamisli ravnov Bratina; organiziran bo v pondeljek, 1. oktobra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici. K udeležbi na komemoracijo in srečanji vabijo Združenje Darko Bratina, Slovenska kulturno gospodarska zveza in krajinska skupnost iz Podturna.

Bratina je bil rojen v Gorici 30. marca 1942. Predmet njegove diplomske naloge so bile narodnostne manjšine. Z vprašanjem, ki zadevajo narodno identiteto, se je nato ukvarjal vse življenje. Tudi njegov zadnji politični nastop, ki ga je imel v Svetu Evrope na današnji dan pred petnajstimi leti, je zadeval zaščito jezikovnih manjšin. Leta 1992 je bil izvoljen v italijanski senat v goriškem okrožju. Postal je prvi slovenski goriški senator. Bil je ponovno izvoljen leta 1994 in leta 1996. Med njegovimi zanimanjami je posebno mesto imel film, ker je bil najboljše sredstvo za razumevanje družbe, zgodovine in kulture. Zato se vsako leto v Gorici podeljuje Nagrada Darko Bratina - Poklon vizi, ki jo spominu na svojega ustanovitelja posveča Kinoatelje. Letos bo ponovno izročena v novembру. (ide)

Srečanje
prostovoljnih
organizacij je
popestril
trebušni ples

BUMBACA

V Gorici srečanje prostovoljnih organizacij

V goriškem mestnem središču je včeraj potekalo srečanje prostovoljnih organizacij. Stojnice raznih društev in ustanov so postavili po Korzu Verdi, ulicah Garibaldi in Mazzini ter v ljudskem vrtu. Svoje

pobude so promovirali krvodajalci, darovalci organov, delovni invalidi, oljkska združenja in športne organizacije, nekaj je bilo tudi kulturnih društev. Med udeleženci so bile tudi nekatere novogoriške ustanove, tako da je imela prireditev čezmerni značaj. Popoldne so izpeljali tudi kulturni program, del nastopajočih je bil ravno tako iz Slovenije.

GORICA - Nova pobuda Foruma

Spodbujajo k razpravi o prihodnosti obeh Goric

Po umiku z upravne scene se bodo osredotočili na kulturo in osveščanje javnosti

Šola, urbanizem, gospodarska kriza in socialna. To so prve teme, ki jih želi Forum za Gorico obravnavati skupaj z izvedenci in občani iz Gorice in iz Nove Gorice, s katerimi namerava začeti poglobojeno razpravo o sedanosti in predvsem prihodnosti dveh mest.

Po svojem umiku s politično-upravne scene, s katere je bil izločen po majskih volitvah, bo Forum nadaljeval svojo pot kot kulturno združenje: »Kultura je bistvenega pomena, če želimo pripraviti ljudi na razumevanje politike,« je povedal predsednik združenja Vito Dalò, istega mnenja pa je bil tudi »duša« Foruma Andrea Bellavite, ki je pojasnil, da pripravljajo serijo javnih srečanj, ki bodo priložnost za skupno razpravo in rast. »Nanje bomo povabili izvedence iz Gorice in Nove Gorice, s katerimi bomo razmišljali o prihodnosti čezmernega območja. S tem bomo tudi spodbujali pasivno dvojezičnost, ki je izraz sožitja,« je povedal Bellavite. Prvo srečanje, ki sta ga predstavili Rosanna Vecchiet in Cristina Smet, bo potekalo že 27. septembra. Namerjeno bo temi šole in državljanske vzgoje, posvečena pa bo spominu preminule profesorice Gabrielle Miletta.

DOBERDOB - Mladi krvodajalci na taboru Rdečega križa

Iz Kranja so se vrnili z defibrilatorjem

Med obiskom so si ogledali simulacijo reševalne akcije

Skupina mladih doberdobskega krvodajalcev je prejšnjo nedeljo v spremstvu predsednika Alda Jarca in podpredsednika Aleksandra Devetaka obiskala Štefanijo Goro, kjer je potekal tabor mladinske sekcijske Rdečega križa iz Kranja.

Doberdobske goste je uvodoma nagovoril predsednik kluba mladih prostovoljcev pri kranjskem Rdečem križu Klemen Završnik, po kosišu pa so si ogledali simulacijo reševalne akcije, ki so jo člani Rdečega križa izpeljali skupaj s krajevnimi prostovoljnimi gasilci. Ob zaključku petnajstminutne simulacije je zdravnik na lutki pokazal prisotnim postopke oživljavanja in uporabe defibrilatorja za oživljavanje, ki ga je sekacija Rdečega križa poklonila krajevnim skupnostim iz Štefanje Gore, saj je le-ta oddaljena 20 minut od najbližje bolnišnice.

Srečanje se je zaključilo s izročitvijo defibrilatorja tudi doberdobske sekiji prostovoljnih krvodajalcev in z obljubo, da bodo podobno srečanje mladih članov obeh sekicij prihodnjo pomlad ponovili v Doberdobi. (jj)

Simulacija oživljavanja na lutki (zgoraj); doberdobski krvodajalci in mladi člani kranjskega Rdečega križa (levo)

FOTO J.J.

ŠTEVERJAN - Prejšnjo sredo

Poslovili so se od Darinka Terpina

Med vojno je bil s svojimi šestnajstimi leti med najmlajšimi partizani v Brdih

V Števerjanu so se v sredo, 19. septembra, poslovili od domaćina Darinka Terpina. Od štirih bratov in sester je bil najstarejši, rodil se je 24. decembra leta 1928 v kmečki družini očetu Celestino in materi Olgi Piroh.

Že od otroških let je vedno ljubil delo na kmetiji in zato tudi skrbno obdeloval domačo zemljo. Ko ni imel še 16 let, je bil vpoklican v partizansko vojsko. Dodeljen je bil narodni zaščiti pri Briško-beneškem odredu, sploh pa je bil med najmlajšimi partizani v Brdih. Po vojni je nadaljeval delo na kmetiji skupaj z očetom. Leta 1950 je bil vpoklican v italijansko vojsko in v neji odslužil celih enajst mesecev, saj iz Beograda ni prejel priznanja, da je bil borec v NOB. Najprej je služil v kraju Feltre, nato pa v Čedadu pri 8. regimentu alpincov. Leta 1953 se je poročil z Lilijano Zabriszah iz vasi Kosiča v Beneški Sloveniji. V zakonu sta imela šest otrok, dve hčerki in štiri sinove. Vse so vzgojili kot dobre in skrbne gospodarje. Darinko je obdeloval lastno kmetijo in delno tudi parcele veleposestnikov Županovih iz Podgore. Leta 1963 je zemljo Županovih odkupil in tako povečal lastno premoženje. Zadnja leta je kmetijo prevzel sin Franko, ki zelo dobro obdeluje vinograde in skrbi za kletarstvo. Kljub številni družini je bil Darinko

DARINKO TERPIN

FOTO S.R.

aktivni pri Zvezi borcev NOB in pri kulturnem društvu Briški grič. Posebno pa je bil aktivni pri pevskem zboru. Tudi sinovi in hčerke so se pridružili pevskemu zboru in bili zgled maršikom. Darinko je bil tudi član SPDG, zvest in aktivni pohodnik, vedno se je udeleževal spominskih pohodov na Triglav, Javornik, v Dražgošah in Števerjan-Gonjače. Pokojni zavuča ženo Lilijano, sinove in hčere, 12 vnukov in 4 pravnukov. Bil je mirne narave in prijazen; če je le mogel, je vsakemu pomagal. Zato ga bodo domačini ohranili v dobrem spominu. Ob odprttem grobu na pokopališču v Števerjanu so mu žalostinke zapeli pevci kulturnega društva Oton Župančič iz Štandreža pod vodstvom Aleša Hobana in cerkveni pevski zbor domačega društva F.B. Sedej. Naj mu bo rahla domača zemlja, ki jo je posebno ljubil. (sr)

NOVA GORICA - V projekt vključenih 160 kmetij

Kupujmo goriško letos prvič tudi na Okusih na meji

Ker je na Goriškem skorajda zamrl organiziran odkup kmetijskih pridelkov, se je na Regijski razvojni agenciji severne Primorske pred časom porodila ideja za projekt Kupujmo goriško. V sodelovanju s sedmimi partnerji so projekt zaginali v začetku letosnjega leta, glavni cilj pa je povezovanje lokalnih pridelovalcev hrane, pridelovalcev kmetijskih pridelkov, ponudnikov turističnih storitev na podeželju in tipičnih izdelkov domače obrti. Z novim logotipom in s skupno marketinško podobo se bodo nekateri lokalni pridelovalci prvič predstavili prihodnji teden na goriški prireditvi Okusi na meji, ki bo potekala med 27. in 30. septembrom.

»Z željo po spodbujanju lokalne samouoskrbe in zdravega, okolju prijaznega načina življenja ter po dvigu prepoznavnosti lokalnih pridelkov in izdelkov želimo povezati vse zainteresirane ponudnike, oblikovati enotno marketinško podobo za nastop na trgu in na skupnih prireditvah ter izboljšati promocijo ponudbe posameznikov,« pojasnjuje direktor RRA severne Primorske Črtomir Špacapan.

V dveletni projekt je vključenih 160 kmetij in pridelovalcev sadja, zelenjave, mesa in mesnih izdelkov ter mleka in mlečnih izdelkov. V okviru projekta bodo na Goriškem zgradili tudi tri odkupne centre, kar bo pridelovalcem olajšalo pot do kupcev in obrat-

GORICA - Pri Društvu slovenskih upokojencev

Pevski nastopi in praznovanje tridesetletnice

Ženski pevski zbor med nastopom

FOTO ED

Po uspešno izvedenem izletu v Miramar in družbenem srečanju na Koprskem ter po avgustovskem premoru se je kaj kmalu začela nova sezona vseh dejavnosti Društva slovenskih upokojencev za Goriško, predvsem pevskega zbora. Od prvih dni septembra se pospešeno nadljujejo vaje društvenega ženskega pevskega zbora, ki ga čaka vrsta nastopov oziroma koncertnih revij. Danes, 23. septembra, je na programu v Kopru zanimiva tradicionalna pevska revija »Zlata jesen«, na katero organizatorji Zveze pevskih zborov Primorske vabijo čim več upokojenskih zborov. Slavnostni govornik je predsednik Zveze pevskih zborov Primorske Anton Baloh. Kot ponavadi ob koncu revije zapojojo vsi zbori pesem »Vstajenje Primorske«, ki ima letos poseben pomen ob 65. obletnici priključitve Primorske Sloveniji. Drugi iziv, ki čaka ženski pevski zbor, je Festival za tretje živiljenjsko obdobje oz. Državno srečanje pevskih zborov v Kanjarjevem domu v Ljubljani, ki bo letos v tretki, 2. oktobra. Kot vsako leto se koncertni del odvija popoldne. Dopoldan je bil v prešnjih letih namenjen poznovanju mesta Ljubljane. Letos pa bodo organizatorji Zveze društva upokojencev Slovenije pripravili ob 11. uri sprejem in srečanje z ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmilo Novak v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. To bo res lepa priložnost za medsebojno spoznavanje, druženje in tudi ogled stalne razstave v mu-

zeju ipd. Popoldne bo od 16. ure dalje Državno srečanje 12 pevskih zborov iz Slovenije in zamejstva.

Goriški društveni zbor bo nastopal tudi 19. oktobra v Kulturnem domu v Goriči, ko bo društvo priredilo slovesnost ob 30-letnici svojega obstoja. Ob tej priložnosti bo tudi skupina ljubiteljskih likovnih umeščnic razstavila svoja novejša dela, ki jih bo predstavil znani goriški kulturni delavec. Umetnice Silva Stantič, Emilia Mask, Sabina Milanič, Albina Pintar, Karmela Rusjan in Ivanka Škorjanc se že več let posvečajo slikarski dejavnosti in imajo za sabo veliko slikarskih razstav. Zelo pomembna prireditev pa bo tudi koncertna revija »Starosta malij princ«, ki jo vsako leto popoldne organizirajo Pokrajinski zvezni DU Slovenije in krožek Krut v sodelovanju z upokojenskimi družtvami v enem od štirih obmejnih mest, v Gorici, Novi Gorici, Trstu in Kopru. Letos bo prireditev v Kulturnem domu v Novi Gorici, zjutraj pa bo spominska slovesnost pri spomeniku Šmartnem v Brdih. Na tem srečanju nastopijo štirje zbori udeležencev omnenjih mest in zbor, povabljen kot gost. Organizatorji vseh navedenih prireditev skrbijo, da se ohrani naša pevska tradicija, ki ima edinstveno vlogo pri povezovanju in združevanju ljudi, ki se v veliko poživovalnostjo in vremenu predajajo pevski ter glasbeni umetnosti, ki človeka plemeniti in kulturno bogati. Naša kulturna dediščina je bogata in na nas je, da se ohrani in raste še naprej. (ed)

Logotip marketinške pobude
Kupujmo goriško

FOTO K.M.

no. V bodoče pa razmišljajo tudi o zanimivi nadgradnji v obliki spletne ponudbe ali dostave na dom.

V okviru projekta je bil doslej že opravljen popis ponudnikov in pridelovalcev hrane, ki so pripravljeni sodelovati. »Pomembno je le, da ne bi v okviru projekta ponujali le vina, saj so promociji vinarstva namenjeni drugi projekti,« dodaja Andreja Baša iz novogoriškega Kmetijsko gozdarskega zavoda. Na podlagi popisa ponudnikov izdelovalcev vodnik po lokalni ponudbi, izdan bo v drugi polovici septembra, pa še splet-

no predstavljeno platformo in promocijski material, ki nosi novi logotip projekta. Na petih stojnicah, ki bodo urejene in označene v slogu nove marketinške podobe, se bodo goriški ponudniki predstavili na sejmu Okusi na meji v Gorici.

Za tiste pridelovalce in predelovalce, ki se vključili v projekt, so v jeseni pripravili še izobraževalne delavnice, aprila prihodnje leto pa je predviden študijski izlet, na katerem si bodo ogledali primere dobrih praks na drugih koncih Slovenije. (km)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg Sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALL'ANGELO, Ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, Ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU
CINQUETTI, Ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

Gledališče

ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu v organizaciji PD Štandrež: v nedeljo, 7. oktobra, ob 17. uri »Veš, da te ne slišim, če teče voda« (Robert Anderson) in »Obisk v gledališču« (Karl Valentijn), nastopa KUD Dolomiti - Dobrova; med 11. in 12. uro in eno uro pred predstavo prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedežev; informacije po tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.20 - 19.50 - 22.10 »Prometheus«.
Dvorana 2: 15.00 - 16.45 »Ribelle - The Brave«; 18.30 - 20.15 - 22.10 »E' stato il figlio«.
Dvorana 3: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.00 »Il rosso e il blu«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.20 - 19.50 - 22.10 »Prometheus«.
Dvorana 2: 15.20 - 17.45 - 20.00 - 22.10 »Magic Mike«.
Dvorana 3: 15.00 - 17.00 »Ribelle - The Brave«; 20.00 - 22.10 »Bella addormentata«.
Dvorana 4: 15.00 - 16.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 18.20 - 20.10 - 22.00 »Candidato a sorpresa«.
Dvorana 5: 15.30 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »The Words«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Prometheus«.
Dvorana 2: 17.30 »Ribelle - The Brave«; 20.15 - 22.10 »E' stato il figlio«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Il rosso e il blu«.
JUTRI V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Prometheus«.
Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Magic Mike«.
Dvorana 3: 17.30 »Ribelle - The Brave«; 20.00 - 22.10 »Bella addormentata«.
Dvorana 4: 18.00 - 20.10 - 22.00 »Candidato a sorpresa«.
Dvorana 5: 17.30 - 20.00 - 22.00 »The Words«.

Mali oglasi

PRODAM HIŠO V PODGORI z garažo, vrtom in dvoriščem; tel. 320-1817913.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalki:

GORICA

AGIP - Ul. Duca d'Aosta 74

ESSO - Ul. Brass 7/b

ERG - Ul. San Michele 57

TAMOIL - Ul. Lungo Isonzo Argentina

TRŽIČ

ESSO - Ul. Boito 76

API - Ul. Grado

RONKE

SHELL - Ul. Redipuglia 25/a

ERG - Ul. Aquileia 35

FOLJAN-REDIPULJA

TOTAL - Ul. Pietro Micca 15

ŠLOVREMC

AGIP - Ul. Nazionale, na državni cesti 56

VILEŠ

ERG - Državna cesta 351 km 16+250

KRMIN

SHELL - Drevored Venezia Giulia 23

Razstave

FOTOKLUB LUCINICO vabi v prostoročje na Trgu San Giorgio 37 v Ločnici na ogled fotografike razstave »Portfolio a Lucinico«, še danes, 23. septembra, 10.00-12.30; vstop prost. Več na fotoclublucinico@yahoo.it, www.photoclublucinico.org.

»**NEDELJA UMETNOSTI V GORICI**« prireja združenje Nuovo Lavoro s sedežem v Raštelu v Gorici z dvema natečajama z naslovom »Sotto i portici in »Gorizia nell'immaginario dell'artista« za umetnike vseh starosti in tehnik. Potekala bosta danes, 23. septembra, med 8. in 17. uro, dela bodo do 1. oktobra razstavljeni na sedežu združenja Nuovo Lavoro v Raštelu, od 3. do 15. oktobra v galeriji Dore Bassi v deželnem avditoriju v Ul. Roma v Gorici; več na www.nuovolavoro.org.

DRUŠTVO ARS vabi na odprtje razstave Vesne Benedetič »Poti / Percorsi« v četrtek, 27. septembra, ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku v Gorici. Umetnico bo predstavil Jurij Paljk. **XIV FOTOSREČANJE** bo v Kulturnem domu v Gorici v soboto, 29. septembra, ob 18.30; razstavljeni bodo Francesco Cristin, Massimo Marchini, Thomas Ortolan, Borut Peterlin, Enzo Tedeschi, Rajko Ž bogar ter krožek Circolo dell'Immagine »La Loggia«; na ogled bo do 13. oktobra ob delavnikih 10.00-13.00, 16.00-18.00.

OB MEDNARODNEM FESTIVALU

»**GO ART ONLINE**« je v palači Attems - Petzenstein na Trgu De Amicis 2 v Gorici na ogled fotografika razstava z naslovom »Oltre lo scatto«. Sodelujejo Mariano Di Clemente, Giuseppina Mastrovito, Loredana Princic, Paul David Redfern in Enzo Tedescchi; do 30. septembra od torka do nedelje 10.00-17.00.

STUDIOFAGANEL na Drevoredu 24. maja 15/c v Gorici vabi na ogled razstave Roberta Kusterleta z naslovom »Segni di pietra«; do 14. oktobra od torka do petka 9.30-13.00, 16.00-19.30, ob sobotah 10.00-13.00, 16.00-19.30; več po tel. 0481-81186, www.studiofaganel.com ali info@studiofaganel.com

KRUT vabi v soboto, 17. novembra, na voden ogled razstave »Tibet - zakladi s strehe sveta« v Trevisu, ki z nad 300 zbranimi eksponati od Gingis Khanovega obdobja dalje predstavlja v evropskem merilu pravi kulturni dogodek leta; informacije in prijave na sedežu KRUT-a, Korzo Verdi, 54, tel. 0481-530927, krut.go@tiscali.it.

Šolske vesti

DIJAŠKI DOM sporoča, da je še nekaj prostih mest za srednješolske učence. Tem ponuja prevoz iz šole v dom, košilo in malico, program do 18.30, ki vključuje: strokovno pomoč pri domačih nalogah in učenju, individualno pomoč pri posameznih predmetih (matematika, slovenščina, angleščina...), tečaj angleščine in nemščine, delavnice (filmska, plesna, javno nastopanje...), športne in sprostitevne dejavnosti; informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 v popoldanskih urah do zasedbe razpoložljivih mest.

DRUŠTVO UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE NOVA GORICA vabi k vpisu v krožke in delavnice izobraževalnega programa za študijsko leto 2012-13 od 24. septembra do 5. oktobra od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure v prostorju društva, Erjavčeva 4 v Novi Gorici. Naknadni vpis bo še 8. oktobra od 10. do 12. ure in 10. oktobra od 14. do 16. ure; več na www.untring.si, unitring@volja.net.

GLASBENA MATICA sporoča, da potekajo vpisi za šolsko leto 2012-13; informacije na tajništvu v Gorici od ponedeljka do petka od 8.00 do 13.00 in od 15.00 do 18.00 (tel. 0481-532163, info@emilmkomel.eu). V mesecu septembru nuditi šola tudi brezplačne poskusne lekcije instrumentov.

SCGV EMIL KOMEL sprejema vpise za šolsko leto 2012-13; informacije na tajništvu v Gorici od ponedeljka do petka od 8.00 do 13.00 in od 15.00 do 18.00 (tel. 0481-532163, info@emilmkomel.eu). V mesecu septembru nuditi šola tudi brezplačne poskusne lekcije instrumentov.

SREČANJE STARŠEV OTROK GLAS-BENE ŠOLE Mala godba na pihala Kras v Doberdalu ob novi sezoni bo v četrtek, 27. septembra, ob 18. uri v glasbeni sobi v Doberdalu.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVO-DAJALCEV IN DOBERDOBA vabi v soboto, 29. septembra, ob 19.30 na tradicionalno »Baklado« za vzdrževanje hospica »Via di Natale« pri onkološkem centru in Avianu (PN). Povorka bo spremljala godba na pihala Kras iz Doberdala. Ob zaključku baklaže bo v župnijski dvorani popestrila večer dekliska vokalna skupina Bodeča Neža v Vrhu.

*Alenki in Andreju
se je pridružil mali*

Andraž

*Srečni družnici čestitamo
člani in gojenci
Godbe Kras*

Čestitke

*VILI! Vesel rojstni dan, poln
zdravja in sreče, ti iz srca želimo
Magda, Genko, Tanja in Aleš.*

Koncerti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJEN-CEV za Goriško sporoča, da bo danes, 23. septembra, koncertna revija upokojenskih zborov Primorske »Zlata jesen« v osnovni šoli v Kopru za začetkom ob 17. uri. Nastopilo bo 11 zborov, med temi društveni ŽePZ. Odhod ob 13. uri iz Gorice s trga Medaglie d'oro-Gorišček, nato pri vagi, v Podgori pri športni palači, v Štandrežu na Pilošču, v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi ter v Doberdalu. Obvezna prijava po tel. 347-1042156 (Rozina F.) in 0481-532092 (Emil D.). Priporoča se točnost.

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN SVETA GORA vabi na dobrodelni koncert za obnovo romarskega doma na Sveti Gori danes, 23. septembra, ob 17. uri v baziliki. Pel bo komorni zbor Ipavska.

Izleti

KULTURNO ZDRUŽENJE E'STORIA obvešča, da je odpadel izlet z ēStoriabusom, ki je bil napovedan za 29. september.

SOLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA IN KRAŠKI KRTI organizira v okviru Kekčeve poti voden izlet v jamo Valentino v Vižovljah danes, 23. septembra. Zbirališče ob 8.15 v Jamljah na parkirišču ob državni cesti, pred nekdano gostilno Padhor - sedaj turistično kmetijo Ferfolja, vrnitve ob 13.30 na isto mesto; informacije po tel. 340-8247660.

KD SOVODNJE organizira od petka, 19., do nedelje, 21. oktobra, tridevni izlet v Budimpešto; informacije in vpisovanje po tel. 349-3666161 (Erik) do 5. oktobra.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizirajo celodnevni avtobusni izlet v Brkine, Prem, Trsat in Opatij v soboto, 20. oktobra; odhod bo ob 6.30 iz Jamelj, ob 6.40 iz Doberdala, ob 6.45 iz Selca in ob 6.50 iz Štivana. Rok za vpis bo zapadel 5. oktobra; informacije in vpisovanje na tel. 380-4203829 (Miloš) ali 0481-78398 (zadružna Mila). Cena izleta znaša 50 evrov.

SKRD JADRO iz Ronk v sodelovanju s CTS prireja enodnevni izlet s kosilom v Bohinj, Vintgar in Bled v soboto, 6. oktobra; informacije in prijave po tel. 0481-82273 (Roberta ali Sara) ali 0481-482015 (Karla).

KRUT vabi na tečaj digitalne fotografije z mentorico Mirno Viola. Srečanja bodo ob četrtekih, od 18.30 do 20 ure, prvo srečanje bo 4. oktobra na sedežu krožka na Korzu Verdi, 54/int. v Gorici; informacije vsak torek in četrtek od 9. do 12. ure v pisarni ali po tel. 0481-530927 ali na krut.go@tiscali.it.

VADBENI DOM A. BUDAL ŠTANDREŽ ob 1. oktobra dalje: pilates 1 (začetni); torek 19.00-20.00; pilates 2 (nadaljevalni); ponedeljek in četrtek 19.00-20.00; pilates senior (za starejše); sreda 17.30-18.30; spinning: ponedeljek, sreda, petek 20.00-21.00; zumba: torek in četrtek 20.00-21.00, sreda 19.00-20.00. Poskusni brezplačni vadbi: pilates: sreda, 26. septembra, ob 19.00; zumba: četrtek, 27. septembra, ob 19.00; zumba za otroke (6-13 let): sreda, 3. oktobra, ob 16.00 sestanek, ob 16.30 poskusna vadba; informacije in prijave: 00386-70-820453 ali suzana.komel@gmail.com.

JUTRI V SOVODNJAH: 14.00, Miloš Tomšič (ob 13.40 iz splošne bolnišnice v Gorici) v cerkvi in na pokopališču.

JUTRI V MOŠU: 14.30, Gastone Walter Persoglia (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

JUTRI V TRŽIČU: 9.50, Anita Vittoria Delzotto vd. Paliaga iz bolnišnice v kapelu pokopališča in na pokopališču;

11.00, Valentino Lauri, blagoslov v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev.

Obvestila

AKŠ VIPAVA sporoča, da bo tečaj za začetnike kotalkanja od 3. do 10. leta starosti ob torkih (prvo srečanje 2. oktobra) 17.30-18.30 in ob četrtekih 16.30-17.30 v sovodenjski občinski telovadnici. Ob ponedeljkih 20.00-21.00 bo potekal tečaj za mamice in simpatizerje kotalk; predvpis in informacije po tel. 333-935313

EKSURZIJE ZAVODA STEFAN - S februarske ekskurzije v Pordenon

Spoznali so najnovejše tehnološke procese

Dijaki mehanskega oddelka na sejmu Samumetal ter v tovarnah Electrolux in Serrmac

2. februarja letos je celoten mehanski oddelek zavoda Jožefa Stefana obiskal sejem Samumetal, tovarno pralnih strojev Electrolux v Porciji in tovarno Serrmac.

Sejem je bil ta dan odprt tudi za številne šole, o čemer so pričali številni dijaki šol iz Veneta in iz Furlanije Julijskih krajine. Namen ekskurzije je bil ta, da bi se dijaki seznanili z najnovejšimi oblikami tehnoloških procesov za preoblikovanje in merjenje mehanskih izdelkov.

Stroj, ki je pritegnil največ pozornosti, je bila naprava za merjenje mehanskih izdelkov z laserjem. Mnoge so bile tudi naprave za rezanje kovin, ki uporabljajo plazmo, laser ipd.. Največji delež na sejmu so imele računalniško vodene naprave, saj so za industrijo izredno napredne, glavno vlogo pa imajo pri preciznosti obdelovanja materiala. Nekatere stojnice so tudi prikazovale delovanje strojev. Izredno lepo je videti računalniško vodene stroje variti, ali rezati kovine, ki jih je moral nekoč obdelovati človek, kar je bilo seveda bolj naporno. Ti stroji dandanes vedno bolj nadomeščajo človeško, ročno delo.

Sejem je bil izredno zanimiv tudi zato, ker so nekatere stojnice prikazovale nove tehnologije površinskih prevlek kovin s posebnimi tehnikami, kot so PVD-CVD. Na sejmu so bile razstavljeni tudi t.i. »robotske roke«, ki olajšajo in pospešijo proizvodnjo v velikih proizvodnih tovarnah.

Vse stroje, ki so jih dijaki videli na sejmu, so lahko potem občudovali, kako ciklično delujejo v tovarni strojev.

Po sejmu so vsi dijaki, ki so se udeležili ekskurzije, obiskali tovarno Electrolux, ki proizvaja zelo kvalitetne pralne stroje. Najprej so jim vodici s kratkim videom prikazali delovanje tovarne in glavne izdelki, ki se tu proizvajajo. Sledil je ogled tovarne same. V njej deluje pet montažnih linij, ki so deloma ali popolnoma avtomatizirane.

Proces proizvodnje pralnega stroja se začne prav pri izdelovanju

pralne košare in ogrodja; ta del proizvodnje je v celoti avtomatiziran. Sledi proces barvanja ogrodja. Značilno za to tovarno je, da je za barvanje ogrodij uvedla izredno tehnološki način.

Avtomatiziran stroj praktično uporablja poseben prah, na električni ogrodje in s pomočjo toplove obarva celotno strukturo pralnega stroja. Na tak način tovarna zmanjša število odpadkov in onesnaževanje.

Electrolux je vpeljala najnovejše tehnike proizvodnje, zato lahko rečemo, da so njeni končni izdelki zelo kvalitetni. K izredno dobrimi kvaliteti strojev pripomorejo tudi osebe, ki kontrolirajo delovanje posameznih pralnih strojev. Proses barvanja sledi proces montaže celotne naprave, ki poteka na tekočem traku. Vse vodne in električne napeljave

stroja pred embalažo pregledajo in morebitne napake popravijo.

Tovarna v Porciji izdeluje samo pralne stroje, vendar ima Electrolux še druge tovarne drugod po Italiji in po vsem svetu, kjer izdelujejo še drugo belo tehniko, kot so hladilniki, pečice in podobno.

Vodenje posameznih skupin dijakov v tovarni je bilo izredno dobro organizirano, tako da je bilo mogoče si ogledati vse stopnje proizvodnje. Slednja je v glavnem avtomatizirana, to pa pomeni, da se je dandanes delo v tovarnah popolnoma spremenilo, vedno več je avtomatskega in vedno manj ročnega dela.

Dijaki in profesorji celotnega mehanskega oddelka so klub slabemu vremenu pridobili mnogo pozitivnih izkušenj na področju tehnologije.

Peter Sossi, IV. TMI

V tovarni Electrolux so si dijaki ogledali ves proizvodni proces

EKSURZIJE ZAVODA STEFAN - Z lanskega septembrskega izleta na Vrhniko in v Ljubljano

Srečanje s tehniko in Cankarjem

Dijaki lanskega tretjega in četrtega letnika obiskali Tehniški muzej Slovenije, Cankarjevo rojstno hišo na Vrhniku in tovarno Yulon v Ljubljani

Pred Tehniškim muzejem Slovenije v Bistri je bil tudi postanek za skupno fotografijo

29. septembra 2011 smo šli dijaki tretjih in četrtih razredov Državnega izobraževalnega zavoda Jožefa Stefana v Trstu na celodnevno poučno ekskurzijo na Vrhniko in v Ljubljano.

Naša prva etapa je bil Tehnični muzej Bistra – tam smo se razdelili v dve skupini in si s pomočjo vodičev ogledali muzej, ki je bil nekoč samostan kartuzijanov in postal nato med vlastno cesarja Jožef II. last aristokratov. Razdeljen je na več oddelkov. Ogledali smo si važnejše stroje, ki so človeku pomemili velik tehnološki napredok, kot so npr. parni stroji in vodni mlini. Videli smo celo pospeševalnik, ki naj bi pripomogel k realizaciji atomske bombe – do izdelave katere na srečo zaradi finančnih problemov ni prišlo. Razstavljenih je bilo tudi veliko starinskih koles, motornih koles in avtomobilov. Z velikim zanimanjem smo si ogledali tudi zbirko Titovih avtomobilov, med njimi tudi avto znamke Rolls Royce, nekaj avtomobilov z varnostnimi stekli, Titovo repliko Elvisovega avtomobila, vojaški plen in Stalinov avtomobil. V manjši muzejski dvorani je bilo trenutno razstavljenih več dirlarnih motorjev z eno skupno značilnostjo: vsi so imeli izpušno cev slovenske znamke Akrapovič, ki je razstavo tudi urenila. Strokovnjak za te vrste izpušnih cevi nam je povedal celo vrsto anekdot in zanimivosti o nastanku in razvoju te tovarne.

Poslovili smo se od motornih koles in Titovih avtomobilov in se odpeljali na Vrhniko, in sicer na Klanec, kjer smo si ogledali Cankarjevo »rojstno« hišo, ki je le reprodukcija originalne, ki jo je uničil požar. Pod strokovnim vodstvom smo si lahko predstavljali težke življenske razmere, v katerih je živel eden najpomembnejših slovenskih besednih umetnikov.

Zadnja točka našega obiska je bila tovarna Yulon, kjer izdelujejo tekstil za znanne znamke. Tam nam je vodička razkazala tovarno in laboratorije, kjer kontrolirajo končne izdelke, ter razne stroje, ki predelujejo tekstil. Po enournem ogledu smo se vrnili do avtobusa, ki nas je pripeljal nazaj domov.

Ob koncu še zahvala vodičkam in vodičem, ki so nas spremljali in nam razlagali ter v prvi vrsti organizatorki naših ekskurzij v Slovenijo, pedagoški svetovalki za slovenske šole in Italiji dr. Andreji Duhovnik z Zavoda za šolstvo Republike Slovenije.

Martin Milič, III. MO

SPOROČILO UREDNIŠTVA: Na tej strani objavljamo danes tri prispevke o delovanju Izobraževalnega zavoda Jožefa Stefana v preteklem šolskem letu 2011/2012.

EKSURZIJE ZAVODA STEFAN - Z dveh aprilske ekskurzij dijakov bienija ter 3. in 4. letnika

Od žarometov do celjskih grofov

Na ekskurzijah obiskali tovarno Hella Saturnus v Ljubljani, Slovenski etnografski muzej, Pivovarna Laško, celjski grad in rimske nekropole v Šempetu

Ekskurzija v Ljubljano

12. aprila so se dijaki vseh razredov tretjega in četrtega letnika našega zavoda odpeljali v Ljubljano, kjer so najprej obiskali tovarno Hella Saturnus, se sprehodili po zgodovinskem mestnem jedru in si vodeno ogledali še Slovenski etnografski muzej. Spremljali so jih profesorji Danijel Zavadlal, Bruno Verša in Mara Jerjal.

Prvi na vrsti je bil ogled tovarne Hella Saturnus, ki se ukvarja z razvojem in proizvodnjo svetlobne opreme za motorna vozila in je eden od največjih slovenskih izvoznikov, saj izvaja 95 odstotkov prodaje tovrstnih izdelkov. Obrat je del mednarodnega koncerna KgaA iz nemškega mesta Lippstadt. V njem je zaposlenih 1900 ljudi, ki skrbijo za izdelavo žarometov, meglenk in dodatnih svetilk za velik del poznanih velikoserijskih avtomobilskih znamk.

Dijaki so si s strokovnim vodstvom v treh ločenih skupinah ogledali celoten proces izdelave in testiranja izdelkov, od začetnega načrtovanja do tiskanja, lakiranja in sestavljanja. Prese neti jih je tudi podatek, da izdeluje tovarna svetlobno opremo tudi za maloserijske avtomobile, kot sta npr. Lamborghini Gallardo in Ferrari Enzo. Ravn tako je bil zanimiv podatek, da vsak izdelek posebej natančno pregledajo, preden gre v prodajo, tako da je napak izjemno malo. Za proizvodnjo se uporabljajo samo najboljši materiali, ki morajo biti stoindustrijsko razgradljivi.

Tovarna proizvaja 3,3 milijona žarometov in 8 milijonov meglenk letno. Poleg inovativnih izdelkov pa jo odlikujejo tudi delovni postopki ter storitve, s katerimi hranača izredno konkurenčen položaj znotraj koncerna samega.

Še »gasilska« slika pred tovarno in že je dijake čakal krajši voden sprechod po ulicah in trgi stare Ljubljane, ki je bil sprično prijetno sončnega in toplega vremena kar prijeten in zanimiv.

Po kosiu so si udeleženci ekskurzije ogledali še Slovenski etnografski muzej. V dveh skupinah so sledili strokovni razlagi vodič in odkrivali značilnosti življenga v raznih slovenskih pokrajinalih od najstarejšega obdobja do današnjih dni.

trebne za izdelavo te priljubljene pijače. Sledil je ogled prostorov. V prvih halih so obiskovalci pričakali ogromni jekleni kotli, ki jih varujeta veliki beli kip kralja piva in prepoznavni znak pivovarne – Zlatorog. Naslednji korak je bil ogled polnilnice, kjer je na tekočih trakovih teklo na tisoče zelenih steklenic, ki jih avtomatizirana veriga natančno pregleda, očisti, polni, zamaši in spakira v kartone. Zaposlenih je v tem procesu malo, ker je veriga popolnoma avtomatizirana.

Po ogledu pivovarne je dijake čakalo kosilo, nato so se odpeljali v Celje na ogled Pokrajinskega muzeja, kjer jim je vodička prikazala zgodovino mesta, predvsem pa celjskih grofov. Dijake so pritegnile razstavljene lobanje najpomembnejših članov te pomembne fevdalne rodbine: Hermanna II., Friderika II. in Ulrika II. Zanimiv je bil tudi ogled lepo urejenega Starega gradu (na sliki), kjer danes zelo pogosto prirejajo raznovrstne kulturne prireditve. Zadnja postaja na ekskurziji je bila rimska nekropola v Šempetu, ki hrani nad 600 ostankov in je zelo lepo ohranjena.

Ekskurzija je bila za vse zelo zanimiva in dijaki so se ob tej priložnosti naučili veliko novega. Za konec naj gre naša zahvala Zavodu za šolstvo, predvsem pa pedagoški svetovalki dr. Andreji Duhovnik, ki ima največ zaslug, da so te ekskurzije vsako leto zelo uspešne.

Giada Sardo in Thomas Renar,
2. BIO-KO

DOGAJANJA NA BLIŽNJEM VZHODU V LUČI AMERIŠKIH VOLITEV

Film o Mohamedu potisnil Obama v kot

BOJAN BREZIGAR

Aryeh Neier ni nepoznano ime med ljudmi, ki se bolj ali manj redno ukvarjajo s človekovimi pravicami. Rodil se je leta 1937 v nemški judovski družini in ko je bil star dve leti, se je njegova družina pred nacizmom zatekla čez ocean. Tu je Aryeh odraščal in doštudiral pravo, postal je odvetnik, že v mladih letih se je začel ukvarjati s človekovimi pravicami. Že leta 1963 se je zaposlil pri Ameriški zvezi za človekove svoboščine ACLU. Ko je milijonar George Soros ustanovil svoj Open Society Institute, pomembno človekoljubno organizacijo, je v njej angažiral Neiera, ki je bil tudi eden od ustanoviteljev organizacije Human Rights Watch, ki redno preverja kršitve človekovih pravic po vsem svetu in je poleg Amnesty International verjetno najbolj znana, pa tudi najaktivnejša tovrstna organizacija na svetu.

Sicer pa je Aryeh Neier bolj poznan po dogodku, ki je malodane edinstven, glede na njegovo preteklost. Dogajalo se je v letih 1977 in 1978, ko je Nacionalsocialistična stranka Amerike NSPA, neonacistična formacija, načrtovala veliko zborovanje v Chicagu. Tamkajšnje oblasti so na glavnem mestnem trgu preposedale vse politične manifestacije, organizatorjem pa so naložili izredno visoko varščino, ki bi mestni upravi omogočila, da popravi morebitno škodo, ki bi nastala med manifestacijo. Tako se je NSPA odločila, da manifestacije ne bo uprizorila v središču Chicaga, ampak v predmestni vasi Skokie. Vas ni bila izbrana naključno, saj je v tem kraju živel zelo številčna judovska skupnost, številne družine, ki so preživele Hitlerjeva uničevalna taborišča in so se po koncu 2. svetovne vojne preselile v ZDA. Vaška uprava se je tej manifestaciji uprla in neonacistični stranki prepovedala manifestacijo.

Tu pa je posegl Neierjeva Ameriška zveza za človekove svoboščine. Sam Neier je zastopal nacistično organizacijo in svojo odločitev utemeljil, da je prepoved manifestacije kršitev temeljnega določila ameriške ustave, ki omogoča svobodno združevanje ljudi in njim daje pravico do demonstracij. Zadeva je končala na sodišču in Neier je zmagal v prvi in drugi stopnji, ker – tako so odločili sodniki – zastopniki vasi Skokie niso bili sposobni zanesljivo dokazati, da predstavlja Hitlerjev kljukasti križ in nacistične uniforme članov neonacistične stranke »namerno provokacijsko« krajevnega prebivalstva. Neier je svojo odločitev, da brani neonaciste, utemeljil s trditvijo, da so ZDA dovolj močna demokratična pravna država, da so Judje močno zaščiteni in da dočilo pravne države, ki daje manjšinam pravico do izražanja mnenja, veja za vse manjšinske skupnosti. To je tudi za neonaciste.

Kasneje je občina Chicago odpravila prepoved zborovanj na glavnem trgu in tako je leta 1980 prišlo do manifestacije v središču mesta brez hujših incidentov. Dogodek pa je izrazil vrsto reakcij: po njem so posneli film in televizijski film,

Imel pa je še drugo posledico. Neierju je v večletnem delu uspel povečati število članov svoje organizacije ACLU od 14.000 na 200.000, ko je sprejel obrambo neonacistov pa je 30.000 članov vrnilo izkaznico. Vendar ga to ni odvrnilo od svojega dela. V kasnejših letih je zagovarjal pravice umskih bolnikov, boril se je za odpravo smrtne kazni in za uvedbo pravice do splava za vse, ki se za to odločijo. Sodeloval pa je tudi v številnih pobudah za uveljavljanje človekovih pravic izven ZDA, med drugim je sodeloval pri pripravah na ustanovitev posebnega haaškega sodišča za zločine v nekdanji Jugoslaviji.

Zakaj sem porabil toliko parirja za opis Aryeha Neiera in njegovega dela? Ker je bil prav Neier eden prvih, ki so se oglasili v zvezi s filmom o preroku Mohamedu, ki je tako zelo razburil islamsko javnost. Njegovo izvajanje je linearno, njegovi zaključki pa so logični, skoraj banalni.

Poglejmo! Neier uvodoma obnavlja dogodek: predstavitev filma, ki so ga posneli v ZDA in razburjenje, ki mu je sledilo ter posledični umor ameriškega veleposlanika v Libiji. Nato pa takoj prehaja k zgodovinskemu pregledu nekaterih dogodkov, ki so v največji meri vplivali na zaostreitev odnosov med islamskim in krščanskim svetom. Prvi primer je vedena knjiga Salmana Rushdieja Satanski stih izpred dveh desetletij, zato katere je Iran Rushdieja obsodil na smrt in celo razpisal nagrado za njegovo usmrtev; več let kasneje je danski dnevnik Jyllands-Posten izvral ostro polemiko zaradi objave vinjet, v katerih je bil upodobljen Mohamed. V Amsterdamu pa so režiserja Thea van Gogha ubili, ker je v svojem filmu kritiziral odnos islama do žensk.

In tu je prva Neierjeva ugottovitev. Tudi tisti, ki so v zgoraj omenjenih primerih zagovarjali svobodo izražanja, se danes k taki oceni ne nagibajo. Film, ki je izrazil toliko protestov v Kairu, Bengaziju, Sanni in še marsikje je namreč tako krut in provokativen, da je jasno, da je njegov namen izzvati nasilje, do katerega je prišlo.

Ocene literarne ali umetnostne vrednosti ne morejo biti osnova za spremenjanje določil o svobodi izražanja, ocenjuje Neier in dodaja, da nasilne reakcije na stališča, ki jih je mogoče oceniti kot bogoskrnska, ne smejo biti razlog za omejevanje svobode izražanja v ZDA, Veliki Britaniji, Danski, Nizozemski ali kjerkoli drugje. Bogoskrunstvo je treba namreč ločiti od sovražnega govora, ki je v številnih državah kaznivo dejanje, ker gre za ščuvanje k diskriminaciji ali nasilju proti pripadnikom narodnostnih, rasnih, etničnih ali verskih skupnosti. Celo v ZDA, kjer je pravica do izražanja močno zaščitena, taka dejanja kazensko obravnavajo in v okoliščinah, ko bi lahko sprožila nasilje, tudi kaznujejo. Tu pa je primer obraten: nasilni so bili tisti, ki so bile žrtve besednega napada, žrtve pa so postali tretji dejavniki, v tem primeru ameriške oblasti, češ da niso preprečile besednega napada.

Seveda pa v takih primerih ni mogoče napovedati, kako daleč bo šla ta jeza. Videti je, da reakcije niso bile spontane, da je šlo za mreženje po Severni Afriki, po Bližnjem vzhodu in po arabskem svetu, skratka, da je šlo za organizirano politično akcijo. To seveda ne zmanjšuje odgovornosti tistih, ki so te atentate zakrivili, vendar je jasno, da na to verigo nasilnih dejanj ni mogoče odgovarjati z opuščanjem zavzetosti za svobodo izražanja.

Do sem analiza. In kaj predлага Aryeh Neier? Nič drugega kotisto, kar je bilo narejeno: torej obsodba filma s strani ZDA, ki jo je najprej objavilo Ameriško veleposlaništvo v Kairu in nato še državna sekretarka Hillary Clinton, ki je film ocenila kot »ogaben in neprimeren«. To pa seveda ni zadostovalo za javno mnenje držav, v katerih je nepojm-

ljivo, da svetovna velesila ne more omejevati pravice do svobode izražanja niti v takih primerih. Ta obsodba torej ni pomirila demonstrantov. Sicer pa velja poudariti, da obsodba filma ni nikakrsna cenzura. S tem, da zavrača cenzuro, se torej ameriška vlada ne odpoveduje pravici, da z občutljivostjo obravnava to vprašanje in da obsoja očitno in zelo verjetno namerno provokacijo, ki je imela tako tragične posledice.

Tako torej misli Aryeh Neier. Razmišljanje je zanimivo predvsem zato, ker temelji na teoretičnem konceptu svobode in človekovih pravic, ki mu je Neier bil zvest do take mere, da je bil celo pripravljen na frontalni spor s svojo judovsko skupnostjo, kadar je šlo za obrambo svobode izražanja neonacistične skupine. Zanimivo pa je tudi zaradi ločitve med bogoskrunstvom in sovražnim govorom, pa med agresorjem in napadenim, kjer se v tem primeru vloge zamenjajo.

Če v enem samem stavku povzamemo dolgo Neierjevo razmišljaj, bi lahko rekli sledeče: film o preroku Mohamedu je potisnil ZDA v kot; odzvale so se na edini možen način, zavedajoč se, da je odziv neustrezen. Kvadratura kroga je bila nemogoca.

Seveda pa je Neierjev namig na provokacijo več kot očitno povezan z aktualnimi dogajanjimi v ZDA, konkretneje z volilno kampanjo. Nekako kar vsiljuje se povezava med egipovskim Koptom, ki naj bi bil avtor filma in privržencem komunističnih idej, ki je v Dallasu ubil predsednika Kennedyja. Pa tudi »naključje«, da je do filma prišlo prav sredi vroče volilne kampanje in da je ta dogodek demontiral zunanjopolitiko predsednika Baracka Obame, ki je bila pravzaprav eden redkih res svetlih delov njegovega predsedniškega manda.

O tem bi seveda lahko razpravljali, kajti trditev o uspešnosti Obamove zunanjopolitike je seveda zelo vprašljiva. Evropski opazovalci imajo glede tega veliko kritik, predvsem upoštevajoč rezultate, saj se je v tem času domala vsa Severna Afrika spremnila v veliko žarišče napetosti. Res je, da je bil razlog za to v finančni krizi in predvsem naraščaju cene hrane v vseh severnoafriških državah, pa tudi v despotizmu tamkajšnjih vladarjev. Prav tako pa je res, da je preveč pasivna politika Obamove administracije omogočila naraščanje napetosti, ki je prerasla v nasilje. Ob tem so nekatere skupine, predvsem tiste, vezane na islamski fundamentalizem, ki niso bile aktivno soudeležene v demonstracijah in v uporu, privrele na površje kot nekakšna tretja sila, na pol poti med despotizmom in revolucijo, ter prevzele oblast. To velja predvsem za Egipt, kjer se je Obama odpovedal kakršnemukoli poseganju, pustil na cedilu dolgoletnega zaveznika Mubaraka in ni pomagal ustvariti pogojev za demokratično tranzicijo. Imel je na razpolago dve imeni: to sta bila Mohamed El Baradej, bivši generalni sekretar mednarodne organizacije za nadzor nad jedrsko energijo IAEA in Amr Moussa, bivši generalni sekretar Arabske lige. Washington pa je vztrajal pri podpori vojaškemu establišmentu in s tem podaril Egipt muslimanski bratovščini.

Ampak ameriško javno mnenje o tem ne ve popolnoma nič. Konec vojne in Iraku in napovedan umik iz Afganistana sta za poprečnega Američana edina zunanjopolitična dosegka Obamovega mandata in obveznita zelo pozitivno. Ni treba poseljati ugibati, kakšen šok so zadnji napadi na diplomatska predstavnistva ZDA za poprečnega Američana, kako ta dejanja spremnijo mnenje, da je bila Obamova zunanjopolitika uspešna. Kar sama se vsiljuje misel, da je za bogoskrunskim filmom o Mohamedu nevidna roka, ki želi spremembo ameriške politike. Spomnimo: ko je šlo za Kennedyja je prevladujoče mnenje, da so bili za tem orožarski lobby, ki jim mirovna politika ni ustrezala. Zanimivo, tudi tokat ameriškim orožarskim lobbyjem mirovna politika ne ustrezala. Slabe misli se kar same vsiljujejo.

Giulio Andreotti je nekoč dejal: Kdor slabo misli, greši, ampak običajno ugane.

Slovensko planinsko pla

za

Planinska šola v koči na Planini Jezero

Mladinski odsek SPDT, v sodelovanju s ZSŠDI-jem, je priredil v tednu od 25. do 30. junija 2012 Planinsko šolo za mlade planinice v koči na Planini Jezero. Udeležilo se je 23 otrok starih od 8 do 14 let in 5 spremjevalcev. Skupina je prebivala cel teden v koči, od tod so se vsak dan podaljali na izlete.

V ponедeljek so se otroci, v spremstvu staršev, srečali s spremjevalci pred Sežansko železniško postajo. Stopili so na vlak, se odpeljali proti Ljubljani, kjer so prestopili na vlak, ki vozi proti Jesenicam in v Bohinjsko bistrico. Med potjo so bili nevčakani, pogosto so spraševali: »Kdaj bomo prišli?« Na železniški postaji v Bohinjski bistrici, jih je že čakal Franc z društvenim kombijem. Razdelili so se v skupine in se odpeljali do Planine Blato, v Triglavskem Narodnem Parku. Pred vzponom proti Planini Jezero so tu še pokosili iz nahrbtnika. V prvih popoldanskih urah so končno prišli do koče na Planini Jezero. Namestili so se po sobah, si pripravili posteljo, potem pa so se pred kočo zabavali z raznimi igrali. Spoznavali so se med seboj in tkali nove prijateljske vezi. Po obilnih večerji, ki je kar hitro končala v lačne želodčke, so novi člani prejeli planinsko knjižico, ki so jo morali prav vsi, vsak dan ob koncu izletov izpolnjevati.

In že je prišlo jutro, prvi dan na planni in otroci so bili nestrpni, polni pričakovanja. Po zajtrku so si pripravili nahrbtnik, si obuli gorske čevlje in se postavili v vrsto. Šli so proti Planini Laz, približno eno uro in pol hoda. Po poti so opazovali prečudovito naravo in se veselo pogovarjali, razen Vide, ki je, kot je sama napisala »molčala skoraj 45 minut. Potem je Franc pokazal orla in jaz sem zakričala »orel, orel« in tako nisem več molčala«. Lenart pa je napisal: »Videli smo orhideje, pogačice, julijski lan«, in tudi Andrej je napisal podobno v svojo knjižico: »Po poti smo videli naslednje rože: solomon klobuček, pogačice, encijan, materino dušico, orlice, alpski srobot, julijski lan, zlatice«. Kristina pa je napisala, da ji je bil izlet zelo všeč ker sem spoznala nove prijatelje. Na planini, so se ustavili v bližini stana in pomalicali. Nekateri so si potem ogledali sirarno. Ko so si vsi odpočili, so se po isti poti vrnili proti Planini Jezero.

Po kusilu so se otroci igrali med seboj, spremjevalci pa so pripravljali planinske igre kot vsak naslednji dan. Med prvimi preizkušnjami je bilo skakanje do dolochenega cilja v žakljih, met »skrl« in vlek vrvi. Otroci so se zabavali, prijateljstva so se poglabljala.

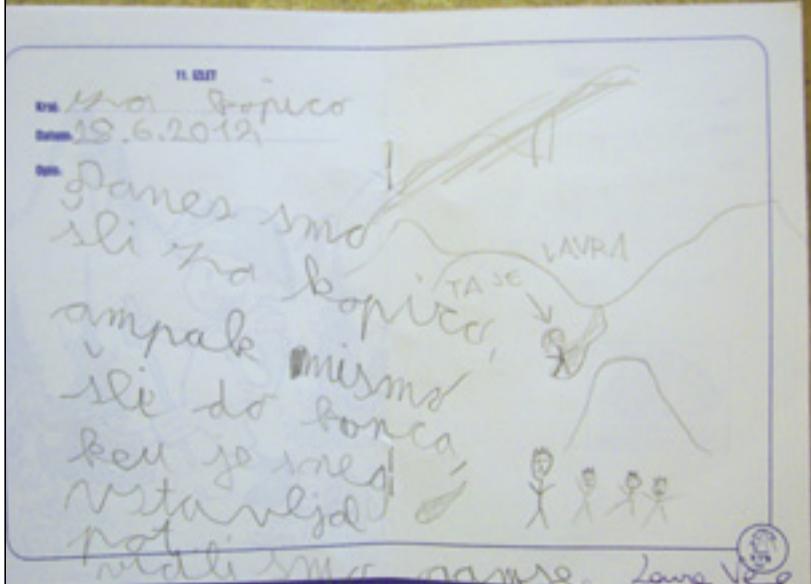
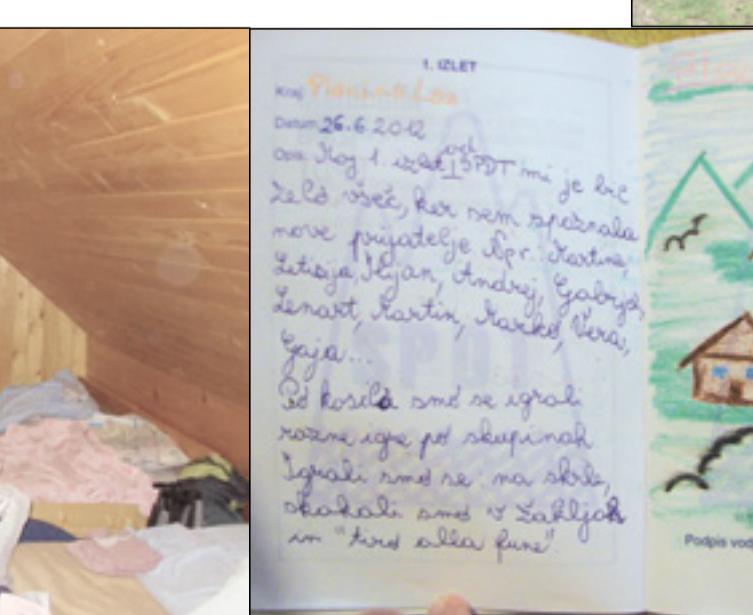
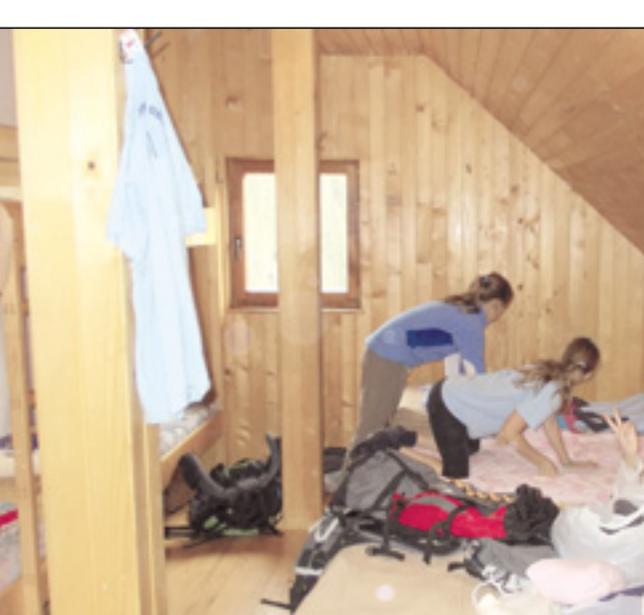
Naslednji dan so se odpravili na Pršivec. Povzpeli so se po zelo strmi poti do Planine Viševnik, kjer so se ustavili pri gorski postojanki. Ko so se odpočili, so si spet optrali nahrtnike in se podali proti Pršivcu. Po poti so

tudi »videli jamo, v kateri naj bi živel medved«, kot je napisal Andrej. Na vrhu so se ponovno ustavili in se odpočili. Iz Pršivca so občudovali Bohinjsko jezero v dolini, najbolj pa je njihovo pozornost pritegnil pogled na Triglav v oblakih. Na povratku so se ponovno ustavili na Planini Viševnik in so »pozdravili Jeleta«, kot pravi Neža, ter nadaljevali pot proti koči. Po kusilu so bile spet na vrsti igre in pisanje planinske knjižice.

V četrtek je bilo zgodnje ustajaneje, spremjevalci so se namreč odločili za izlet proti Vratcem. Po začetni strmini so prišli na Planino Dedno polje, zavili desno in zakorakali po krajski gozdni poti proti Vratcem. Med potjo so videli gamse, ki so skakali iz skale na skalo in prav vsi otroci so ta dogodek zabeležili na knjižico. Pot so nadaljevali pod močnim soncem, za kusilo so se ustavili na večji jasi tik pod ciljem. Spremjevalci so odločili, da ne bodo nadaljevali pohoda, saj so bili otroci trudni, poletna vročina pa je bila prehuda. Tako so se po daljšem premoru po isti poti vrnili proti Planini Jezero, kamor so prišli v zgodnjih popoldanskih urah. Popoldan sta prišla na obisk predstavnika Gorske reševalne službe, ki sta na kratko prikazala otrokom delovanje njihove službe ter potek reševanja s psi, saj sta pripeljala vsak svojega. Otroci so bili radovedni, predvsem pa izredno navdušeni nad psi.

V petek se je skupina namenila proti Koči pri Triglavskih jezerih. Iz Planine Dedno polje so tokrat šli naravnost proti Planini Ovčarija, kjer so zavili proti Prehodavcem. Po uri hoje so dospeli na cilj, kjer so si lahko sneli nahrtnike in pokosili. Nato so se povzpelji po melišču do Štапce. Tu so jih spremjevalci razdelili v manjše skupine in jih skrbno spremjali čez najtežji del poti. Ko je tudi zadnji otrok prišel čez Štапce, so se ponovno uredili v vrsto in se varno vrnili v kočo na Planini Jezero, kamor so dospeli v zgodnjih popoldanskih urah. Sledile so še zadnje Planinske igre, med katerimi se ni pokazala utrujenost napornega dneva.

V soboto zjutraj so otroci pripravili prtljago. Morda je bil to najtežji trenutek tedna, saj ni bilolahko zapreti kovčkov. Ko je bilo vse urejeno, je bilo pred kočo še nagrajevanje s planinskimi značkami in sladicami. Še zadnjič so se nato do kusila igrali vsi skupaj pred kočo. Napočila je ura odhoda. Otroci so si optrali nahrtnik, pozdravili oskrbnika in kuharice in se podali v dolino. Predno so stopili na vlak je bilo še dovolj časa za dober sladoled, potem pa »Vsi na vlak!«. Odpeljali so se iz Bohinjske bistrike do Nove Gorice, kamor so prispleli v zgodnjih popoldanskih urah. Na železniški postaji so jih že nestrpno pričakovali starši.

Slovensko planinsko društvo Trst na mlaude in najmlajše

... pri vsaki kontrolni točki smo s kleščami preluknjali kontrolni kartonček ...

V torem, 16. oktobra 2012 bo že Sedmo deželno tekmovanje v orientacijskem teknu namenjeno učencem in dijakom vseh slovenskih šol v Deželi. Tekmovanje prirejamo s finančno podporo Zadružne kraške banke in v sodelovanju z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji in pod pokroviteljstvom Deželnega šolskega urada. Tudi letos se bomo zbrali na kraški gmajni v zaledju Padrič, na območju Športnega centra Gaja.

Lanskega tekmovanja se je udeležilo skoraj 500 šolarjev in dijakov, ki so nastopali v različnih kategorijah; cela množica, ko so se razvrščali na štartu.

Ob lanskih posnetkih podoživljamo takratna doživetja.

Orienteering ni le tekma, merjenje moči ali znanja je tudi igra, je raziskovanje, spoznavanje narave, sprostitev v naravi, prijateljsko druženje, je doživetje.

Tudi na letošnjem tekmovanju bo šolska mladina vseh starostnih stopenj razdeljena v tri kategorije:

- a) zadnja razreda osnovne šole
- b) srednja šola
- c)višja šola v ženski in moški kategoriji.

Prijave sprejema SPDT na elektronski naslov: mladinski@spdt.org do vključno srede, 3. oktobra 2012.

... po zaključeni tekmi zaslужena malica, igra in počitek ...

... na koncu nagrajevanje prvih treh skupin z najboljšim časom v vsaki kategoriji in najboljših šol

STOKOVNI NASVETI

Navodila za uporabo hrastovega barika

KMEČKA ZVEZA V SODELOVANJU Z ZKB

Čeprav je uporaba barika verjetno dosegla, bodisi v Italiji kot v Sloveniji, svoj višek in je njena parabolica že v padajočem delu, se o njem še veliko piše in razpravlja. Mnjenja pa smo, da se o tej vinski posodi ve pre malo. Tako zagonovniki barika kot nasprotniki se zanj opredeljujejo oziroma ga zavračajo pretežno na podlagi osebnih okusov ali omejenih izkušenj, ki jih nemalokrat ne sprembla potrebovno strokovno znanje.

To velja tudi za nekatere poklicne vinarje, ki z barikom prepogosto ravnajo nestrokovno, kar negativno vpliva na organoleptične lastnosti vina, ki v njem dozoreva. Bliža se čas, ko bodo vinarji morali izbrati vrsto posode za hranjenje svojih vin. Z namenom, da jim svetujemo pri izbirbi vrste vinske posode, bi jih radi seznanili z najpomembnejšimi značilnostmi barika in jim dali osnovna navodila za njegovo uporabo.

Poskusimo najprej odgovoriti na vprašanje, kaj je Barrique (barik).

Beseda Barrique pomeni v francoskem jeziku sodček. Prostornina tega soda se razlikuje, prav tako kot oblika, glede na francosko vinorodno deželo iz katere prihaja, npr. v Bordeaux-u (najbolj razširjen) meri 225 litrov, v Cote D'or 228 litrov, itd.

Ti sodčki so se uporabljali predvsem za prevoz vin na ladjah v Anglijo in Ameriko, so pa zato rabili vsako leto nove. Tako je tudi nastala nova tehnologija priprave rdečih vin tipa »barrique«, ki je bil zelo razširjena vse do sedemdesetih let prejšnjega stoletja, nakar je dobro desetletje prezivljala izredno kritično obdobje zaradi čedjalne pogosteje uporabe drugih vinskih posod, predvsem iz nerjavečega jekla.

V letih 80 se je začel njegov ponoven razmah ne le v Franciji, temveč tudi v drugih vinorodnih deželah. V Italiji se je močno razširil v letih devetdeset, v Sloveniji pa desetletje pozneje. Pri tem gre dodati, da je v zadnjih letih začetno navdušenje za to posodo, kar velja predvsem za Italijo, upadel, čeprav ima še veliko privržencev, tako pri proizvajalcih vin kot potrošnikih.

Kako se pridobi »barrique«?

Francoski »barrique« se proizvaja izključno iz vrste hrasta QUERCUS PETREA ali SESSILIS in iz vrste QUERCUS ROBUR. Slovensko ime za prvo vrsto hrasta je GRADEN, za drugo pa DOB. Omenjeni vrsti hrasta rasteta v štirih francoskih deželah in imata glede na različne talne in podnebne danoosti rastišča posebne značilnosti, ki vplivajo tako na okus vina kot na čas zorenja vina v sodu. Svoje tipične značilnosti ima tudi ameriški beli hrast (QUER-

CUS ALBA) iz katerega se prav tako pridobivajo barik sodi. Ti dajejo vinu poseben pečat, ker so zelo bogati na aromatičnih snoveh a, z razliko od francoskih, revni na fenolih.

Vinarji bi morali te razlike poznavati in izbrati sode na osnovi značilnosti lesa in organoleptičnih lastnosti vina, ki bo v njih zorelo. Teh dejavnikov pa prepogosto ne upoštevajo, zato so rezultati izpod zelenega in pričakovanega kakovostnega nivoja. Kot tudi ne upoštevajo, da je Barrique tehnologija primerna predvsem za vina dobrih letnikov in posebnih izbranih leg, ki so bogata na ekstraktarnih snoveh.

Tudi čas zorenja vina v sodih je lahko zelo različen (6 – 18 mesecev). Za vse kar pridobi vino, gre zasluga predvsem izmenjavi zraka skozi lesne pore. Vsebnost plinov se v vinu zmanjša, nastanejo arome, ki so posledice večjega vpliva O₂. Ta vpliv, ki je odvisen od količine kisika, pride skozi lesene pore v sod, ki je vezan na značilnosti hrasta iz katerega je izdelan sod.

V hrastu iz redkejšega lesa pride v vino več O₂, v gostejšem pa manj, kar pogojuje čas, ki je potreben, da pride v vinu do vseh procesov, ki so vezani na kisik in od katerih je odvisna kakovost vina. Strokovniki pa so mnenja, da ne bi smel biti čas zorenja v sodu krajši od 12 mesecev, sicer preti nevarnost, da zradi prenizkega vhoda kisika v notranjost sodne ne pride v vinu do vseh bioloških in kemičnih sprememb, ki jih Barrique tehnologija omogoča, kar pomeni, da vino v bariku ne bo pridobilo vseh značilnosti, ki jih lahko ta sod nudi.

Enkratna ali večkratna uporaba sodne?

Pred leti je veljalo prepričanje, da se lahko rabi sod samo eno leto. Iz enega leta smo prešli na dve, pozneje pa, in to velja še danes, na tri. Pri tem pa strokovnjaki priporočajo kupažiranje (mešanje) vin, ki so zorela v novih enoletnih sodih ter starih 2 oziroma 3 leta, v enakih količinah. Na ta način se otipljivo zmanjšajo stroški za nakup sodov, kakovost vina pa pri tem ne trpi, ali je po mnenju nekaterih strokovnjakov celo boljša.

Kako vpliva Barrique tehnologija na organoleptične lastnosti vina?

Vina, negovana v teh sodih, izlizojo iz hrasta pirogalne taninske snovi, ki so popolnoma drugačne kot taninske snovi vina. Ti tanini delujejo v ustih sladko, žametasto in posudejo zelo kakovostne aromatične snovi, ki spominjajo na vanilijo, čokolado, kavo ali cimet.

Izgled belih in rdečih vin je lepsi. Pri rdečih vinih se povežejo taninske

snovi s pigmenti, kar stopnjuje barvo. Polimerizacija flavonov zmanjšuje trpkost, dobimo sladke tanine.

Procesi oksidacije, ki smo jih prej omenili, potekajo počasi toda konstantno. Kletar s poznavanjem procesa zorenja lahko odločilno vpliva na končno kakovost vina, posebno s tem, da izbere pravilno časovno trajanje njegovega zorenja v sodu. Poleg tega mora dober kletar skrbeti za vse posege, ki so potrebni za proizvodnjo kakovostnega vina: higijeno vinske posode, pravilno uporabo žveplovega dvokisa, pravočasne pretoke, polnjenje sodov, itd. Le tako bo rezultat uporabe Barrique tehnologije daljše rezultate v bodo organoleptične lastnosti vina in njegov končni karakter tisti, ki jih pričakujemo.

Glede bodočnosti Barrique tehnologije so si mnenja deljena. Nekateri trdno verjamejo, da se bo uspešno zopravila ostalim tehnologijam, drugi pa so prav tako prepričani, da se je zatrl zaton barika. Mnjenja smo, da se bo uporaba tega soda omejila le na vina, ki imajo za to primerne organoleptične značilnosti, a bo zelo verjetno znala kljubovati izzivom prihodnosti.

KORUZA IN SOJA

Potrjene vesti o zelo skromnem pridelku

Zadnji uradni podatki, ki prihajajo iz ZDA, potrjujejo zaskrbljujoče stanje letosnjega pridelka dveh izredno pomembnih kultur: koruze in soje. Žal so se predvidevanja o zmanjšanju pridelku zaradi hude suše, ki je pestila Združene države, popolnoma uresničila in jih celo na nekaterih območjih celo presegla.

V ZDA predvidevajo, da bo letos 272,5 milijonov ton pridelka koruze, kar pomeni 7,71 ton na hektar, medtem ko je pridelek na ha leto prej znašal 9,27 t, to se pravi 13,2% več. Isti trend se kaže pri soji, kjer bo dosegel skupen pridelek 71,7 milijonov ton, 14% manj kot v letu 2011. Hektarski donos pa je dosegel povprečje 2,37 ton na ha, leto prej pa 2,92 t. Negativne podatke o pridelku koruze pa sprembla še vest o zelo nizki kakovosti, ki zadeva dobro polovico (52%) koruze označene kot slabia ali zelo slabia.

Trend povišanja tržnih cen žit in soje se utegne še dodatno poslabšati, če so utemeljene novice, ki prihajajo iz Rusije, o tamkajšnji skromni letini, ki jo gre tudi pripisati nizki količini padavin.

Temu gre dodati, kar velja predvsem za koruzzo, da so svetovne zaloge te dobrine zelo nizke. To bo pripomoglo, skupaj s poudarjeno nizko pridelano količino, k tržnemu neravnotežju med ponudbo in povprečanjem v prid drugemu. Vsled tega se bodo cene takoj koruze kot soje občutno dvignile s hudimi posledicami za države uvoznice, med katerimi je Italija, ki uvaža velike količine obeh pridelkov, predvsem v živinorejskih pridelkov, predvsem mesa, kar bo dodatno načelo že itak od gospodarske krize močno obubožano denarnico potrošnikov.

V SEPTEMBRU

Shranjevanje pridelkov

MAGDA ŠTURMAN

September je čas, ko nam sadni vrt nudi številne pridelke. Zrele so slive, figi, orehi, jabolka, v zelenjadnem vrtu pa pobiramo buče. Veliko je tudi pridelkov, ki jih v tem času skladisci, kot na primer krompir, česen in čebulo.

Vse pridelke moramo shraniti popolnoma suhe, zato jih po potrebi prej očistimo in posušimo. Na splošno pridelke iz našega vrtu hranimo v temnem in dobro zračnem prostoru z neprenizko vлагo, da se pridelek ne prehitro posuši. Temperatura ne sme biti previsoka, nikoli pa ne sme pasti pod ničlo. Prostor naj bo dobro očiščen in prezračen. Večkrat pridelke hranimo v kleti, ki pa ne sme biti ista, kjer hranimo vino. Slednje namreč prav kmalu vrška razne vonje. V takole opisan prostor denimo police, na katere bomo položili pridelke v zaboju ali direktno brez zabojev. Koristno je tudi, da imamo v prostoru mizo s stolom, kjer pridelke pravimo za shranjevanje.

KROMPIR – Krompir čez zimo hranimo v temnem in hladnjem prostoru, v leseni zaboljih ali po tleh na kupu. Nekateri dajejo plast slame po tleh, nad njem pa krompir. Skladiščimo le suh in zdrav krompir. Krompir hranimo v temi. S svetlobno krompir postane zelen. V pretoplem prostoru pa prerano vzklje. Zelen krompir in kalčki vsebujejo strupen solanin. Obenem kaljenje veliko zmanjša kakovost gomoljev. Ker imajo kalčki tanko povrhnjico, lahko čez nje vdrejo bakterije in glivice, ki povzročajo gnitev gomoljev. Obenem voda iz gomolja hitreje izhlapi. Kalčke moramo pred uporabo odstraniti, tudi če s krompirmen hranimo domače živali. Obenem se ob visoki temperaturi in v premalo zračnem prostoru gomolj lahko začne v sredini gniti. Če je temperatura skladniščenja za daljši čas pod 4 stopinjam C, a še ne pod ničlo, postane lahko sladek, zato ni dober. To napako odpravimo, če krompir za 10 do 14 dni postavimo v toplejši prostor. Najbolj primerna temperatura za skladniščenje krompirja je od 4 do 10 stopinj C. V shrambi ne sme biti v času skladniščenja presuhlo, a niti ne prevlažno. Stalno moramo gomolje nadzorovati, da ne grijemo. V takih primerih jih moramo takoj odstraniti. Kakovost shranjevanja krompirja je tudi precej odvisna od sorte. Zgodnje sorte, ki vsebujejo manj suhe snovi, slabše prenesajo dolgotrajno skladniščenje.

ČEBULA – Normalno dozorelo, dobro razvito, zdravo in nepoškodovano čebulo lahko skladisci vse do junija naslednjega leta. Pred skladniščenjem odstranimo poškodovane, bolne in slaboboljive glavice. Pri manjših količinah pridelka čebulne glavice lahko spletemo v kito in obesimo, pri večjih količinah pridelka pa jih zložimo v plitve zaboljice ali jih hranimo v mrežastih vrečah. Med zabolji mora krožiti zrak, drugače se lahko pridelke pokvari. Vlaga v skladnišču naj bo čim nižja, temperatura pa relativno visoka, vsaj na začetku, vendar ne nad 25 stopinj C. Pod takimi pogoji se pridelek dobro posuši. Če vlaga ni dovolj nizka, lahko začenjajo poganjati korenine in čebula začne rasti. Pozneje čebulo prestavimo v prostor z nižjo temperaturo. Pazimo, da v prostoru med zimo temperatura ne pada pod ničlo, drugače čebula lahko zmrzne. Prostor naj bo dobro zračen. Dalj časa se ohranja čebula vzgojena iz semena, kot tista vzgojena iz čebulčka.

Na zelo podoben način hranimo ČESEN.

KORENČEK lahko hranimo v pesku, v katerem se zelo dobro ohrani, posebno ob hudi zimi. Na dno zaboja denemo plastično folijo, nad folijo pa vsaj 10 cm debelo plast peska.

BUČE pobiramo v tem času, ko popolnoma dozorijo. Po pobiranju odstranimo zemljo in jih denemo sušiti za teden ali dva na soncu. Ponoči jih postavimo noter. Skrbno posušene buče lahko shranimo za 2 do 6 mesecev, odvisno od sorte, včasih tudi dlje. Buče hranimo v suhem in zračnem prostoru. Važno je, da temperatura ne pada pod 12 stopinj C. Občasno moramo buče kontrolirati, da ne grijemo ali plesnijo.

JABOLKA in **HRUŠKE** moramo spraviti dobro suhe, da ne bi pozneje sadeži začeli gniti. Prostor za shranjevanje naj bo temen in dovolj zračen. Vlaga naj bo vedno enaka in dovolj nizka, a ne preveč. Temperatura prostora naj ne pada pod ničlo in naj ne preseže 12 stopinj C. Sadeže postavimo v zabolje in jih položimo v eno samu plast. Po možnosti naj se ne dotikajo med seboj. Prostor, kjer hranimo sadje, moramo med skladniščenjem zmerno zračiti za nekaj minut, vsaj dvakrat tedensko. Vsekakor z prezračevanjem ne smemo pretiravati, posebno, če je zrak suh.

LUPINASTO SADJE, kot so orehi, mandeljni in lešniki, hranimo v zračnem prostoru, v tankih plasteh. To velja za sadje z lupino. Če pa lupino odstranimo, moramo vedeti, da lupinasto sadje vsebuje precej maščob. Slednje so v glavnem se stavljeni iz nenasičenih maščobnih kislín, ki so podvržene kvarljivosti. Zato moramo semena brez lupine previdno hraniti, da ne postanejo žarkava, posebno če so izpostavljena svetlobi in zraku. Semena brez lupine moramo postaviti v stekleni kozares, ga dobro zapreti ter postaviti v hladilnik. Na ta način se orehi in druga semena ohranijo tudi celo zimo. Prav tako hranimo že mleta semena.

MARA 2015

Mlečnim kvotam se čas izteka

Rejci se sprašujejo, če se bliža konec mlečnih kvot. Nekateri ocenjujejo zelo pozitivno ukinitve te proizvodne omejitve, ker bi jim omogočila možnost razširjenja svojih hlevov, drugi, in teh je večina, pa spremljajo problem zaskrbljeno. Bojijo se namreč, da bo ob sproščeni prizvodnji prišlo do viškov mleka s posledičnim padcem tržne cene.

Slednji bodo žal razočarani, saj so v Bruslju dokončno odločili, da bo čez manj kot tri leta (mara meseca 2015) končal režim mlečnih kvot. V njihovo tolažbo naj dodamo, da Evropski parlament preučuje odobritev blažilnih posegov, ki naj bi po ukinitvi kvot urejali morebitna tržna neravnovesja in s tem zaščitili gospodarski položaj proizvajalcev.

Kmečka zveza

Kmečka zveza v sodelovanju z ZKB

Dva milijona Kataloncev na ulico za neodvisnost

Na slikah posnetki s torkove demonstracije v Barceloni

Več kot poldruži milijon ljudi, po nekaterih ocenah celo dva milijona, s tisoči zastav je v torek preplavil Barcelono na manifestaciji zahajajoči po neodvisnosti Katalonije. V prvi vrsti sprevoda sta hodila zgodovinski lider Katalonije Jordi Pujol in župan Barcelone Xavier Trias. To je bil miren pohod, res medgeneracijski, večino je bilo družin. Sedaj bo moral o tem razpravljati katalonski parlament in pritisik, naj od Madriža zahteva samostojno državo, je zelo močan. Naj torej Madrid »posluša« glas ljudstva.

Manifestacija naj se je začela ob 6. popoldne, ljudje pa so se začeli zbi-

rati že več ur prej. Opoldne je bil center Barcelone že popolnoma preplavljen, saj so ljudje prihajali iz vse Katalonije. V Barcelono je pripeljalo 1.100 posebnih avtobusov, po avtocesti so se vile dolge kolone avtomobilov, vlaki so bili natrpani. Velika večina je nosila katalanske zastave, tiste z belo zvezdo na modrem trikotniku, ki jih ločuje od »uradne« deželne zastave, ker je to od nekdaj zastava katalonske samostojnosti: želeli so pokazati, da gre za manifestacijo za neodvisnost. Veliko je bilo transparentov: dedek v vnučku. On je nosil napis: »Želim, da bi Beth živel v svobodni državi«. In deklica je imela tablo z napisom: »Želim, da bi moj dedek to videl«.

Videti je bilo, da davčni pakt z Madridom, ki ga zahteva katalonska vlada, be zanima nikogar. Nasprotno, ljudje so želeli, naj ostane v predalu, ker je sedaj na dnevnem redu samostojna država. »To je bila živa poplava svobode,« je zapisal komentator v katalonskem dnevniku El Punt Avui.

Ko se je sprevod približal vladni palači, po naše bi bila to prefektura, so demonstranti na vrata prilepili napis Veleposlanstvo Španije, sprevod pa se je končal v velikem mestnem parku, kjer so udeleženci, med katerimi je bilo res veliko županov katalonskih občin, s simbolnim dvigom roke glasovali za neodvisnost Katalonije.

Novinar David Gardner v Financial Timesu

Separatizem ogroža prihodnost Španije

Regionalne volitve v Kanadi so redkokdaj vzbujale zanimanje v tujini, letošnja zmaga separatističnega Parti Quebecois pa je bila deležna posebne pozornosti v Španiji, ki se sedaj sooča z zahtevo Kataloncev in Baskov po neodvisnosti. Tem dogajanjem pa zelo pozorno sledi Škotska nacionalna stranka SNP, ki namerava leta 2014 oklicati referendum o prihodnosti odnosov z Združenim kraljestvom.

V tem času je pozornost namejena Španiji, kjer so se separatistične težnje premočno prerinile v ospredje sredi najhujše krize v demokratičnem času po Francovi dobi. Madrid, ki se že itak srečuje s splošno krizo večine evrskih držav, s hudo finančno krizo v državi in z gospodarsko krizo, ki jo še povečuje pomanjkanje rasti, se mora tako spoprijemati tudi z ustavnim krizo, ki bi lahko privedla do razpada Španije.

Katalonci so v torek slavili Diado, katalonski nacionalni praznik, v letu, ko se prvič v novi zgodovini Španije za-

neodvisnost ogreva več kot polovica Kataloncev, vključno z Jordijem Pujolom, zgodovinskim nacionalističnim liderjem, ki je vodil katalonsko deželno vlado od leta 1980 do leta 2003 in s Pepom Guardiolo, priljubljenim dolgoletnim menedžerjem nogometnega kluba Barcelona.

Prihodnji mesec se bodo na vošči podali Baski, kjer se bo novoustanovljena separatistična stranka Bildu spoprijela z nekdaj vodilno baskovsko politično stranko Baskovsko nacionalistično stranko PNV. Potem ko je bila deset let prepovedana zaradi domnevnih povezav z organizacijo ETA, separatistično organizacijo, ki se je po 50 letih odpovedala nasilju, so politični separatisti lansko leto na občinskih in parlamentarnih volitvah prejeli več glasov kot PNV. Separatizem je torej v Španiji postal množično gibanje, ki pretresa državo do temeljev.

Devolucija, decentralizacija oblasti na deželno ravni, je bila vsa ta leta eden temeljev španske demokracije.

Posebno avtonomijo so podelili vsem deželam z namenom, da se izognemo obnovi zgodovinskih pravic, ki so jih nekoč uživali Baski in Katalonci z globoko prirojenim čutom narodne zavesti ter lastnim jezikom in kulturno, ki jih je Francov diktatorski režim še posebej zatiral. Za desno usmerjene Špance je celovitost države še vedno neodtujljiva vrednota. Desnosredinska vlada Mariana Rayjoya pa želi očitno izkoristiti gospodarsko krizo ne samo za utrditev države ampak za uvedbo nove centralizacije oblasti.

Tako madritska vlada z izgovorom, da kaznuje nekatere dežele zaradi neustrezne finančne politike, grozi deželam, da bo razpustilo njihove parlamente, če ne sprejmejo proračunske ukrepov, ki so za te dežele nevzdržni. Istočasno pa vlada krepi pristojnosti provinc, ki bi jih morale deželne vlade dejansko razpustiti, namesto tega pa so postale centri klientelarne politike.

Financiranje deželnih vlad je pri-

stojnost osrednje vlade, razen v baskovskem primeru, ki je v Španiji nekakšen hibrid s skoraj federalativno ureditvijo. Baskovska dežela in sosednja Navarra namreč sami pobirata davke. Baskovska vlada ni močno zadolžena, njen rating je znatno boljši od španskega, investicije, začenši s šolstvom, so visoko kakovostne. Katalonci pravijo, da sedaj želijo tako ureditev.

Katalonci sedaj dajejo Madridu desetkrat več kot Baski, seveda preračunano na prebivalca. V Kataloniji trdijo, da bi bilo njihovo finančno stanje enako baskovskemu, če bi imeli enak davčni sistem kot Baski. Sedaj pa morajo denar pošiljati v Madrid, ki ga potem uporablja za kritite svojih dolgov, kot da ne bi šlo za katalonski denar.

Zmerni nacionalisti, ki vodijo katalonsko vlado, so tako v veliki zadrugi. Rayojeva vlada ideološko nasprotuje kakrsnikoli širitti davčnega federalizma. Sicer pa bi prav vsaka vla- da potrebovala katalonski denar za za-

gotovitev sredstev za zdravstvo in za pokojnine starejšemu prebivalstvu. Poleg tega obstajajo tu še pogoji Evropske unije za reševanje krize španskih bank, ki imajo za posledico zmanjšanje suverenosti države in posledično tudi avtonomijo dežel.

Katalonija jem torej nova prva bojna črta v španski večni borbi, da bi postala skupni dom za večnarodno skupnost. Demonstracije ob Diadi so bile množične in množično separatistične. Nanje ne gledajo samo prebivalci Quebecain Škotske, pa tudi Francijci v Belgiji, ampak v sami Španiji tudi Baski, kjer separatisti dejansko gledajo na Rajoyeve vlado kot na nenavadnega zaveznika pri njihovem večdesetletnem boju.

Dejstvo pa je, da je bila baskovska samouprava zgodba o uspehu, kar navsezadnje, čeprav neradi, priznavajo tudi separatisti. Če želi Madrid ohraniti Katalonce v Španiji, bi jim moral ponuditi podobno rešitev. Danes pa je to zelo malo verjetno.

Strani iz knjige Miroslava Košute

Spomini Angela Katice

Aretacija in konfinacija

7. novembra 1942 sem se ustavil pri Fráncetu na postaji, popil kvartin vin, prav isti dan so praznovali oktobrsko revolucijo v Rusiji, poslušala sva radio in se pogovarjala. Zmenila sva se, da bova šla za sv. Martin na Prosek, jaz sem prihranil že 20 lir, kar je bilo v tem času zadost, in tako je dal še on pol litra. Pila sva počasi, kakor da se nama ne mudnikam, medtem pa pride njegova žena in vasi in pove, da me iščejo karabinjeri, mene in Pavlota Pacchioni. Takoj mi je šinilo, zaprli me bojo, Franc, pa dajmo še en glaz na zdravje in zmago.

Tako sem se odpravil domov, kakor da nič ne slutim. Ura je bila 21.30, ko stopim v hišo. Žena mi takoj pove, da je bil pri nas Pavlo in da so ga izpušteli, pa sem se odločil, da grem naravnost v kasarno. Ko pridem tja, pozvonom, karabinjer mi odpre in me naznani brigadirju. Ta mi pravi, da ni sile, naj pridem jutri zjutraj. Vprašam ga zakaj in mi odgovori: »Solo cinque minuti per informazioni.«

Ko se vrnem domov, jok in stok. Pripravi malo malice, rečem ženi, ker sem gotov, da se ne vrnem. Noč je bila dolga in nespečna. Navsezgodaj posljem sina Učkota k Josipu Tence, kaj naj naredim. Sam nisem hotel k njemu, da ga ne bi kompromitiral, ker sem bil že obkoljen in zasledovan od izdajic in karabinjerjev. Toda ni ga bilo doma. Nato sem se podal v kasarno, pa so mi rekli, da je še prezgodaj. Šel sem v brivnico, da se ostrizem in obrjem, a zvem, da me že iščejo, zato pozdravim in skočim domov. Doma me je že čakal karabinjer. Pozdravim vse, vzamem mafico pa hajd v kasarno.

Okoli desete se pripravi gruča karabinjerjev in me odpeljejo kakor kakega razbojnika. Na placu je bila množica ljudi, med katerimi moja žena in otroka, katerim mimogrede rečem, ne jokajte, dvignite pest v pozdrav, vsi so tako storili. Pred gostilno Grotta sem videl izdajalca Dorota Sulčiča, ki se mi je smejal. Zaklical sem mu, jaz bom prisel nazaj, ampak tebe ne bo več tu. In tako se je zgodilo.

Peljali so me naravnost v Coroneo. Vprašal sem jih, ali ne grem na Kvesturo, pa so mi rekli, samo za pet minut. Potisnili so me v celico 16 brez spraševanja. Tam sem ostal par dni, nakar so me premestili v celico 61 v drugem nadstropju, kjer so bili še trije tovariši iz Št. Petra pri Postojni, ki so bili obsojeni kot pristaši OF.

Ob desetih v noči od 17. na 18. november enega poklicajo in odpeljejo na zaslivanje na Kvesturo, pripeljali so ga ob dveh vsega strganega in ogrizenega od psov. Povedal nam je, da so ga strahovali s psom in tolki, a zdržal je, prekleti cigan, raje umreti, a zvedeli ne bojo ničesar. Človek je bil pripravljen na vse, bodrili smo eden drugega in tako je mineval čas. Zjutraj eno uro na zrak, med štirimi zidovi smo hodili eden za drugim in povpraševali, kdaj bo konec. Dne 20. novembra zjutraj me preselijo znova v celico 16 za odhod ne-

znano kam. Ravno pred odhodom pride sestra Nina na pogovor, takoj ji povem, da odhajam ob 13. uri in naj javi domov. Tako je hitro telefonirala, da so bili vsi pripravljeni in je takoj zvedela cela vas. Ko sem odhajal, sem na hodniku srečal svaka Mirkota in doktorja Košuto ter ju pozdravil.

Peljali so me v zaprtem vozilu do jetnišnice Tigor, tam so vkrcali nekega mornarja iz Milana in Marijo Maslo, ki so jo ujeli s puško. Šli smo vsi trije skupaj, z nami pa dva karabinjerji in brigadir.

V liscih so nas vkrcali na vlak v posebno kabino. Na postaji je bilo takoj polno mlekaric iz Križa, ki so gledale in pozdravljale. Odpeljali smo se z brzovlakom, zato se v Križu ni ustavil, a na postaji me je pozdravljalo mnogo vaščanov in moja sinova in Maks Tence, ki me je imel rad še iz mladih let. Mati in žena sta me čakali na Biviu. Prinesli sta mi hrano in oblačilo. Mislil sem, da bo žena znorela od žalosti in joka, tolažila sta jo prijatelj Toni Zarja iz Nabrežine in Mati. Tako sem se poslovil 20. novembra 1942 ob 14. uri.

Zadnji večer s tatom in slovo

Ko je tata tisti zadnji večer stopil skozi vrata in mu je mama planila naproti z novico, da je bil pri nas Pavlo Pacchioni, z njim zaposlen v tržiški ladjedelnici, ki je bil klican karabinjerjem na zaslišanje, je nekaj zamrmral in malomarno sedel za mizo. Mama mu je postregla pašto in fízol, ker se spominjam, kako je z žlico krožil po minnestri in zatopljen v misli nekajkrat zanj, naenkrat pa porinil krožnik od sebe in vstal, pri tem rekel nekaj takega kot: »Ah, nič! Grem pogledat, kaj čejo! Boš pole malo pogrela.«

Potem se vidim naslednje jutro, kako omotičen vstajam, mama me oblači, tata naroča, naj stečem v palto pogledat, ce je Pepi Černetov še doma, in naj ga povprašam, kaj mu je storiti. Pa previden naj bom, da me ne bi kdo videl. Tečem mimo farovža s srcem v grlu in mi odleže, ko nad palto zagledam luč. Pomeni, da so že vstali. Ko jih pa previden trkanju po svetlosivem portonu le prikličem, mi gospa Nina pove, da je Pepi že odšel.

Iz norenja tistega jutra se spominjam neverjetne množice pred Splascnimi in kako se prerinemo ob špinji v prvo vrsto, ker nas zadnji hip ljudje spoznajo, da nas tata lahko še objame z očmi, ko dvigne roke in potrese z verigami. Nič ne vem o njih, ki so dvigali pesti v pozdrav in da bi tudi sam storil kaj takega, kot je še nekje druge zapisal, pa saj mi je bilo, ko da sem popival vso noč.

Čez nekaj dni greva z mano na obisk v Coroneo, ampak mene ne pustijo na pogovor, in tako me mama prime pod pazduho in posadi na dolgo rjava klop ob steni mračnega hodnika, precej visoko, da lahko mirno bingljam z nogami in preganjam tesnobo, ki se me loteva. Tedaj zaslišim topli glas strica Mirka Dovška, ki ga spremljajo mimo, da lahko postoji samo za trenutek, naslednje dni pa podoživiljam tisti hip znova in znova, ko da stric prihaja v pižami po hodniku nekakšne bolnice. Ko so strica nazadnjie le izpustili, nam je povedal, da je tam na hodniku srečal tudi tatu, ko so ga odpeljali.

Mineta dva tedna in se vidim, kako tečemo na Šonik, tečemo po strmem in brezkončnem stopnišču, da ne bi zamudili brzovlaka, ki ne bo usta-

vil, preskakujem stopnice, medtem ko me nekdo trdno drži za roko, dolgo sem mislil, da je to bila mama, ampak mama je šla na Bivio, in naenkrat vsi drugi izhlapijo in sva samo midva, jaz in tista, ki ni mama, svetlo krilo plapola ob meni, in na skoraj oglatem zavoju stopnišča, nad Fráncetovo gostilno, se mi zazdi, ko da nisem zmogel ovinka in da sem odletel iz samega sebe, da lebdim visoko v zraku in opazujem, kako naju tam spodaj zadrži ograja, kako se odriniva od nje, kako sopeva, se spotikava in preskakujeva, jaz in tista s trdnim prijemom, po vsej verjetnosti sestrična Marica.

Že sva na peronu, tako sva hitela, da še precej čakava, medtem se je nabralo ljudi, nekateri potujejo v mesto, večina pa je prišla pozdraviti. In ko se vlak približa, že izza rahlega ovinka pod Pušovcem zagledamo vkljenjeni roki, ki mahata v slovo. Vagon je v hipu mimo, ampak v odprttem oknu je tata z rokami v lisicah tako izrazit, da se mi za vedno zareže v spomin.

Potovanje in prihod v Pisticci

Vlak je drvel proti Benetkom. Tam so izkrcali mornarja in Maslovo

Družinska slika 17. januarja 1943 za konfiniranca

Pred aretacijami: stric Mirko Dovšak z Marico in Rado, tata, Pepi Černetov in bodoči pisec z bratram

Nekdanje taborišče, zdaj Azienda agricola G. Marconi

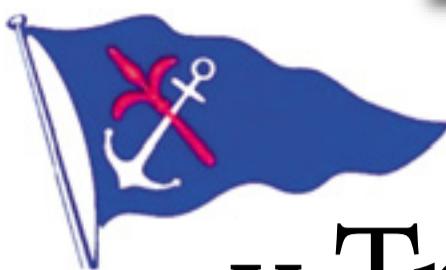
Seznam stanovalcev barake št. 1 v taborišču Pisticci septembra 1943

Obračun dnevnih stroškov za štiri dni septembra 1943

Fornito Marca Borsa 17.1.		
1. Kostanjevica	W	8.50
2. Orehovček, Franček	W	5.50
3. Prezelj, Petter	W	5.50
4. Brežig, Franček	W	5.50
5. Janšiček, Matija	W	5.50
6. Kavčnik, Anton	W	5.50
7. Lovrenčič, Franček	W	5.50
8. Kavčnik, Avgust	W	5.50
9. Kobal, Matija	W	5.50
10. Kostanjevica, Franček	W	5.50
11. Lovrenčič, Anton	W	5.50
12. Lovrenčič, Franček	W	5.50
13. Lovrenčič, Franček	W	5.50
14. Lovrenčič, Franček	W	5.50
15. Lovrenčič, Franček	W	5.50
16. Lovrenčič, Franček	W	5.50
17. Lovrenčič, Franček	W	5.50
18. Lovrenčič, Franček	W	5.50
19. Lovrenčič, Franček	W	5.50
20. Lovrenčič, Franček	W	5.50
21. Lovrenčič, Franček	W	5.50
22. Lovrenčič, Franček	W	5.50
23. Lovrenčič, Franček	W	5.50
24. Lovrenčič, Franček	W	5.50
25. Lovrenčič, Franček	W	5.50
26. Lovrenčič, Franček	W	5.50
27. Lovrenčič, Franček	W	5.50
28. Lovrenčič, Franček	W	5.50
29. Lovrenčič, Franček	W	5.50
30. Lovrenčič, Franček	W	5.50
31. Lovrenčič, Franček	W	5.50
32. Lovrenčič, Franček	W	5.50
33. Lovrenčič, Franček	W	5.50
34. Lovrenčič, Franček	W	5.50
35. Lovrenčič, Franček	W	5.50
36. Lovrenčič, Franček	W	5.50
37. Lovrenčič, Franček	W	5.50
38. Lovrenčič, Franček	W	5.50
39. Lovrenčič, Franček	W	5.50
40. Lovrenčič, Franček	W	5.50
41. Lovrenčič, Franček	W	5.50
42. Lovrenčič, Franček	W	5.50
43. Lovrenčič, Franček	W	5.50
44. Lovrenčič, Franček	W	5.50
45. Lovrenčič, Franček	W	5.50
46. Lovrenčič, Franček	W	5.50
47. Lovrenčič, Franček	W	5.50
48. Lovrenčič, Franček	W	5.50
49. Lovrenčič, Franček	W	5.50
50. Lovrenčič, Franček	W	5.50
51. Lovrenčič, Franček	W	5.50
52. Lovrenčič, Franček	W	5.50
53. Lovrenčič, Franček	W	5.50
54. Lovrenčič, Franček	W	5.50
55. Lovrenčič, Franček	W	5.50
56. Lovrenčič, Franček	W	5.50
57. Lovrenčič, Franček	W	5.50
58. Lovrenčič, Franček	W	5.50
59. Lovrenčič, Franček	W	5.50
60. Lovrenčič, Franček	W	5.50
61. Lovrenčič, Franček	W	5.50
62. Lovrenčič, Franček	W	5.50
63. Lovrenčič, Franček	W	5.50
64. Lovrenčič, Franček	W	5.50
65. Lovrenčič, Franček	W	5.50
66. Lovrenčič, Franček	W	5.50
67. Lovrenčič, Franček	W	5.50
68. Lovrenčič, Franček	W	5.50
69. Lovrenčič, Franček	W	5.50
70. Lovrenčič, Franček	W	5.50
71. Lovrenčič, Franček	W	5.50
72. Lovrenčič, Franček	W	5.50
73. Lovrenčič, Franček	W	5.50
74. Lovrenčič, Franček	W	5.50
75. Lovrenčič, Franček	W	5.50
76. Lovrenčič, Franček	W	5.50
77. Lovrenčič, Franček	W	5.50
78. Lovrenčič, Franček	W	5.50
79. Lovrenčič, Franček	W	5.50
80. Lovrenčič, Franček	W	5.50
81. Lovrenčič, Franček	W	5.50
82. Lovrenčič, Franček	W	5.50
83. Lovrenčič, Franček	W	5.50
84. Lovrenčič, Franček	W	5.50
85. Lovrenčič, Franček	W	5.50
86. Lovrenčič, Franček	W	5.50
87. Lovrenčič, Franček	W	5.50
88. Lovrenčič, Franček	W	5.50
89. Lovrenčič, Franček	W	5.50
90. Lovrenčič, Franček	W	5.50
91. Lovrenčič, Franček	W	5.50
92. Lovrenčič, Franček	W	5.50
93. Lovrenčič, Franček	W	5.50
94. Lovrenčič, Franček	W	5.50
95. Lovrenčič, Franček	W	5.50</td

TPK SIRENA

Slovenski glas

v Tržaškem zalivu

Prihodnji teden bo pri Založništvu tržaškega tiska izšla knjiga, ki jo je Ivana Suhadolc posvetila pomorskemu klubu Sirena iz Barkovlj. Knjiga obravnava zgodovinske, društvene in športne aspekte tega kluba od njegove ustanovitve leta 1924 do danes. Gre za majhno zgodbo majhnega športnega društva, pravzaprav za opis drobnih dogovkov, iz katerega pa lahko razberemo tudi potek pomembnih zgodovinskih trenutkov in strasti, ki so jih prežemale. V pripovedi se pojavlajo epohalne spremembe, ki jih je Trst doživel v 20. stoletju, predvsem pa – kot rdeča nit – globoka ljubezen Tržačanov do morja. Skozi ves teden bomo vsak dan objavili krajši povzetek iz knjige.

Barkovlje

V zgodovini Sirene lahko zasledimo nastanek novega odnosa tržaških Slovencev do morja: novega odnosa, ki vendar temelji na isti skalnatni obali. Pri tej obali je torej treba začeti. Ustanovitev in razvoj pomorskega kluba Sirena sta tesno povezana s krajem, v ka-

jo upravičen sloves. Nekoč pa je bil v Barkovljah pomemben tudi lov na tune. Vas je namreč imela primerno plažo, na katero so lahko vlekli trate, ki so jih pri lovu potrebovali. Lovu na tune je med obiskom v Trstu 29. avgusta 1790 prisostvoval sam kralj Dveh Sicilij Ferdinand IV.

Ribolov je predstavljal bistveni vir dohodka za veliko število družin, a kljub temu vas ni imela pravega pristanišča. Čolni so bili izpostavljeni neurju. Nakup novega, velikega čolna je bila torek tvegana naložba. Revni kmetje so si barke skoraj tisoč let izdelovali sami. Izdelbli so hlad smolnatega drevesa, ki se ga je po končanem ribarjenju zlahka dalo povleči na suho in varno. To primitivno plovilo so imenovali čupa.

Čupe seveda niso bile primerne za lov na tune in za prevoz kamena: potrebovali bi večje in močnejše barke, ki pa jih je bilo veliko težje vlačiti na suho. Pristojne oblasti, ki so znale ceniti delo ribičev in šavornantov, so že leta 1847 v Barkovljah dale zgraditi majhen pristan blizu kapelice sv. Jerneja. Tretjino stroškov zanj so plačali Barkovljani sami.

poletna letovanja lahko vozili s kočijami. Leta 1875 je bila vzpostavljena redna tramvajska linija na konjsko vprego, ki so jo leta 1900 nadomestili elektrificirani vozovi. Za letovišnike so v kratkem času organizirali tudi javno, direktno morsko povezavo z mestom.

Tržaška občina je leta 1892 na priporočilo in s soglasjem miramarške grajske uprave odkupila ozek obalni pas med Barkovljami in Miramarom ter razširila in utrdila cesto do gradu. Pot, ki se tedaj ni nadaljevala proti Sesljanu in je torek bila nekakša slepa ulica, je postala prijetna promenada za kočije bogatih Tržačanov, ki so prihajali v Barkovlje, da bi uživali v naravi in se sprejhajali ob morju. Jadran ni bil več v korist samo obalnim prebivalcem: postal je kraj oddiha in rekreacije ljudi, ki so svoje dohodke pridobivali drugje.

Na videz prijetna sprememba ni potekala brez bolečin. Stari način koriščenja morja je oviral novega, ki je izrabljil vsako pretvezo, da bi omeeval ribiško dejavnost in izrival domačine.

V Barkovljah sta delovala dva škvera (ladjedelnici). Večji je od leta 1863 stal na kraju, kjer je danes restavracija Tre merli, nekoč imenovana prav Allo squero. Tu so gradili in popravljali tovorne jadrnice.

Za drugega, manjšega, je bila koncesija izdana leta 1888. Ležal je ob izlivu potoka Starc pod strmo cesto Judovec, ki pelje na Kontovel. Pogoji za koncesijo so odrejali, da se ne sme zasuti izlivu potoka in ovirati prometa na cesti za Miramar ter da je ogenj za segrevanje katranske smože lahko prizgan samo eno uro zjutraj. Koncesijo je dobil Barkovljan Andrej Martelanc, predstavnik konzorcija ribičev in šavornantov.

Škver so uporabljali vsi člani barkovljanskega konzorcija. V njem so gradili in popravljali ladje, razstavljali stare plovila in prodajali tako pridobljeni les: domačini so potrebovali drogove za latnike in vinograde, perice pa drva za prekuhanje perila in pridobivanje pepela. Del plaže ob škveru so ribiči uporabljali za sušenje mrež.

Delo v škveru in ob njem, na prvi pogled še tako preprosto in enostavno, je bilo vendar tržaški občini trn v petti. Na vse mogoče načine ga je skušala oteževati. Lastniki nekaterih vil so se pisorno pritožili, češ da jih dimoti in da so njihove hiše zaradi prisotnosti škvera razvrednotene. Drugi so poročali, da delavci puščajo svoje orodje in drva kar na cesti, kar da moti mimoidoče.

Začela so se trenja med tržaško občino, kjer so prevladovali Italijani, in barkovljanskimi ribiči. Šlo je v resnici

ta pristan je žal hitro zasul peseč, ki ga je morje med neurjem butalo čez pomol. Petindvajset lastnikov bark je 3. januarja 1870 na Cesarsko-kraljevo pomorsko vlado naslovilo prošno za njegovo popravilo in razširitev. (...) Prošnja je bila sprejeta in novi pristan je bil zgrajen tik ob starem, le malo bolj pomaknjen proti morju, da bi bil globlji. Starega je odkupila tržaška občina, ga zasula in na njem posadila pinjje. Pinje seveda niso bile za ribiče, ampak za nedeljske izletnike.

Ceprav je bil še vedno izpostavljen jugozahodnim vetrovom, je bil novi pristan za barkovljanske ribiče in šavornante velika pridobitev. Leta 1885 je bil nedaleč v Čedadu urejen pristan tudi za kontovelske ribiče.

Začela so se trenja med tržaško občino, kjer so prevladovali Italijani, in barkovljanskimi ribiči. Šlo je v resnici

ta pristan je žal hitro zasul peseč,

ki ga je morje med neurjem butalo čez pomol. Petindvajset lastnikov bark je 3. januarja 1870 na Cesarsko-kraljevo pomorsko vlado naslovilo prošno za njegovo popravilo in razširitev. (...)

Ob morju, kjer je bila takrat še lepa plaža, so se začela pojavitati kopališča, podobno kot v Grljantu in Miramaru. Meščanom je bilo treba olajšati dostop v dotedaj zakotno vas.

Leta 1859 je bila dograjena nova obalna cesta med Barkovljami in Trstom. V mesto so do tedaj hodili peš čez Greto ali, ob oseki, po produ; kdor

je imel barko, je šel z njo. Odslej so se

ljudje iz mesta na večerne sprehode in

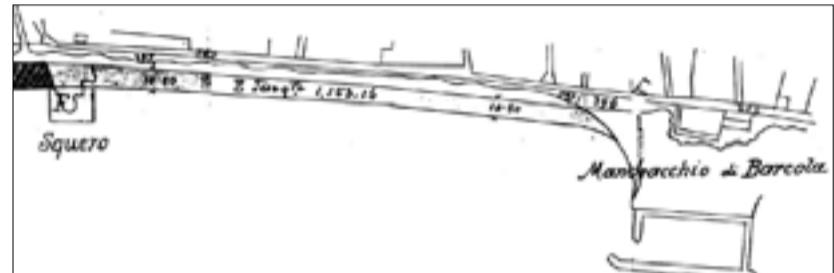

Barkovljanski pristan leta 1905

za boj za premoč v narodnostno mešanem mestu. Italijanski iridentistični krogi so nadzirali občino in z njeno oblastjo skušali vključiti obrobna naselja v svoje narodnostno ozemlje. Slovencem, predvsem tistim ob obali, so skušali onemogočiti sleherno gospodarsko dejavnost.

V boju za škver je zmagala tržaška občina. Ko je začela širiti cesto, ga je premaknila daleč od vasi proti Čedadu. Barkovljani so se pritožili, ker ga

poleg novih čolnov in pomolov pa drugih dobrih novic ni bilo. 8. februarja 1923 so italijanske oblasti ukinile Pomorsko vlado, ki je v Trstu 73 let aktivno podpirala razvoj ribištva. V času avstrijske oblasti je bilo samoumevno, da so ribiči, ki so zaradi viharja izgubili ladjo ali mreže, dobili pomoč. Samoumevno je bilo, da jih je državna oblast branila pred krvicami iridentističnih političnih sil. Zdaj ni bilo več tako.

Načrt za razširitev ceste za Miramar. Levo je označen škver

tako daleč niso mogli več nadzorovati in ker so bili tam burja in valovi močnejši, vendar njihovo nasprotovanje ni zaledlo. Bitko za škver so izgubili. Vojna pa se je nadaljevala.

Spor se je osredotočil na drug, za Slovene še nevarnejši teren, ki je ogrožal ribiško dejavnost. V tistih časih mreže za ribe niso bile iz umetnih vlaken kot danes. Pletli so jih iz bombaža, ki je v stiku z vodo in soljo hitro gnil. Da bi dalj časa trajale, jih je bilo treba po vsaki uporabi skrbno posušiti. Kot vsi ribiči na svetu so tudi Barkovljani svoje mreže sušili in krpali bližu čolnov.

Ko je bil leta 1873 zgrajen nov pristan, so mislili, da bodo to delo lahko opravljali na mestu starega, ki je ležal tik ob novem in ga je občina zasula. Vendar je imela občinska uprava za novo pridobljeni prostor drugačne načrte: kot smo že videli, je tam posadila pinje (pinus pinea) in uredila majhen park.

Da bi dobili svoj prostor, so se ribiči obrnili na Pomorsko vlado, ki pa od občinske uprave ni dosegla ničesar. Občina je trdovratno zahtevala, da ribiči za sušenje mrež plačajo poseben davek, in pri tem je ostalo.

Položaj barkovljanskih ribičev se je slabšal iz leta v leto in postal še posebno hud po prvi svetovni vojni. Po večletnem zastoju so se ribiči ob koncu vojne znašli z miniranim morjem, preperelimi ali uničenimi čolni in zgnitimi mrežami. Nekaj let so še upali, da si bodo lahko gospodarsko opomogli. Leta 1918 in 1919 so pogumno začeli graditi nove barke. Samo v Barkovljah jih je bilo v dveh letih zgrajenih kar devetindvajset, skoraj vse majhne ščife z eno registrsko tono. Tudi pomoli v pristanu so bili novi.

Na morju so čožoti (ribiči iz Chioggie pri Benetkah) postajali vedno bolj predorzni. Spori med njimi in domačini so segali stoletja nazaj. Zdaj pred njihovo aroganco ni bilo več obrambe. Po vojni so se imeli za zmagovalce in so s svojimi vlečnimi mrežami nemoteno uničevali morski zarod in fiksne mreže lokalnih ribičev.

Najpreprostejši način onemogočanja ribiške dejavnosti pa je bila zavrnitev prošenj za ribolov. Kapitanija je s celo vrsto izmišljenih razlogov skušala ribičem preprečiti, da bi se podali na morje. Prošnje za ribolov sta morala poleg kapitanije pregledati tudi kvestura in finančni urad, ki je nadzoroval obrežje od starega pristanišča do Barkovlj. Če je le eden od teh izrazil negativno mnenje, dovoljenje ni bilo izdano.

Tovrstnih zavrnitev je bilo veliko. In že takrat je bilo jasno zakaj: Slovencem je bilo treba preprečiti vsako dejavnost na morju, istočasno pa so oblasti na vse mogoče načine skušale prispevati k porastu ribičev italijanske narodnosti. Do začetka 20. stoletja v mestu ni bilo ribičev, na tržaški obali do Timave pa so spravljivali na delovali izključno slovenski ribiči. Potem so se v naše kraje začeli priseljevati ribiči z juga Italije (med drugim iz Ischie, Procide, Catanie). Zlahka so dobili dovoljenje za ribolov, saj je bilo dovolj, da so se vpisali v stranko ali sindikat. Ko se je fashišem kasneje že kreplko utrdil, je vladala izdala zakon, da morajo biti vsi ribiči, ki hočejo ribariti, vpisani v fashiščni sindikat.

se nadaljuje

Bitka ribičev za obstoj

V Barkovljah sta delovala dva škvera (ladjedelnici). Večji je od leta 1863 stal na kraju, kjer je danes restavracija Tre merli, nekoč imenovana prav Allo squero. Tu so gradili in popravljali tovorne jadrnice.

Za drugega, manjšega, je bila koncesija izdana leta 1888. Ležal je ob izlivu potoka Starc pod strmo cesto Judovec, ki pelje na Kontovel. Pogoji za koncesijo so odrejali, da se ne sme zasuti izlivu potoka in ovirati prometa na cesti za Miramar ter da je ogenj za segrevanje katranske smože lahko prizgan samo eno uro zjutraj. Koncesijo je dobil Barkovljan Andrej Martelanc, predstavnik konzorcija ribičev in šavornantov.

Škver so uporabljali vsi člani barkovljanskega konzorcija. V njem so gradili in popravljali ladje, razstavljali stare plovila in prodajali tako pridobljeni les: domačini so potrebovali drogove za latnike in vinograde, perice pa drva za prekuhanje perila in pridobivanje pepela. Del plaže ob škveru so ribiči uporabljali za sušenje mrež.

Delo v škveru in ob njem, na prvi pogled še tako preprosto in enostavno, je bilo vendar tržaški občini trn v petti. Na vse mogoče načine ga je skušala oteževati. Lastniki nekaterih vil so se pisorno pritožili, češ da jih dimoti in da so njihove hiše zaradi prisotnosti škvera razvrednotene. Drugi so poročali, da delavci puščajo svoje orodje in drva kar na cesti, kar da moti mimoidoče.

Začela so se trenja med tržaško občino, kjer so prevladovali Italijani, in barkovljanskimi ribiči. Šlo je v resnici

ta pristan je žal hitro zasul peseč,

ki ga je morje med neurjem butalo čez pomol. Petindvajset lastnikov bark je 3. januarja 1870 na Cesarsko-kraljevo pomorsko vlado naslovilo prošno za njegovo popravilo in razširitev. (...)

Ob morju, kjer je bila takrat še lepa plaža, so se začela pojavitati kopališča, podobno kot v Grljantu in Miramaru. Meščanom je bilo treba olajšati dostop v dotedaj zakotno vas.

Leta 1859 je bila dograjena nova obalna cesta med Barkovljami in Trstom. V mesto so do tedaj hodili peš čez Greto ali, ob oseki, po produ;

kdor je imel barko, je šel z njo. Odslej so se

ljudje iz mesta na večerne sprehode in

ta pristan je žal hitro zasul peseč,

ki ga je morje med neurjem butalo čez pomol. Petindvajset lastnikov bark je 3. januarja 1870 na Cesarsko-kraljevo pomorsko vlado naslovilo prošno za njegovo popravilo in razširitev. (...)

Ob morju, kjer je bila takrat še lepa plaža, so se začela pojavitati kopališča, podobno kot v Grljantu in Miramaru. Meščanom je bilo treba olajšati dostop v dotedaj zakotno vas.

Leta 1859 je bila dograjena nova obalna cesta med Barkovljami in Trstom. V mesto so do tedaj hodili peš čez Greto ali, ob oseki, po produ;

kdor je imel barko, je šel z njo. Odslej so se

ljudje iz mesta na večerne sprehode in

ta pristan je žal hitro zasul peseč,

ki ga je morje med neurjem butalo čez pomol. Petindvajset lastnikov bark je 3. januarja 1870 na Cesarsko-kraljevo pomorsko vlado naslovilo prošno za njegovo popravilo in razširitev. (...)

Ob morju, kjer je bila takrat še lepa plaža, so se začela pojavitati kopališča, podobno kot v Grljantu in Miramaru. Meščanom je bilo treba olajšati dostop v dotedaj zakotno vas.

Leta 1859 je bila dograjena nova obalna cesta med Barkovljami in Trstom. V mesto so do tedaj hodili peš čez Greto ali, ob oseki, po produ;

kdor je imel barko, je šel z njo. Odslej so se

ljudje iz mesta na večerne sprehode in

ta pristan je žal hitro zasul peseč,

ki ga je morje med neurjem butalo čez pomol. Petindv

TRST - Komisija za izobraževanje SKGZ o položaju slovenistike na tržaški univerzi

Kadrovska podhranjenost kljub naraščanju zanimanja

V sporočilu za javnost o srečanju s profesorjem Miranom Košuto in Ivanom Verčem

TRST - Komisija za izobraževanje Slovenske kulturno-gospodarske zveze se je sestala s profesorjem Miranom Košuto in Ivanom Verčem, da bi se bolje sezna-nila s položajem slovenistike na Univerzi v Trstu, ki jo zaradi pomanjkanja potrebnih kadrov čaka negotova prihodnost.

Kot piše v sporočilu za javnost, ki smo ga prejeli včeraj, je položaj sledeč: na tržaški univerzi je trenutno en sam redno zaposlen visokošolski učitelj za področje slovenistike, to je prof. Košuta, ki poučuje na Filozofski fakulteti. Prof. Verč je sicer redni profesor na Visoki šoli modernih jezikov za prevajalce in tolmače, kjer opravlja tudi predavanja s področja slovenistike, zaposlen pa je na stolici za ruski jezik in književnost. Tržaška univerza je letos ostala brez zaposlenega lektorja za slovenski jezik – to delo opravlja samo še dve gostujuči lektori iz Univerze v Ljubljani. Iz Slovenije prihaja še nekaj predavateljev, ki ima-

MIRAN KOŠUTA
KROMA

IVAN VERČ
KROMA

jo s tržaško univerzo sklenjene samo avtorske pogodbe kot zunanjji sodelavci.

S tako kadrovsko sliko, ki niti pri- bližno ne odgovarja dejanskim potrebam stroke in didaktike slovenskega jezika in književnosti na univerzitetni ravni, je seveda prihodnost nadvse negotova, piše dalje v komuniketu.

SKGZ soglaša z gostoma, da mora manjšina poseči na vseh ravneh, zato da se področje slovenistike, ki je za to

okolje ključnega pomena, ohrani in razvije. Slovenščina je eden od jezikov, ki jih italijanska republika zakonsko priznava pravico do javne in uradne rabe na njem ozemlju. Slovenski jezik je tu-di materni jezik skupnosti, ki tu živi, za-to se mora skrb za slovenistiko, tako na tržaški kot na videmski univerzi, kazati v konkretnih dejanh celotne slovenske narodne skupnosti in akademskega sveta Furlanije Julijske krajine.

Poleg tega je treba dodati, da se za slovenščino zanima vse več italijanskih študentov, zato je treba med temi štu-denti promovirati študij slovenskega jezika, literature in kulture. Študentom ob teh tudi živečih skupnosti in drugim, ki prihajajo v našo deželo na podlagi me-dnarodnih izmenjav (tudi ti se namreč pogosto odločajo za izpit iz slovenščine), je treba nuditi ugodne pogoje za študij in ustvariti tako okolje, da se bo slovenistika v naši deželi, tudi ob sodelovanju z univerzami v Sloveniji, pri-merno razvila.

SKGZ se je ob koncu srečanja zav-zela, da bo posegla pri pristojnih obla-steh v Sloveniji in v Italiji, da bi dobila ustrezna zagotovila za obstoj in razvoj slovenistike. V prihodnjih tednih načr-tuje SKGZ tudi srečanje s predstavniki stolice za slovenistiko Univerze v Videmu ter s predstavniki tržaške in videm-ske univerze.

TISKOVNA NOTA **Zahvala SSO po obisku Novakove**

TRST - Na svoji zadnji seji je Iz-vršni odbor Sveta slovenskih organiza-cij s posebno pozornostjo ocenil dvo-dnevni obisk ministre za Slovene v za-mejstvu in po svetu Ljudmili Novak v vi-demski pokrajini. Kot piše v sporočilu za javnost, se SSO zahvaljuje ministrici, da je v program obiska vključila tudi po-krajinski sedež krovne organizacije. Ob tem je obiskala še dvoječno šolo in kul-turno središče v Špetru ter se v pogovorih seznanila s celotno problematiko Slovencev v videmski pokrajini. Z veli-kiim zadoščenjem so člani izvršnega odbora vzeli na znanje ministrične za-hvalne besede pokrajinskima predsed-nikoma SSO in SKGZ, še posebno pa ce-ni besede zahvale, ki jih je v imenu mi-nistrice podal funkcionar Rudi Merljak.

SSO verjame, da lahko s takimi stiki pride do poglobljenega spoznanja razmer, v katerih živijo in delujejo Slo-venci v videmski pokrajini, kar je podlaga za nadaljnji vsestranski razvoj, ki ga lahko to področje uresniči s tes-nim sodelovanjem na čezmejnem po-dročju in s skupnim koriščenjem ev-ropskih sredstev.

AMPEZZO **Poškodovan tržaški motorist**

TOLMEČ - V kraju Ampezzo v Karniji se je huje poškodoval tržaški motorist, ki je bil včeraj na zdravljenju na oddelku za intenzivno nego v vi-demski bolnišnici. 51-letni Salvatore Bartoli se je po poročanju deželnega italijanskega televizijskega dnevnika RAI ponesrečil v središču karnijskega mesteca, po trčenju po ga je odbilo na cesto, kamor je močno udaril z glavo. Motorista so reševalci s helikopterjem službe 118 prepeljali v videmsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli na oddelek za in-tenzivno nego. Prognoza je pridržana.

Stanje še kritično

VIDEM - Zdravstveno stanje dveh romunskih državljanov, ki soju po petkovih prometnih nesreč med Ukva-mi in Tablio sprejeli na oddelek za in-tenzivno nego v Vidmu, je bilo včeraj še vedno kritično. Ostali štiri poško-dovani so bili v drugih bolnišnicah, v nesreči so umrle štiri osebe.

V oddaji Radia Trst A **Z naših prireditiv narodnozabavni vikend v Begunjah**

Na Radiu Trst A bodo ob 15. uri zadonele vesele melodije z Na-rodnozabavnega vikenda, ki se je vršil med 14. in 16. septembrom v Begunjah. Urednica Aleksa Jercog in Mairim Cheber (**na sliki**) sta se podala v zibelko narodno-zabavne glasbe in pred mikrofon povabila protagoniste in obisko-valce tega priljubljenega prazni-ka. Ob vznoku Karavank so člani ansambla Veseli Begunjčani priredili na-rodnozabavni vikend, na katerega so povabili najvidnejše slovenske ansam-blje, ki radi preigravajo to glasbeno zvrst. V prepletanju pogovorov in dobre glasbe boste v poldruži uri trajajoči oddaji Z naših prireditiv lahko začuti-li prijetno vzdušje, ki so ga pod prireditvenim šotorom pričarali Veseli Begunjčani, Ansambel Wankmüller, Ansambel Bratov Avbreht, Ansambel Ka-ravanke in Panonski kvintet. Očarljivo vasico in njeno tradicijo pa boste lahko spoznali preko pogovorov z domačini in rednimi gosti. Vabljeni torej k poslušanju oddaje Z naših prireditiv ob 15. uri na valovih Radia Trst A!

TV KOPER - CAPODISTRIA - Prenovljena oddaja Brez meje

S-prehodi: oddaja, ki osvetljuje življenje ob meji

KOPER - V torek, 2. oktobra 2012, bo ob 18. uri na TV Ko-per – Capodistria prvič na sporednu nova oddaja S-prehodi, ki bo gledalce vsak teden popeljala med Slovence v Italiji.

S-prehodi so vsebinsko in grafično osvežena oddaja Brez meje, ki je med Slovenci v Italiji in na celotnem obmejnem prostoru po 15 letih predvajanja že dobro poznana. V oddaji z novim imenom, ki ponazarja tako miselno prehajanje v nov čas kot prehajanje meje, bodo z gosti v studiu in na te-renu obravnavali prehajanja slovensko-italijanske meje ter ži-vljenje v spremenjajočem se čezmejnem prostoru. Kot pravita ustvarjalca oddaje Špela Lenardič in Mitja Tretjak, se bodo v oddaji sprejali vse od Milj do Trbiža in spoznavali (ne)spremenjen vsakdanjik ljudi, ki oblikujejo in ustvarjajo ži-vljenje na skupnem čezmejnem prostoru.

Čeprav državne meje med Slovenijo in Italijo ni že več let, je v vsakdanjih pogovorih in navadah še vedno prisotna. Kljub vsemu, pa se je zadnja leta na tem območju veliko spre-menilo. Stiki med slovenskim in italijanskim prebivalstvom se množijo, vse več je skupnih pobud, istočasno pa sta se v marsikaterem pogledu spremeniла tudi delovanje in samo vzdušje v slovenski manjšini.

»Z mejo in življenjem ob njej smo se ukvarjali predolgo in zato smo spregledali, da smo po njenem t.i. padcu zaživeli v no-vem prostoru, ki se vedno bolj razlikuje od prejšnjega. V novi oddaji bodo zato prehajanja različna: fizična in čisto konkretna kot tudi mišljenjska in identitetna. Ljudje se v času spremenja-mo in z nami se spreminja tudi prostor, v katerem živimo. Ko pa se srečajo različni, denimo sosedji, ki govorijo različna jezika, pa vedno nastane nekaj zanimivega, pogosto tudi zelo lepega,«

Ustvarjalca oddaje
Špela Lenardič in
Mitja Tretjak

je povedal voditelj Mitja Tretjak, ki kot Tržačan spremembe čez-mejnega prostora v zadnjem desetletju doživlja na lastni koži. Novinarka Špela Lenardič, ki poroča o dogodkih in temah, povezanih s Slovenci v Italiji že pet let in tako odlično pozna dejavnosti zamejskih organizacij, kulturna društva, ustanove in težave, s katerimi se ljudje soočajo na tem prostoru, pa dodaja: »Oddaja S-prehodi v ospredje še bolj postavlja ra-dovedno odkrivanje krajev, kjer živijo Slovenci v Italiji. Upam, da bomo gledalce premaknili s 'foteljev' in jih prepri-čali, da se tudi sami odpravijo na izlet v sosednjo Italijo. Da lahko tam najdejo svojo poslovno priložnost, možnost iz-obraževanja ali pa kulturnega sodelovanja in prijateljevanja.«

Turistična kmetija pri TAVČARJEVIH

Particija Petrovčič

Hruševica 44 - 6222 Štanjel (Slo)

Prodaja lastnega vina

VABLJENI!

URNIK: sobota, nedelja

od 12. ure dalje

hruševica44@gmail.com - Tel. 00386 5 769 0136 - GSM 00386 41 500 054

RIM - Premier Monti sprejel pooblaščenega upravitelja družbe FIAT Marchionneja

Delno plodno pogajanje med Montijem in Marchionnjem

Na srečanju tudi predsednik Fiata Elkann ter ministri Passera, Fornero in Barca

RIM - Več ur trajajoča pogajanja so zaznamovala pričakovanje srečanja med premierjem Mariom Montijem in pooblaščenim upraviteljem družbe FIAT Sirom Marchionnjem, ki se je začelo včeraj popoldne ob 16. uri in se je zavleklo do poznega večera. Izid po prvih ocenah ni najbolj prepričljiv.

Na srečanju, ki se ga udeležili tudi predsednik Fiata John Elkann ter ministri Corrado Passera, Elsa Fornero in Fabrizio Barca, sta Marchionne in Elkann po neuradnih virih predstavila vladi poslovni načrt turinske grupecije. Po več urah pogajanj je prišlo do dveh dodatnih ločenih srečanj, na eni strani med premierjem in ministri in na drugi med predstavniki Fiata. Pozno sinoč so se vlada in zastopniki Fiata ponovno ustali, da bi poiskali skupino linijo. Marchionne je vsekakor zagotovil, da bo Fiat ostal v Italiji. Toda vlada naj bi moralna v zameno proučiti, kako spodbujati izvoz. Marchionne naj bi zahteval tudi podaljšanje dopolnilne blagajne, po drugi strani pa ni zagotovil proizvajanja novih modelov.

Sicer je ves dan prevladovalo veliko pričakovanje za to srečanje. Novinarji so se za

informacije o usodi Fiata obračali na Marchionneja, še ko je ta bil v Turinu na odprtju univerzitetnega kampusa. Montija pa so zmotili na posvetu v kraju Pontignano pri Sieni. Marchionne je v Turinu povedal, da je s Fiatom vse v redu, medtem ko je Monti samo dejal, da bo v teku dneva na več srečanjih, ne le z Marchionnjem.

V sindikalnih vrstah niso bili zelo optimisti. Tajnik sindikata Uil Luigi Angeletti, ki je navadno optimist, je bilo črnogled. Stanje je globalno gledano dobro, razen v Italiji, kjer žal izkorišča Fiat le polovico potenciala, ki ga predstavljajo tovarne in delavci, je menil Angeletti. Vodja kovinarjev Fiom-Cgil Maurizio Landini pa je dodal, da mora Monti zahtevati od Fiata poslovni načrt. Ko pa bi Fiat zapustil Italijo, mora vlada dovoliti prihod tujih proizvajalcev avtomobilov.

Srečanje so zaznamovali tudi protesti. Številni Fiatovi delavci so demonstrirali pred vhodom v tovarno v kraju Termini Imerese, ki ga je grupacija iz Turina zaprla decembra lani. Pred palačo Chigi pa so ves popoldan demonstrirali delavci družbe Iribus in tisti iz tovarne v kraju Pomigliano d'Arco.

Delavci Fiata pred zaprto tovarno v kraju Termini Imerese

BERLIN - Srečanje v Ludwigsburgu, kjer je imel de Gaulle znamenit nagovor nemški mladini

Merklova in Hollande za več Evrope

Poudarek na vzpostavljanju nadzora nad bankami v EU - Hollande: Edini odgovor na krizo je Evropa - Merkel: Evropeji so se združili, da bi bili srečni

BERLIN - Nemška kanclerka Angela Merkel in francoski predsednik Francois Hollande sta se včeraj srečala v Ludwigsburgu na jugozahodu Nemčije, kjer je imel nekdaj predsednik Francije Charles de Gaulle pred pol stoletja znamenit nagovor nemški mladini, kar je bilo pomembno dejanje sprave med državama po drugi svetovni vojni. Zavzela sta se za več Evrope. Hollande je na srečanju poudaril, da je evropska enotnost edini način za izhod iz dolžniške krize, v kateri se je znašlo območje evra. »Edini odgovor na krizo je Evropa,« je dejal. Govoril je v francoščini, govor pa zaključil z nekaj nemškimi besedami.

Da so se Evropeji združili, da bi bili srečni, pa je povedala Merklova, ki je svoj govor v nemščini zaključila s stavkom v francoščini. General de Gaulle je sicer pred 50 leti svoj govor izrekel v nemščini. Merklova je še poudarila, da imata Nemčija in Francija posebno odgovornost za nadaljnji razvoj Evrope in za to, da bodo tudi prihodnje generacije imele delovna mesta.

Srečanje je bilo sicer v prvi vrsti ceremonialno, a sta državna načela tudi nekatera pereča vprašanja, med drugim vzpostavitev bančnega nadzora v območju evra in načrtovanu združitev evropskega letalskega proizvajalca EADS in britanskega izdelovalca vojaške opreme BAE. Gle-

de slednjega na srečanju po pričakovanjih ni bila sprejeta nobena odločitev, bosta pa Pariz in Berlin po besedah Merklove združitev v sodelovanju s podjetjem natančno in skrbno preučila. »Vemo, da bo treba kmalu dati odgovor,« je dejala. Podjetji imata namreč do 10. oktobra čas, da projekt

končata ali ga opustita. Francija in Nemčija imata večinski delež v EADS, medtem ko ima Velika Britanija zlato delnico v BAE, kar ji omogoča, da da veto na projekte, ki bi bili po njeni oceni škodljivi za javni interes.

Merklova in Hollande sta govorila tudi o vzpostavljanju nadzora nad bankami v EU. V Parizu se zavzemajo za to, da bi Evropska centralna banka že z januarjem začela nadzorovati vseh 6000 bank v območju evra, medtem ko bi v Berlinu raje, da ima ECB nadzor le nad večjimi bankami, poleg tega pa nasprotuje hitenu. Kot je zatrdila Merklova, med državama ni razlik, je pa poudarila, da nima smisla nečesa delati na hitro, če to ne bo delovalo. Hollande pa je dejal, da bi bilo »najbolje čim prej« vzpostaviti bančni nadzor v EU, čeprav se je strijal, da je v procesu potrebnih več korakov. Ključno vprašanje je, kako narediti, da bi lahko vključili kar največje število bank, je dodal. Kanclerka je še dejala, da imata s francoskim predsednikom prijateljski odnos, Hollande pa je poudaril, da so pogovori potekali v dobrem vzdušju. (STA)

DAKA - Pod udarom tudi francoske karikature

Protesti proti spornemu filmu se še nadaljujejo

DAKA/KANO - Protestom muslimanov, ki so jih vzpodbudili v ZDA posneti film Nedolžnost muslimanov in francoske karikature preroka Mohameda, tudi včeraj ni bilo videti konca. O spopadih med policijo in protestniki so poročali iz Bangladeša, na ulice pa so se podali tudi muslimani v Nigrijiji ter vzklikali »smrt Ameriki, smrt Izraelu in smrt sovražnikom islama«. V Bangladešu se je zbral na stotine muslimanskih protestnikov, ki so se združili in izražali ogroženje zaradi do islama. žalilivega filma Nedolžnost muslimanov in spornih karikatur preroka Mohameda, ki jih je nedavno objavila francoska satirična revija.

Protestniki so v policiste metali kamne, policija pa je na napade odgovorila s strelzivom. Protesti so izbruhi, potem ko je 12. islamističnih strank želelo organizirati shod v prestolnici Daka klub 24-urni prepovedi srečanj na tem območju. Po poročanju lokalnih medijev je bilo v spopadu ranjenih najmanj 30 ljudi in aretiranih najmanj 40 protestnikov, med katerimi so bili tudi vođe strank. Od 153 milijonov prebivalcev Bangladeša jih je okoli 90 odstotkov muslim-

manov, a protesti v državi proti filmu in karikaturam so bili do zdaj mirni. Bangladeške oblasti so sicer onemogočile dostop do spletne strani YouTube, kjer bi si prebivalci lahko ogledali sporni film.

Več deset tisoč ljudi je protestiralo tudi na ulicah drugega največjega nigerijskega mesta Kano. Shod je organiziralo Islamsko gibanje Nigerije, protestniki pa so nosili slike ameriškega predsednika Baracka Obama, ameriške in izraelske zastave ter korakali proti palaci emira, najvišjega verksega predstavnika v mestu z okoli 4,5 milijona prebivalci. Ostali so mahali z iranskimi zastavami.

Nizkoproračunski amaterski film Nedolžnost muslimanov je sprožil val ogroženja v muslimanskem svetu in povzročil krvavo protiameriško nasilje predvsem v mestih arabskega sveta, protestirajo pa ljudje v več kot 20 državah.

V petek je bilo najhujše v Pakistanu, kjer naj bi v nasilju umrlo 17 ljudi, demonstracije pa so potekale tudi v Jemnu, Libanonu, Indoneziji, Kašmirju in drugod. Zaradi spornega filma so prvi protesti v petek potekali tudi v Nemčiji, a so minili brez izgredov. (STA)

ZDA - Guantanamo Objavili imena 55 nedolžnih zapornikov

WASHINGTON - Ameriška vlada je v petek prvič objavila sicer še nepopoln seznam imen in serijskih števil 55 nedolžnih zapornikov v taborišču Guantanamu, ki čakajo, da se vrnejo v svojo domovino ali v tretje države, ki bi jih bile pripravljene sprejeti, če jim doma grozijo hude kršitve človekovih pravic. Precejšnje število moških na seznamu je državljanov Jemna. Na seznamu je približno tretjina od 167 ljudi, ki dobrih 11 let po napadih na ZDA 11. septembra 2001 še vedno ostajajo v taborišču za osumljene teroriste na jugu Kubе.

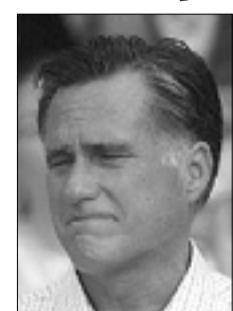
Večina moških na seznamu je državljanov Jemna, kar odraža zaskrbljenost ZDA nad vračanjem zapornikov k »nemirnemu narodu«, kjer bi lahko bili vključeni v aktivnosti, povezane s terorizmom. Ameriški predsednik Barack Obama je sicer premestitve zapornikov v Jemen ustavil januarja 2010, ko se je skliceval prav na tamkajšnje »neurejene« varnostne razmere. (STA)

ZDA - Republikanski predsedniški kandidat

Mitt Romney plačuje davke po nižji stopnji

NEW YORK - Ameriški republikanski predsedniški kandidat Mitt Romney je v petek objavil davčno napoved za lani, iz katere je razvidno, da je od 13,7 milijona dolarjev dohodka plačal 1,9 milijona dolarjev davka. Ker je imel le dohodke iz investicij, so mu davek obračunalni po nizki, 14,1-odstotni stopnji. Romney je vnaprej objavil, da bo vnaprej napovede objavil upravitelj njegovega zaprtrega skladja Brad Walt, ki je ob tem še sporočil, da je predsedniški kandidat skupaj s soprogo Ann od leta 1990 do leta 2009 plačeval davke po povprečni stopnji 20,2 odstotka. Romney ima svoje premoženje v zaprtem skladu, na katerega nima vpliva.

Romney je lani 30 odstotkov svojega dohodka, to je okrog štiri milijone dolarjev, daroval v dobrodelne namene, največ mormonski cerkvi. Njegov podpredsedniški kandidat Paul Ryan je skupaj s soprogo Janno leta 2011 zaslužil 323.000 dolarjev in plačal 64.700 dolarjev davka. (STA)

Romney, cigar premoženje je ocenjeno na 250 milijonov dolarjev, tako plačuje davke po nižji stopnji od večin manj premožnih Američanov.

Predsednik ZDA Barack Obama je skupaj s prvo domo Michelle lani prijavil za nekaj manj kot 800.000 dolarjev dohodka, od česar sta plačala 162.000 dolarjev davka. Za dobrodelne namene sta nakazala 22 odstotkov dohodka.

Podpredsednik ZDA Joseph Biden in soproga Jill pa sta lani zaslužila 380.000 dolarjev, od česar sta plačala 17.000 dolarjev davka. (STA)

Pijan voznik ubil sedem ljudi

MOSKVA - Pijan voznik, ki je vozil s hitrostjo 200 kilometrov na uro, je včeraj v Moskvi izgubil oblast nad vozilom in zapeljal na avtobusno postajališče ter tam trčil v skupino čakajočih. Sedem ljudi je umrlo, od tega štirje najstniki. Tri osebe so bile ranjene, medtem ko je poškodbah voznika, ki ga je policija aretirala, niso poročali. Nesreča se je zgodila na šestoposlovni, ki iz Moskve vodi proti Minsku. V Rusiji je sicer lani v prometnih nesrečah umrlo 28 tisoč ljudi, država pa beleži eno najvišjih stopenj smrtnosti v prometnih nesrečah na svetu glede na število vozil. Zelo pogosto je vzrok za nesrečo alkohol. (STA)

Sirske upornike poveljstvo premestili iz Turčije v Sirijo

DAMASK - Sirski uporniki so v video-posnetku sporočili, da so centralno poveljstvo iz sosednje Turčije premestili v Sirijo. Po besedah vodje Svobodne sirske vojske (FSA) Riada al Asada se preseili na »osvobojena območja Sirije«, naslednji korak pa bo osvoboditi prestolnico Damask. Riad al Asad je poudaril, da njihov cilj ni nadomestiti trenutni režim predsednika Bašarja al Asada, saj bo sirsko ljudstvo odločilo, kdo bo na oblasti po njegovem padcu.

Cerkev v Avstraliji priznala zlorabe otrok

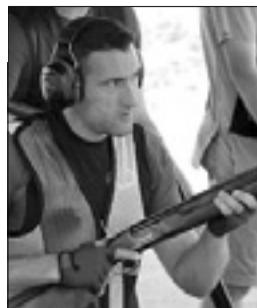
SYDNEY - Katoliška cerkev v Avstraliji je razkrila, da so duhovniki od 30. let prejšnjega stoletja spolno zlorabili najmanj 620 otrok. Stevilo zlorab je sicer po trditvah Cerkev v zadnjem času v primerjavi s 60. in 70. leti močno upadel. »Sramotno je, da so zlorabe, ki so dramatično vplivale na zlorabljenje in njihove družine, zagrešili duhovniki in drugi cerkveni delavci,« je včeraj dejal škof iz Melbourna Denis Hart. Cerkev je poročilo o zlorabah predala parlamentarni komisiji, celotne vsebine pa zaenkrat niso objavili. V zadnjih 16 letih je Cerkev prejela 620 prijav zlorab, in sicer v zvezi z dogodki, ki so se zgodili od 30 do 80 let prej. Prijav zlorab, ki so se zgodile po letu 1990, naj bi bilo zelo malo. V Avstraliji ob tem opozarjajo, da je bilo dejansko število verjetno še precej več. (STA)

Britanski liberalni demokrati bodo ostali v koaliciji

BRIGHTON - Vodja britanskih liberalnih demokratov Nick Clegg je ob začetku kongresa stranke včeraj zatrdiril, da njegova stranka ne bo zapustila koalicije s konzervativci premierja Davida Camerona. Dejal je, da bodo ohranili mirno kri in sli do konca. Liberalni demokrati se soočajo z zelo nizko podporo javnosti, izidi ankete pa so pokazali, da polovica njihovih privržencev ni zadovoljna s politiko stranke, tretjina pa si jih želi, da bi vladajoča koalicija razpadla. (STA)

ITALIJANA V FINALU

METZ - Francoz Jo-Wilfried Tsonga in Italijan Andreas Seppi (na sliki) sta finalista teniškega turnirja ATP v Metzu z nagradnim skladom 450.000 evrov. Prvopostavljeni Tsonga je v polfinalu ugnal osmoga nosilca, Rusa Niko-laja Davidenka, s 6:0, 3:6 in 6:4, petopostavljeni Seppi pa je s 3:6, 6:1 in 6:4 premagal sedmega nosilca, Francoza Gaela Monfilsa. V finalu teniškega turnirja serije ATP v Sankt Peterburgu z nagradnim skladom 410.850 ameriških dolarjev pa se bosta pomerila Italijan Fabio Fognini, četrti nosilec, in Slovakin Martin Klizan, tretji nosilec turnirja.

ZMAGALA FINKA

PRAGERSKO - Finska strelka Satu Makela-Nummela je zmagovalka prve preizkušnje na finalu svetovnega pokala na Pragerskem. Skandinavka je v trupu zadela 93 letičnih tarč, za njo pa sta se uvrstili olimpijska prvakinja iz Londona in svetovna rekorderka, Italijanka Jessica Rossi (92), ter Nemka Jana Beckmann (91). V moški konkurenčni v trupu so odstreljali tri serije, po njih pa sta v najboljšem položaju Italijan Erminio Frasca in Britanec Edward Ling (oba po 74), medtem ko sta Tu-rek Oguzhan Tuzun in član italijanske narodne skupnosti na Hrvaškem Giovanni Cernogoraz (na sliki) zadela po 73 glinastih golobov.

HAMILTON PRVI NA STARTU »NOČNE« V SINGAPURU

SINGAPUR - Voznik McLarna Britanec Lewis Hamilton je dobil kvalifikacije pred današnjim dirko svetovnega prvenstva v formuli 1 za VN Singapurja (ob 14.00 Rai 1). Iz prve vrste bo na dirki startal še Venezuelec Pastor Maldonado (Williams), ki je za Hamiltonom zaostal pol sekunde. Šele iz druge vrste bo nočno dirko začel svetovni prvak Nemec Vettel (Red Bull), ki je bil najhitrejši na vseh treh prostih treningih, vodilni v svetovnem prvenstvu, Ferrarijev voznik Španec Fernando Alonso, pa je bil peti.

KOLE SARSTVO - Na Nizozemskem še sklepno dejanje svetovnega prvenstva 2012

Ali bo Cauberg odločilen?

4 naslove svetovnih prvakov so v zadnjih desetih letih osvojili italijanski kolesarji. Bettiniju je leta 2007 in 2008 uspelo osvojiti celo dva. Zadnjih 10 prvakov: 2002 Mario Cipollini (Ita); 2003 Igor Astarloa (Špa); 2004 Oscar Freire (Špa); 2005 Tom Boonen (Bel); 2006 Paolo Bettini (Ita); 2007 Paolo Bettini (Ita); 2008 Alessandro Ballan (Ita); 2009 Cadel Evans (Avs); 2010 Thor Hushovd (Nor); 2011 Mark Cavendish (VBr).

Zmagovalka ženske cestne kolesarske preizkušnje Nizozemka Marianne Vos, na drugo mesto (levo) se je uvrstila Rachel Neylan, tretja pa je bila Italijanka Elisa Longo Borghini

ANSA

NAŠA NAPOVED Radivoj Pečar: »Slovenci boljši od Italijanov«

Dolgoletni direktor lonjerske dirke ZSŠDI Radivoj Pečar napoveduje belgijski »juriš« na zmago. »Philippe Gilbert in Tom Boonen sta pred dirko glavna favorita. Belgijci lahko izgubijo le, če ne bodo med seboj sodelovali,« razmišlja Pečar.

Ali je trasa naporna?

Ni. Za profesionalne kolesarje je kar lahka. Vzpon ni tako hud, da bi opravil selekcijo.

Torej lahko pričakujemo ciljni sprint.

Skoraj gotovo bomo videli sprint neposredno iz glavnine ali pa sprint iz skupine kakih dvajsetih do tridesetih kolesarjev.

Kdo lahko »prekriža pot« Belgijcem?

Mogoče Mark Cavendish, ki ne vem, ali je v pravi formi. Odvisno tudi od ekipe, ki mu bo utirala pot. Na olimpijskih igrah v Londonu angleško moštvo ni izbralo prave taktike.

Kaj pa Slovenci in Italijani?

Oboji imajo minimalne možnosti za zmago. Slovenci so vseeno malo boljši od italijanskih kolesarjev, ki preživljajo hudo krizo.

Zakaj?

V Italiji se vse manj investira v ta šport. Povrh tega je v teku generacijska zamenjava. Mladi očitno še niso pripravljeni na vrhunske rezultate. Tudi izbire selektorja mogoče niso prave.

In v slovenskem taboru?

Nastop slovenskih kolesarjev so iz leta v leto boljši. Manjka še pika na i oziroma kakva zmaga na pomembnih dirkah. Slovenski kolesarji so se dobro odrezali tudi v kategoriji do 23. leta starosti. Dobre adute imajo tudi med mladinci. (ing)

»Nisem sposoben dirkati na vidnejši rezultat, bom pa naredil vse za preostale fante,« pred današnjo cestno dirko svetovnega prvenstva razmišlja Jani Brajkovič. Njegov italijanski kolega, 21-letni Moreno Moser (sloviti Francesco Moser je njegov stric), pa cilja na solidnejše uvrstitev: »Želim si, da bi dirko končal z najboljšimi v ospredju.«

Svetovno prvenstvo v kolesarstvu na jugu Nizozemske (od 15.00 po Rai 3 in Slovenija 2) se bo danes končalo z 267 km dolgo cestno dirko članov. Slovenija bo nastopila s sedmimi tekmovalci, v ospredju pa bosta poleg Brajkoviča še Borut Božič in Grega Bože (poleg njiju še Jani Brajkovič, Jure Kocjan, Kristjan Koren, Marko Kump - zmagovalci lonjerske dirke ZSŠDI 2010 - in Luka Mezgec). Božič, najboljši slovenski sprinter, je bil lani v Köbenhavnu sedmi. Zahteven sprint je bil po njegovi meri, pričakoval je še več, zato z dosežkom ni bil posebej zadovoljen. V italijanskem taboru pa bodo poleg Moserja nastopili še Cataldo, Gatto, Marcato, Nibali, Ulissi, Nocentini, Paolini in Trentin.

»Letos mi zaključek etape ni bil na kožo, je pa pozitivno to, da bom na dirki povsem neobremenjen. Nič ne skrivamo, da je cilj deseterica. Zadovoljen sem s pripravljenostjo. Upam, da bo razplet v zadnjih kilometrih mneni v prid. Izraziti favoriti so Belgijci in Španci, sledijo pa Italijani, Francozi, Avstralci in Američani. Ker imamo sedem kolesarjev, moramo dirkati čim bolj v ospredju in ne smemo čakati. Če se bo na koncu kaj zgodilo, moramo biti zraven,« je za Radio Slovenija povedal Božič.

Trasa bo podobna kot na pomladanski klasiki Amstel Gold Race. Kolesarji bodo morali prevoziti deset krogov v okolici Valkenburga. Odločilen bo seveda zadnji vzpon na Cauberg. Klanec je dolg 1200 metrov, povprečni naklon skoraj osem odstotkov. Na koncu sta še slaba dva kilometra ravnine. Sprint glavnine ni najbolj verjetna različica.

Da bi Slovenija ponovila uspeh Andreja Hauptmana (3. mesto v Lizboni leta 2001), bi bilo potrebno tudi precej sreče. Več možnosti za medailjo bo pri mladincih, kjer sodi Matej Mohorič, srebrn v vožnji na čas, celo med vroče favorite.

Nizozemki zlato, Italiji bron, Slovenka v bolnišnici

VALKENBURG - Nizozemska kolesarka Marianne Vos je na cestni dirki svetovnega prvenstva v Valkenburgu izkoristila domači teren in se po 129 kilometrih vrtenja pedal drugega v karieri vesila svetovne prvakinje, z zmago pa je potrdila londonski olimpijski naslov. Drugo mesto je zasedla Avstralka Rachel Neylan, tretje pa Italijanka Elisa Longo Borghini. Avstralka je zaostala deset, Italijanka pa 18 sekund. Vosova, ki se je konkurentk znebila z napadom 30 kilometrov pred ciljem, je bila svetovna prvakinja tudi leta 2006. Izmed treh Slovenk je cilj prišla le Petra Zrimšek, ki ni bila med najboljšimi, Polona Bategelj in Urša Pintar sta pa skupinskim padcu odstopili. Batageljeva je sicer še poskušala uloviti skupino, a ji do petega kroga to ni uspelo, Pintarjeva, ki je bila v središču padca, pa je moral poiskati zdravniško pomoč v bolnišnici. 20-letna Furlanka Elena Cecchini se je uvrstila na 38. mesto.

U23: po številnih napadih zmaga Kazahstancu

VALKENBURG - Včeraj so s cestno dirko opravili kolesarji do 23 let, po 177 kilometrih se je zmage po ciljnem sprintu veselil Kazahstanec Aleksej Lucenko. Lucenko je dirko v svojo korist odločil v zadnjih 100 metrih, ko je imel najmočnejše noge med sprinterji. Slovenec Luka Pibernik je bil peti. Za Lucenkem je drugo mesto osvojil Francoz Bryan Coquard, ki je zaostal zgolj za pol kolesa, tretji pa je bil Belgijec Tom Van Asbroeck. Hitro dirko so zaznamovali številni napadi.

ROKOMET - V prvem krogu A-lige

Rokometna lekcija

Tržačani novo sezono odlično začeli proti tekmeцу za končnico

Pallamano TS - Cassano Magnago 32:24 (18:8)

Pallamano TS: Zaro (11 obramb), Postogna (8); Martellini 2, Radojković 4, Dapiran, Anici 3 (2), Pernic 3, Savron, Carpanese 1, Sirotić 4, Nadoh 8 (4), Leone 1, Visintin 5, Oveglia 1. Trener: Bozzola.

Cassano Magnago: Ilić (1), Monciardin (1), Corazzin (8); Rokvić 7, Saporiti 2, Zorz 1, Radovčić 4, Scisci 1, Montesano 5, Carrain 1, Popovović 3 (1). Trener: Havleček.

TRST - Če bi prvenstvo primerjali s tekonom na 400m ovire bi lahko mirno zatrdirili, da so tržački rokometaši prvo oviro preškocili bolj prepričljivo kot bi jo lahko ne-prekosljivi Edwin Moses v zlatih časih. Nadoh in soigralci so namreč enega izmed možnih tekmecev v boju za končnico povsem nadigrali, tekme pa je bilo konec že ob koncu prvega polčasa, ki so ga domači zaključili s kar desetimi zadeti prednosti. Med belo-rdečimi je vse delovalo, kot bi moral. Neprepustna obramba, ki je spravljala ob živce goste, učinkovito napadi in še učinkovitejši protinapadi, vrhunske obramebita Zara in Postogne. Tudi krstni nastop edi-

nega novega nakupa Martellini je bil zelo spodbuden, zlasti v obrambi.

Bozzola se je odločil za postavo z Zalom v vrath ter Radojkovičem, Nadohom in Martellinjem na zunanjih položajih, Sirotićem in Visintinom na krilnih položajih ter krožnim napadalcem Pernicem. Izenačene so bile le uvodne minute, po zadetku gostov za 2:2 pa se je začela prava lekcija rokometa domačih, ki so z delnim izidom 9:2 po 18 minutah igre že vodili s sedmimi zadeti prednosti in nekateri goli so spravili na noge sicer ne ravno številne gledalce. Nezanemarljiv je podatek, da so Tržačani zadevali z vseh položajev, kar je tudi zmedlo obrambo Cassana Magnaga, ki ni vedela, komu posvetiti največjo pozornost. Dokončno je goste potrl Zaro, ki je opozoril nase z nekaterimi vrhunskimi obrambami. Le trideset sekund pred koncem polčasa je Nadoh zagotovil domači ekipi najvišjo prednost desetih zadetkov in napovedal bolj umirjeno igro v drugem polčasu. In res, v nadaljevanju so Bozzolovi varovanci nekoliko popustili zlasti v obrambi, a zmaga ni bila nikoli v dvomu, tako da je tržački trener lahko v zadnjem delu tekme zaupal tudi rezervnim igralcem. (I.F.)

Ostali izidi 1. kroga, skupina A: Mezzocorona - Estense 36:28, Emmeti Group - Brixen 24:34, Rovereto - Bocen 22:38, Meran - Pressano 27:28.

ZMAGA KOPRA, PORAZ IZOLE

- 1. NLB Leasing liga, 3. krog: Ribnica Riko hiše - Cimos Koper 22:32, SVIŠ Pekarna Grosuplje - Krško 33:32, Maribor Branik - Trimo Trebnje 34:37, Istrabenz Plini Izola - Gorenje Velenje 21:35, Jeruzalem Ormož - Krka 33:33, Celje Pivovarna Laško - Sevnica 33:15.

Italijanska ekipa v Sloveniji

V prvi ženski rokometni ligi nastopa tudi rimska ekipa, ki je dejansko italijanska ženska reprezentanca do 23. leta starosti. Italijanska ženska ekipa se v bolj kakovostenom slovenskem prvenstvu pripravlja v pričakovanju kvalifikacij za OI 2016 v Rio de Janeiro. Izidi 2. kroga: Krka - Piran 31:24, Logatec - Krim 17:50, Veples Velenje - Mlinotest Ajdovščina 30:24, Zagorje - Esercito Figh Futura Rim 26:18, Antrum Sežana - Naklo Tržič 24:36.

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

20.00 Tv Kocka: Risanka Gurugù - Kdor z malim ni zadovoljen
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Dok.: Leteča brata Rusjan, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.30 Variete: UnoMattina in famiglia **7.00**
8.00, 9.00 Dnevnik **9.35** Rubrika: Mixitalia 2012-2013 **9.55** 12.20 Aktualno: Linea verde estate **10.30** Aktualno: A Sua immagine, vmes Sv. Maša in Angelus **12.20** Aktualno: Linea verde estate **13.10** Rubrika: Polo Position **13.30** Dnevnik **14.00** Avtomobilizem: Formula 1, VN Singapurja (Marina Bay), prenos dirke **16.30** Dnevnik **16.35** Film: Papà per due (rom., ZDA, 10)
18.00 Nan.: Il commissario Rex **18.50**
Kviz: L'eredità (v. C. Conti) **20.00** Dnevnik in športne vesti **20.35** 5' di recupero **20.40**
Igra: Affari tuoi (v. M. Giusti) **21.20** Nan.: Caruso – La voce dell'amore **23.25** Dnevnik in rubrike

poved **13.40** Nan.: Belli dentro **14.10** Film: I ponti di Madison County (rom., ZDA, '95, i. C. Eastwood) **17.00** Film: Miracolo a novembre (dram., ZDA, '10) **18.50** Kviz: Avanti un altro! (v. P. Bonolis) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved

Rai Due

7.00 Risanke - Cartoon Flakes Weekend **8.55** Igra: Battle Dance 55 **9.50** Rubrika: Numero 1 GP **9.55** Avtomobilizem: GP 2, VN Singapurja (Marina Bay) **10.00** Rubrika: Art Attack **11.30** Film: La nave dei sogni Shanghai (rom., Nem., '07) **13.00** Dnevnik in Tg2 Motori **13.45** Show: Quelli che aspettano... **15.40** Show: Quelli che... (v. V. Cabello) **17.10** Rubrika: Stadio Sprint **18.00** Rubrika: 90° Minuto **19.35** Nan.: Il Clown **20.30** Dnevnik **21.00** Nan.: NCIS **21.45** Nan.: Hawaii Five-0 **22.35** Športna rubrika **1.00** Dnevnik

Rai Tre

7.05 Nan.: Wind at my back **7.50** Film: La fonte meravigliosa (dram., ZDA, '49) **9.35** Film: Campo de' fiori (kom., It., '43) **11.10** Nan.: Pepper Anderson, agente speciale **12.00** Dnevnik in rubrike **12.55** Opera: Prima della Prima **13.25** Rubrika: Passepartout **14.00** Deželni dnevnik, vremenska napoved in Dnevnik **14.30** Kolesarstvo: SP, Professionisti Elite, prenos **17.30** Film: Amarsi può darsi (kom., It., '01) **19.00** Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Rubrika: Blob **20.20** Rubrika: Pronto Elisir (v. M. Mirabella)

21.00 Rubrika: Lucarelli Racconta **22.50** Dnevnik in deželni dnevnik **23.05** Nan.: Boris

Rete 4

6.35 Dnevnik **6.55** Mediashopping **8.20** Film: Tarzan, l'uomo scimmia – Tarzan, re della giungla (pust., ZDA, '59) **10.50** Dnevnik in vremenska napoved **11.00** Sv. maša **12.45** Rubrika: Pianeta mare **14.00** Dnevnik **14.40** Film: Padre Pio (ver., It., '00) **17.55** Nan.: Monk **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Nan.: Tierra de Lobos **23.30** Film: Elizabeth – The Golden Age (zgod., VB, '07)

Canale 5

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.00** Dnevnik **8.50** Nan.: Belli dentro **9.40** Film: Il mio campione (dram., ZDA, '98) **11.50** Rubrika: Me-laverde **13.00** Dnevnik in vremenska na-

poved **13.40** Nan.: Belli dentro **14.10** Film: I ponti di Madison County (rom., ZDA, '95, i. C. Eastwood) **17.00** Film: Miracolo a novembre (dram., ZDA, '10) **18.50** Kviz: Avanti un altro! (v. P. Bonolis) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved

Tele 4

7.00 11.50 Aktualno: Salus Tv **7.15** 12.00 Aktualno: Musa Tv **7.30** 11.30 Rotocalco Adnkronos **8.00** Dok.: Splendori d'Italia **8.30** Variete: Mukko Pallino **8.45** Le perle dell'Istria **12.10** Italia Economia e Prometeo **12.20** Rubrika: Super Sea **12.45** Dok.: Borgo Italia **13.10** Aktualno: Camper Magazine - Anno 2012 **13.30** Dok.: 20 minut... **13.50** Dok.: La laguna di Caorle **15.45** Film: Artisti e modelle (kom., ZDA, '55) **17.30** Risanke **19.30** Aktualno: Musa Tv **19.45** Aktualno: Dai nostri archivi - 2012 **20.00** Rubrika: Epoca... che storia **20.30** Dok.: Il portolano **20.50** Rubrika: Italia Economia e Prometeo **21.00** 23.00 Deželni dnevnik **21.15** Glasb.: Mille voci **23.15** Film: Sciarada (triler, ZDA, '62)

21.15 Film: La peggior settimana della mia vita (kom., It., '11, i. Fabio De Luigi) **23.15** Film: La prima cosa bella (kom., It., '09)

Italia 1

7.00 Rubrika: Superpartes **7.40** Risanke **10.10** Film: Lexi e il professore scomparso (pust., ZDA, '01) **11.50** Rubrika: Grand Prix **12.25** Dnevnik **13.00** Rubrika: Sport Mediaset - XXL **14.00** Film: Barbie e le dodici principesse danzanti (anim., ZDA, '06) **15.50** Film: Hairspray – Grasso è bello (muzikal, ZDA, '07, r. A. Shankman, i. J. Travolta, Z. Efron, N. Blonsky) **17.55** Nad.: Tutto in famiglia **18.30** Dnevnik

19.15 Film: Yes man (kom., ZDA, '08, i. J. Carrey, Z. Deschanel) **21.25** Nan.: CSI – New York **22.15** Nan.: Person of Interest **10.10** Film: Sex Crimes – Giochi pericolosi (triler, ZDA, '98)

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **10.00** Film: L'amore sapore del potere (dram., ZDA, '64) **12.15** Motociklizem: WSBK Portugalske, prva dirka **13.50** Dnevnik **14.25** Film: È arrivato mio fratello (kom., It., '85) **16.15** Motociklizem: WSBK Portugalske, druga dirka

17.15 Motociklizem: Superbike, povzetek prve dirke **18.00** Nan.: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Aktualno: In

Onda **21.10** Reportaža: Missione natura **23.35** Aktualno: Madama Palazzo **0.10** Omnibus Notte

Kanal A

Kan., '09) **11.00** Nan.: Castle **11.55** Dok. serija: Opremljevalci za milijon dolarjev **12.50** Resn. serija: Kuharski mojster **13.50** Film: Dekleta s koledarja (kom., VB/ZDA, '03) **15.55** Serija: Franklin in Bash **16.50** Film: Nevestin oče 2 (kom., ZDA, '95) **18.50** Ljubezen skozi želodec – Recepti **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Nedeljski filmski hit: Čarovnije za vsak dan (rom., ZDA/Avstralija, '98, i. S. Bullock, N. Kidman) **21.55** Film: Krožna cesta (dram., ZDA/VB, '08, i. L. Di Caprio, K. Winslet) **0.15** Film: Državni sovražnik (dram., ZDA, '96)

Kanal A

7.35 Dok. serija: Čarovnije Crissa Angela **8.40** Nan.: Moja super sestra **9.10** Film: Dirka v zraku (akc., ZDA, '02) **10.55** Astro Tv **12.25** Resn. serija: Fantastična Beekmana **13.00** Film: Umor v vojaški utrdbi (krim., ZDA, '05) **14.45** Film: Čas deklišta (dram., ZDA/Kan., '94, i. S. Sarandon, W. Ryder) **17.00** 0.05 Dok.: Posel mojega življenja **18.00** Nan.: Vlomilci **18.30** Pazi, kamera! **19.05** Adrenalina. Živiljenjski stil **20.00** Film: Policij pod nadzorom (krim., ZDA, '90, i. R. Gere, A. Garcia) **22.10** Film: Igmanski marš (voj., Jugoslavija, '83)

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Prenos sv. maše; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Polke in valčki iz domače zakladnice; 10.35 Otroški kotiček: Evelina Umek – "Mizica, pogri se!" Igrata Ana Facchini in Adrijan Rustja; 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjan); 11.40 Vera in čas; 12.00 Istrska srečanja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Za smeh in dobro voljo; 15.00 Narodnozabavni vikend v Begunjah. Vodita Aleksi Jercog in Mairim Čeber; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Važno je sodelovati; 18.00 K izviru navdiha; 19.35 Zaljubek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 7.00, 9.00, 19.45 Kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00 Vremenska napoved; 8.30 Jutranjik; 9.10 Prireditve danes; 10.30 Poročila; 11.00 Primorski kraji in ljude; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik; 15.30 DIO; 16.15 Na športnih igriščih; 17.30 Vreme in ceste; 19.00 Dnevnik; 20.00 Utrip kulture; 20.30 Sotočja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenada; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 8.28, 10.30, 12.00, 12.28, 13.30, 17.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.05, 12.15 Pesem tedna; 8.30 Jutranji dnevnik - Šport Claxon; 9.00, 10.35, 22.00 Glasbena lestvica; 9.30 Glasba danes; 10.15, 19.20 Sigla single; 11.00 La biblioteca di Barbele (pon.); 11.30 Quilisma; 12.30 Dogodki dneva; 13.00 Tempo scuola; Luoghi e tradizioni; La rosa dei venti; Detto tra noi... in musica; 15.00-17.00 E...state freschi (pon.); 17.00-18.00, 23.00 Pic-nic Elettronique; 18.00 Album Charts; 19.00 La Via Francigena del Sud; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Večerni radio Koper 21.00 My chance on air (pon.); 21.30 Sonoricamente Puglia (pon.); 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.15 Obvestila; 8.05 Igra za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05, 12.10 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.20 Za kmetovalce; 14.30 Reportaža; 15.30 DIO; 16.30 Siempre primeros (pon.); 18.15 Violinček (pon.); 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v angl. in nem.; 23.05 Literarni nočturni; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.25 Vremenska napoved; 7.00 Kronika; 7.30 Vreme po Sloveniji; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vreme, temperatura, onesnaženost zraka; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Naval na šport; 9.35, 16.08 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35, 14.20 Obvestila; 12.00 Centrifuga (pon.); 13.00 Športno popoldne; 13.10 Predstavitev oddaje s pregledom novic; 14.35 Športnik izbere glasbo; 15.30 DIO; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov

dneva; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Napoved sporeda; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrnek; 10.00 Prenos sv. maše; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominice; 14.05 Humeska tega tedna; 14.35 Nedeljsko operno popoldne; 15.30 DIO; 16.00 Sporedi; 16.05 Musica noster amor; 18.05 Spomini, pisma in potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Prenos 1. koncerta za vokalni abonma; 20.00 Vokalnoinstrumentalna glasba; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrnek (pon.).

RADIO KORŠ

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.20 Čezmejna Tv: Števarjan 2012 – An-sambel Napev
20.30 Deželni Tv Dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** Igra: La prova del cuoco (v. A. Clerici) **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Aktualno: Verdetto finale (v. V. Maya) **15.15** Aktualno: La vita in diretta (v. M. Venier, M. Liorni) **17.00** Dnevnik **18.50** Kvizi: L'eredità (v. C. Conti) **20.00** Dnevnik **20.30** Aktualno: Qui Radio Londra **20.35** Igra: Affari tuoi (v. M. Giusti) **21.10** Nan.: Caruso – La voce dell'amore **23.30** Aktualno: Porta a porta (v. B. Vespa)

23.40 Film: The sixth sense – Il sesto senso (triler, ZDA, '99, r. M. Night Shyamalan, i. B. Willis, H. J. Osment)

Italia 1

6.40 Risanke: Cartoon Flakes **8.00** Nan.: Il nostro amico Charly **9.30** Protestantesimo **10.00** Tg2 Insieme Estate **11.00** Variete: I fatti nostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Aktualno: Parlamone in famiglia **16.15** Nan.: La signora West **17.00** Nan.: Dance! - La forza della passione **17.45** Dnevnik in sportne vesti **18.45** Nan.: Cold Case - Delitti irrisolti **19.35** Nan.: Squadra Speciale Cobra 11 **20.30** Dnevnik **21.05** Resničnostni show: Pechino Espresso

21.10 Nan.: NCIS – Los Angeles **21.55** Nan.: Blue bloods **22.45** Nan.: The Good Wife **23.30** Dnevnik **23.45** Dok.: Almost true

13.40 Risanka: Futurama **14.10** Risanka: Simpsonovi **14.35** Risanka: Dragon Ball GT **15.00** Nan.: Fringe **16.00** Nan.: Smallville **16.50** Nan.: Merlin **17.45** Kvizi: Transformat (v. E. Papi) **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in sportne vesti **19.20** Nan.: CSI – Scena del crimine **21.10** Show: Colorado (v. B. Rodriguez, P. Ruffini) **23.45** Show: Zelig Off

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus **9.55** Aktualno: Coffee Break **11.05** Rubrika: L'aria che tira **12.30** 18.25 Rubrika: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualno: Cristina Parodi Live **15.55** Nan.: Il commisario Cordier **17.55** Aktualno: Cristina Parodi Cover **19.20** Show: G' Day **20.00** Dnevnik **20.30** Aktualno: Otto e mezzo **21.10** Aktualno: L'infedele **23.45** Aktualno: Omnibus Notte

Rete 4

6.50 Nan.: Magnum P.I. **7.45** Nan.: Pacific Blue **8.40** Nan.: Hunter **9.50** Nan.: Carabinieri 5 **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Nan.: Un detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.05** Dnevnik **14.45** Aktualno: Lo sportello del Forum **15.30** Nan.: Hamburg Distretto 21 **16.35** Nad.: My Life - Segreti e passioni **16.50** Film: Il comandante Florent – Caccia grossa (krim., Fr., '99) **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.10** Nan.: Siska **21.10** Aktualno: Quinta colonna (v. P. Del Debbo) **0.00** Film: Le regole del gioco (dram., ZDA, '07, i. D. Barbymore)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** La telefonata di Bel-pietro **8.50** Aktualno: Mattino Cinque

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.35** 14.10 Dok.: Borgo Italia **8.00** 22.35 Dok.: Italia da scoprire **8.30** Deželni dnevnik **11.40** Dok.: Alpi e Dolomiti del Veneto **12.15** Variete: Camper magazine - 2012 **12.35** Rubrika: Epoca... che storia **13.05** Aktualno: Lezioni di pittura **13.30** Dnevnik **13.55** Aktualno: Mukko Pallino Summer 2012 **16.05** Šport: Super Sea **16.30** Dnevnik **17.00** Risane **19.00** Dok.: Captain Cook Cruises – Nelle isole Fiji **19.30** Dnevnik **20.00** Dok.: Il portolano **20.20** Italia Economia e Prometeo **20.30** Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.55** Film: Il monaco di Monza (kom., It., '63) **23.02** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved **23.30** Film: Un marito per Anna Zaccheo (dram., It., '53)

Slovenija 1

6.25 Utrip (pon.) **6.35** Zrcalo tedna (pon.) **7.00** Dobro jutro **10.05** 15.40, 18.15 Risanke in risane nanizanke **11.10** Nan.: De-

dek v mojem žepu **11.35** Sprehodi v naro-vo **12.00** Poročila **12.05** Ljudje in zemlja (pon.) **13.00** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.30** Polnočni klub: Ko spomini bledijo (pon.) **14.40** Maribor 2012, Evropska prestolnica kulture (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Dober dan, Koroška **16.15** Poučna nan.: Ali me poznas? **16.20** Nan.: Ribič Pepe **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.20** Duhovni utrip (pon.) **17.35** Dok. serija: Zdravje in Evro-ri: Potovanje, ki se ne konča (pon.) **18.55** Dnevnik, kronika, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kro-nika **20.00** Tednik **21.00** Studio City **22.00** Odmevi, šport in vremenska napoved, Kul-tura **23.05** Opus **23.40** Knjiga mene briga

serija: Kamera teče **14.25** Nan.: Norišnica v Clevelandu **14.50** Nan.: Grda račka **17.00** 24UR popoldne **18.50** Ljubezen skozi že-lodec (kuharska odd.) **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Film: Lizzie bo popstar (kom., ZDA, '03, i. H. Duff) **21.45** 24UR Zvezčer **22.15** Nan.: Na trdih tleh **23.10** Nan.: Chuck

Kanal A

7.10 Risane serije **8.05** Svet **8.30** Nan.: Vlo-milci **8.55** Nan.: Dobrodoši v resničnost **10.00** 18.55 Nan.: Policist v Los Angelesu **10.55** Astro TV **12.25** Tv prodaja **12.55** Ur-bani freestyle športi **13.10** 17.05 Nan.: Šte-vilke **14.05** 16.35 Nan.: Skupaj s tabo **14.35** Čarovanje za vsak dan (rom., ZDA/Austra-lija, '98, i. S. Bullock, N. Kidman) **18.00** 19.45 Svet, Novice **20.00** Film: Plezalec (akc., ZDA/Fr./It., '93, i. S. Stallone) **22.00** Film: Rambo (akc., ZDA, '82, i. S. Stallone) **23.50** Film: Državni sovražnik (dram., ZDA, '96)

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 V studiu Marko Sancin in Alenka Florenin; 10.00 Poročila; 10.10 V novi dan – Muze umetnosti; 11.00 Studio D; 11.15 Lažni miti o jeziku – Matejka Grgič; 13.30 Kmetijski tednik (pon.); 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Pogo-vor s filmskim amaterjem Aljošo Žerjalom ob izidu monografije, posvečene njegovemu 60-let-nemu filmskemu ustvarjanju; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica; 17.30 Odprta knjiga: Daniel Glattauer: Protiv severnemu vetru – 1. nad.; 18.00 Hevreka – iz sveta znanosti; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 6.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Pregled prireditev; 10.00 Primorski odri; 11.00 Poletna pesem in pol; 12.30 Opolnilnik; 14.00 Aktualno; 15.30 DIO; 16.20 Pregled prireditev; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Pri-morski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Utrip kulture; 20.30 Sotočja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenada.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik, sledi Šport: Bubbling; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.45, 12.15 Pesem tedna; 9.35 Appunta-menti deštave; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski programi - zaključek; 10.35, 15.00, 23.00 Glasbena leštiva; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 22.30 Summerbeach; 13.33 Fegiz Files; 14.00 La radio a scuola; 14.35, 22.00 My radio; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 E...state freschi; 18.00 In ordi-bita; 19.00 La Via Francigena del Sud; 19.30 Ve-

Koper

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje **15.00** Ciak junior **15.30** Tartinijev festival **16.00** Vesolje je **16.30** Biker explorer **17.00** Av-to-mobilizem **17.20** Istra in... **18.00** 23.50 Športna mreža **18.20** Obisk v akvariju **18.35** Vremenska napoved **18.40** 23.00 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – T dnevnik **19.25** Šport **19.30** Risane **20.00** Sredozemlje **20.30** Artevisione Magazin - pripr. Laura Vianello **21.00** „Meridi-an“ **22.15** Kino premiere

22.30 Športel **0.10** Čezmejna Tv - TDD

Tv Primorka

8.35 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.00** Novice **9.05** 18.30 Nač čas **10.00** 16.00 Novice, Videostrani **17.30** Lung za življensko uspešnost in pismenost **19.30** Dnevnik, vremenska napoved, kultura, napovedujemo... **20.00** Posegovci prijatelji **21.00** Podeželje med Snežnikom in Nano-som **21.30** Dnevnik, vremenska napoved, kultura, napovedujemo... **22.00** Glasbeni ve-čer, sledi Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.55 Risane serije **8.05** Nan.: Grda račka **9.00** 10.10, 11.35 Tv Prodaja **9.15** 16.35 Nan.: Zakon brez ljubezni **10.40** 15.35 Nad.: Brezno ljubezni **12.05** 17.45 Nad.: Moč usode **13.00** 24UR ob enih **14.00** Dok.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Re-kreacija; 6.15 11.2, 11.3 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slo-venskega tiska; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste, kakšen dan bo danes? 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tuje-ga tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih, Iz sporedov; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz spo-redov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz spo-redov; 22.29 Informativna odd. v ang. In nem.; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30,

14.30, 17.30, 19.00, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zdobja; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska napoved; 7.00 Kronika; 8.00, 9.05, 11.00, 11.40 Ime teden; 8.45 Koledar prireditev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15, 17.45 Na val šport; 9.35, 16.33 Popevki teden; 9.50 Botrštvo; 10.10 Teren; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 13.0

PORDENONELEGGE - Niz srečanj tudi s slovenskimi avtorji

Meja je za ustvarjalce predvsem obogatitev

Z leve: Dušan Šarotar, Miha Obit, Marko Sosič in John McCourt

Sodelovanje, ki ga festival Pordenonelegge že več let goji z Društvom slovenskih pisateljev, je letos dobro dodatno nadgradnjo: evropski literarni projekt, ki je pordenonski festival povezal s slovenskim Vilenica in irskim Cíirt. Končni cilj večletnega projekta bo izid publikacije s prevodi avtorjev iz omenjenih držav, podlago zanjo pa so v teh dneh začeli postavljanje v Pordenonu. V jutrijnih urah z delavnico-pogovorom o prevajanju, ki so se ga udeležili slovenska pesnika Dejan Koban in Tibor Hrs Pandur ter njuna italijanska kolega Roberto Cescon in Piero Simon Ostan: Miha Obit je pripravil osnutke prevodov njihovih pesmi, ki jih bodo morali avtorji izpiliti za objavo (najbrž v elektronski e-knjigi).

Colloquium I pa je včeraj popoldne zbral za isto mizo slovenska pisatelja Marka Sosiča in Dušana Šarotarja ter irskega raziskovalca in docenta Johna McCourta. V pogovoru, ki ga Marko je vodil Miha Obit, so skušali odgovoriti na vprašanje,

koliko je meja vplivala na njihovo življenje in ustvarjanje. Obit je uvodoma spomnil, da je italijansko-slovenska meja nekoč pomenila ločnico med dvema svetovoma, zato so bili tudi odnosi med obema kulturama težavnji, danes je k sreči drugače; Sciture parallele je naslov zbirki esejev, ki jo je Miran Košuta posvetil italijansko-slovenskim kulturnim odnosom, ko je kazalo, da se vzporedni književnosti ne bosta srečali. Nedvomno tudi zaradi težkega bremena polpretekle zgodovine, kot priča tudi avtobiografija Cirila Zlobca, ki je kot desetletni otrok med prvim obiskom Trsta doživel fizično psonanje in pljuvanje.

Marko Sosič je odraščal z mejo: tisto med dvema državama, zaradi katere so se na rojstnih Općinah ustvarjale dolge kolone tovornjakov. A tudi z mejo med ljudmi, na primer med slovenskimi in italijanskimi otroci. Odraščal sem v strahu do drugrega, v prvi vrsti do istrskih beguncov, istočasno pa sem si želel njihove družbe, je dejal Sosič: vesel sem,

da me ta radovednost spremlja vse življenje, kajti zapiranje v slovensko ali italijansko skupnost se mi zdi zelo omejevalno.

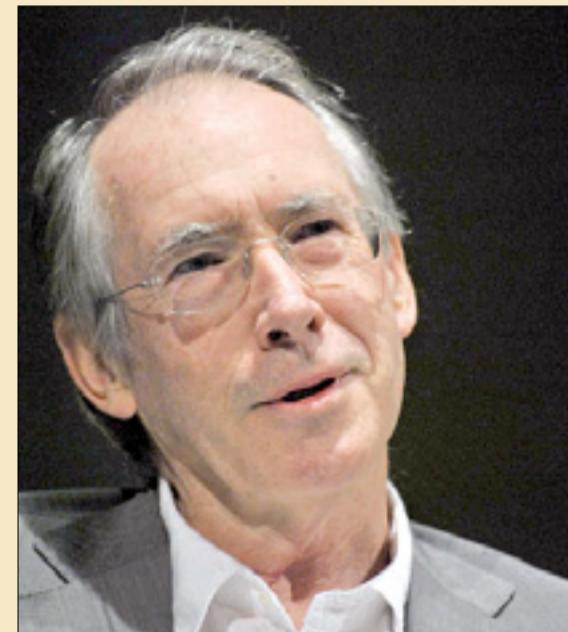
Tudi Prekmurec Šarotar in Irec McCourt, ki je irsko mejo zamenjal za tisto pri Miljah, sta se strijnala, da je meja istočasno prednost in sinonim za neudobje. Prednost, ker avtorju ponuja številne zgodbe in ga bogati z različnostjo kultur, neudobna, ker v ljudeh še vedno vzbuja strah ... in jim kljub združenju Evropi otežoča premike; med Ljubljano in Trstom ali Budimpešto se človek skoraj ne more premikati z javnimi prevozi, je opozoril Šarotar. Prednost, ker je lahko tudi odlično sredstvo za premoščanje nezaupanja, za podiranje mentalnih mej.

Danes bo v Pordenonu na sporednu Colloquium II: ob 18. uri se bodo z Miho Obitem povarjali Aleš Šteger, Miroslav Košuta in William Wall. Ob isti uri bodo na festivalu predstavili tudi Sosičev roman Tito, amor mijo.

Poljanka Dolhar

PORDENONELEGGE - Nagrada

Zgodovina v romanih Iana McEwana

Številnim prepletanjem zgodovine in literature je posvečena nagrada La storia in un romanzo (zgodovina v romanu), ki jo festival Pordenonelegge podeljuje v sodelovanju z goriškim festivalom èStoria in ob podpori banke FriuliAdria Crédit Agricole.

Nagrado so sinoči podelili angleškemu pisatelju Iangu McEwanu, enemu najbolj priljubljenih evropskih avtorjev, ki v svoja dela zelo pogosto vključuje zgodovinske tematike. Tudi na srečanju v prepолнем Verdijskem gledališču je v pogovoru z Albertom Garlinijem izpostavil oporo, ki jo njegovim romanom ponujajo zgodovinska dejstva.

Svoj najnovješji roman »Sweet Tooth« je McEwan postavil v obdobje hladne vojne: italijanski prevod bo v kratkem izšel pri turinski založbi Einaudi, ki je izdala številne prevode njegovih romanov, mnogi med njimi pa so dostopni tudi slovenskim bralcem (Pokora, Otrok o pravem času, Neskončna ljubezen, Sobota, Solar). (pd)

SAWAL NOVA GORICA EDINI POOBLAŠČENI TRGOVEC IN SERVISER VOZIL OPEL NA GORIŠKEM

8 LET BREZPLAČNE GARANCIJE SAWAL OB NAKUPU NOVEGA AVTOMOBILA OPEL.

ENOSTAVEN NAKUP: POTREBNO DOKUMENTACIJO ZA REGISTRACIJO UREDIMO KAR PRI NAS.

SERVIS 4+ : ZA VOZILA OPEL STAREJŠA KOT 4 LETA DO -40% POPUSTA.

SAWAL

Najboljši Opel trgovec 2011

PRODAJA

SERVIS

NADOMEŠTNI DELI

DODATNA OPREMA

KLEPARSTVO

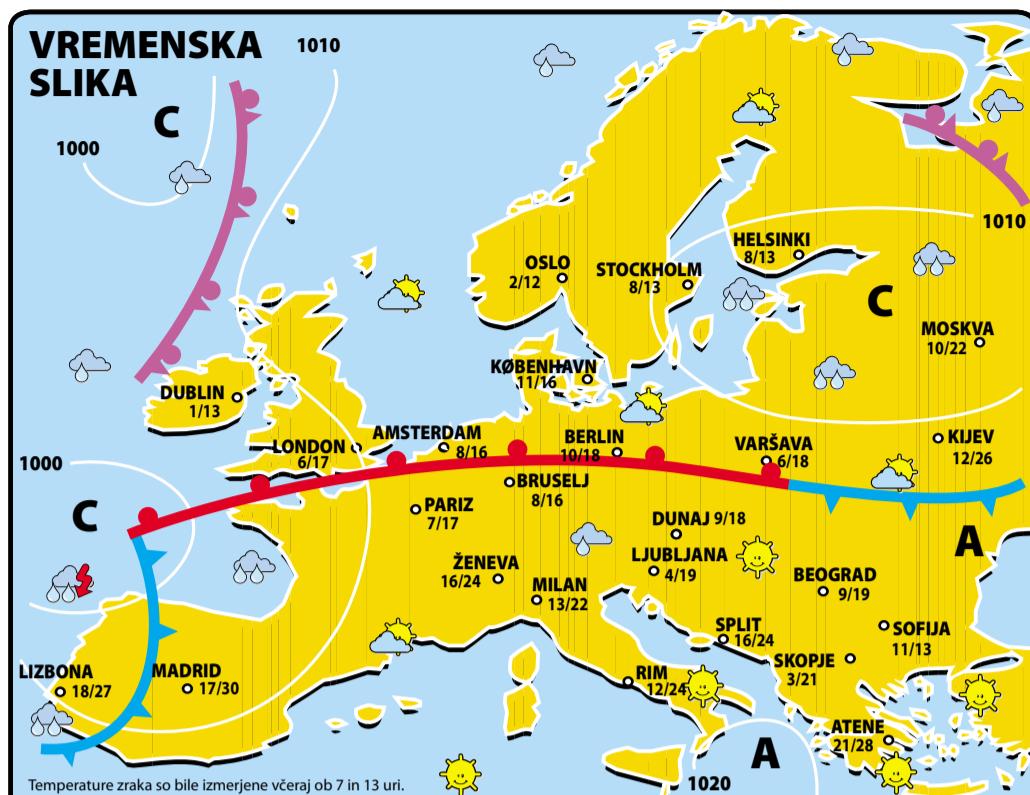
LIČARSTVO

**SAWAL NOVA GORICA
INDUSTRJSKA CONA KROMBERK**
ULICA VINKA VODOPIVCA 16, 5000 NOVA GORICA, SLOVENIJA
WWW.SAWAL.SI - TEL. 003865 / 330 63 30
PRODAJA: ALEŠ JAKONČIČ - 003865/3306334 - aleks.jakoncic@sawal.si
SERVIS: DEJAN ANDLOVEC - 003865/3306331 - dejan.andlovec@sawal.si
NAD. DELI: BOŠTJAN NUSDORFER - 003865/3306337 - bostjan.nusdorfer@sawal.si

Wir leben Autos.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 ur.

Danes bodo v višje sloje pritekali toplejši in suhi zahodni tokovi, v nižjih slojih pa bo prevladoval severozahoden vlažen zrak; v ponedeljek bodo prevladovali severozahodni vlažni tokovi, nato pa se bo v večernih urah pojavila atlantska fronta.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.53 in zatone ob 19.00
Dolžina dneva 12.07

LUNINE MENE
Luna vzide ob 15.04 in zatone ob 0.37

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.01 najnižje -33 cm, ob 8.26 najvišje 25 cm, ob 13.56 najnižje -1 cm, ob 18.50 najvišje 19 cm.

Jutri: ob 1.51 najnižje -43 cm, ob 8.40 najvišje 34 cm, ob 14.25 najnižje -13 cm, ob 19.52 najvišje 29 cm.

BIOPROGOZOZA
Pri najbolj občutljivih se bodo pojavljale manjše vremensko pogojene težave, večini ljudi pa vreme ne bo povzročalo težav.

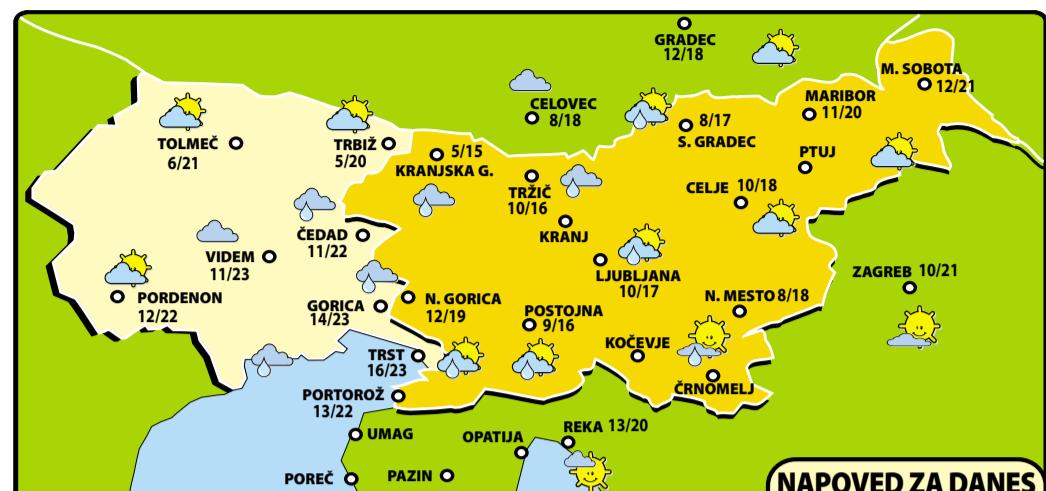
MORJE
Morje je rahlo razgiban, temperatura morja 21,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	20	2000 m	8
1000 m	15	2500 m	7
1500 m	11	2864 m	3

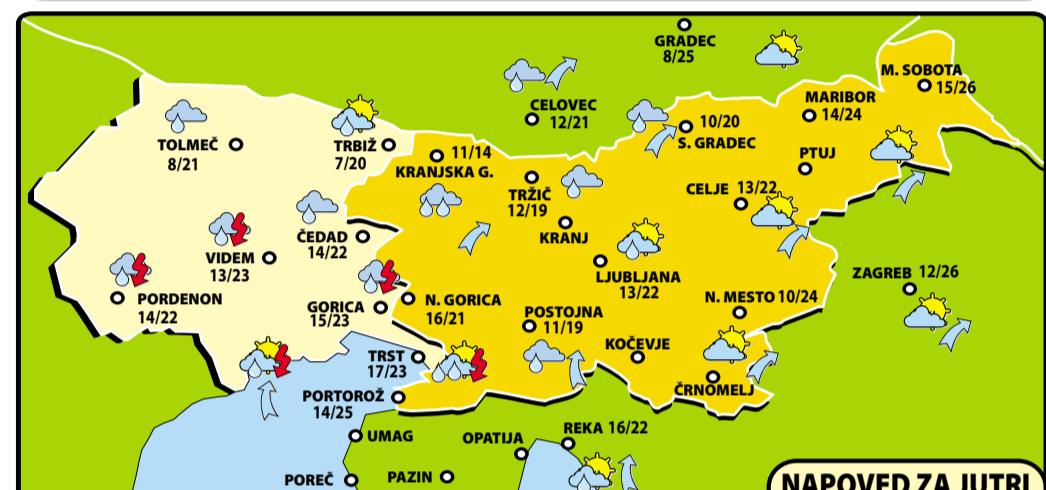
UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnom vremenu po nižinah 5 in v visokogorju 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Pretežno oblačno, od obale do predalpskega pasu; ponekod bo deževalo, predvsem na vzhodu. V Alpah bo vreme boljše, na Trbiškem in v višji Karniji se bo nebo razjasnilo.

Ponoči se bo postopno pooblačilo. Jutri bo v vzhodni Sloveniji zmerno oblačno. Drugod bo prevladovalo oblačno vreme, ponekod v zahodni Sloveniji bo občasno rahlo deževalo.
Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 14, najvišje dnevne od 16 do 22 stopinj C.

Pretežno oblačno. Na Trbiškem in na obali se bo lahko nebo razjasnilo, v gorah pa bo ponekod deževalo, predvsem v Predalpah in v nižinah. Na obali bo pihal zmeren veter z juga. V večernih urah se bodo padavine okreplile in razširile: pojavile se bodo nevihte in na obali.

V ponedeljek, torek in sredo bo v vzhodni Sloveniji delno jasno in toplo. Drugod bo zmerno do pretežno oblačno, predvsem v zahodni Sloveniji bo občasno rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodni veter. Lé v noči na torek se bo dež na zahodu prehodno okreplil in predvidoma razširil nad večji del Slovenije, možne bodo posamezne nevihte.

MÜNCHEN - Včeraj odprli 179. Oktoberfest

Pivo že teče v potokih

Litrski vrček piva stane letos 9,50 evra oz. 40 centov več kot lani, ko je obiskovalcev bilo 7 milijonov

Navidez brhka plavolaska nima prevelikih težav s prinašanjem kar ducata litrskih vrčkov piva

ANSA

MÜNCHEN - V Münchnu so včeraj točno opoldne odprli že 179. praznik piva Oktoberfest, na katerem do 7. oktobra pričakujejo okoli šest milijonov obiskovalcev, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

»Ozaprli ist,« s temi besedami in dvema udarcema je župan bavarske prestolnice Christian Ude opoldne odprl prvi sodček piva in s tem tudi prireditev. Prvi vrček je po tradiciji podnabil bavarskemu ministrskemu predsedniku Horstu Seehoferju. Po poročanju dpa so klub hladnemu in deževnemu vremenu že od jutra v Münchenih drli številni obiskovalci, mnogi oblečeni v tradicionalne usnjene hlače in dirndl. Že pred poldnevnim so bili veliki šotori - na Teresienwiese jih je 35 - polni do zadnjega kotička.

Lani so obiskovalci Oktoberfesta - bilo jih je skoraj sedem milijonov - popili 7,5 milijona vrčkov piva in pojedli pol milijona pečenih piščancev, 70.000 svinjskih krač ter 200 volov in telest. Poleg tega gredo v promet vsako leto tudi preste in cmoki.

Prireditev sicer izvira iz zabave ob poroki bavarskega kralja Ludvika I. 12. oktobra 1810. Kasneje so jo premaknili na zgodnejši čas, ko je vreme v bavarski prestolnici običajno lepše, ime pa je ostalo. Od leta 1810 Oktoberfesta ni bilo le 24-krat. Od povedali so ga v času obeh svetovnih vojn, med epidemijo kolere ter v obdobju hiperinflacije v 20. letih prejšnjega stoletja.

Letos litrski vrček piva stane 9,50 evra, kar je za 40 centov več kot lani. Zaradi takšnega povišanja cene so bili organizatorji deležni številnih kritik že pred začetkom prireditev. Sicer pa se je cena piva v desetih letih zvišala kar za 43 odstotkov, zato je že nastalo gibanje, ki se zavzema za to, da liter piva ne bi smeli stati več kot sedem evrov. (STA)

NIZOZEMSKA - Izgredi Zaradi vabila na Facebooku zabava ušla izpod nadzora

HAAG - Rojstnodnevna zabava 16-letnika na Nizozemskem se je včeraj zjutraj sprevrgla v izgrede z najmanj šestimi ranjenimi in okoli 20 aretiranimi mladostniki. Najstnik je vabilo na zabavo na družbenem omrežju Facebook pomotoma objavil tako, da so ga lahko videli vsi, kar je povzročilo divjanje več tisoč najstnikov po ulicah manjšega mesta.

Po objavljenem vabilu je na tisoče najstnikov v mestu z 18.000 prebivalci v okrožju Groningen divjalo po ulicah, ropalo trgovine in plenilo vrtove. Množico so prišle obvladovati tudi mobilne policijske enote, v katerih pa so razgrajači metali kamne in steklenice. Podatkniki naj bi tudi nekaj manjših požarov, uničevali ogarje in pohištvo, po tleh pa so ležale pločevinke piva.

Najstniki so začeli prihajati v petek zvečer, saj je domačin svoje načrte za 16. rojstni dan objavil kar na Facebooku in ob tem pozabil na nastavitev zasebnosti, zato so lahko vabilo videli prav vsi uporabniki tega priljubljenega družbenega omrežja.

ZDA - Pred »upokojitvijo« raketoplana

Endeavour zadnjič preletel Kalifornijo

Raketoplan med preletom mostu Golden Gate v San Franciscu

ANSA

LOS ANGELES - Vesoljski raketoplan Endeavour je v petek na hrbitu predelanega boeinga 747 še zadnjič poletel nad ameriško zvezno državo Kalifornijo, preden so ga upokojili v znanstvenem muzeju in Los Angelesu. Prelet raketoplana od juga oziroma zračne baze Andrews v puščavi Mojave do severa Kalifornije in nazaj si je ogledalo na tisoče ljudi, posebej privlačen pa je bil pogled nad mostom Golden Gate v San Franciscu. Endeavour je v Kalifornijo pribletel v četrtek iz Houstona, kjer se je ustavil na poti iz vesoljskega centra Kennedy v Cape Canaveralu na Floridi.

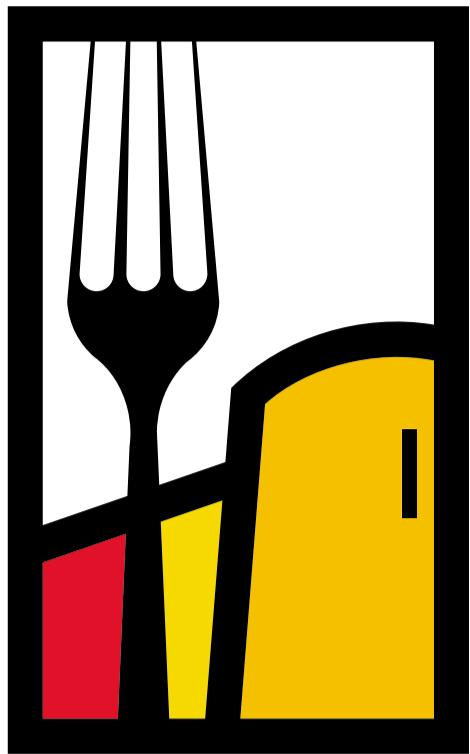
Endeavour so zgradili leta 1991 v Kaliforniji za 1,7 milijarde dolarjev. V 20 letih je opravil 25 vesoljskih poletov, med katerimi so obiskali tudi rusko vesoljsko postajo Mir. Ime je dobil po ladji, ki ji je poveljal slavni britanski pomorskič James Cook, v vesolje pa je zadnjič poletel marca leta 2011.

Ameriška vesoljska agencija Nasa je vse tri delujoče raketoplana

ne lani upokojila. Poleg Endeavourja je v muzeju končal najstarejši Discovery, ki je na ogled v muzeju Smithsonian nedaleč od Washingtona. Atlantis pa bo ostal v vesoljskem centru Kennedy na Floridi. Enterprise, ki ni nikoli poletel v vesolje, pa so iz Smithsoniana preselili v New York na letalonosilkovo Intrepid. V vesolje sta poletela še dva raketoplana. Challenger je eksplozional ob vzletu leta 1986, Columbia pa je razpadla ob povratku na Zemljo leta 2003.

Nasa je raketoplane, ki so bili med drugim ključni za izgradnjo Mednarodne vesoljske postaje (ISS) v zemeljski krožnici, upokojila zaradi varčevanja in novih načrtov. Astronavit zdaj na ISS potujejo z ruski raketami sojuz, v prihodnje pa bodo tudi z raketami zasebnih podjetij.

Nasa se medtem osredotoča na raziskovanje bolj oddaljenega vesolja in načrtuje človeški polet na asteroid ter na planet Mars.

Gusti di Frontiera

Okusi na meji

Let'sGo!
Gorizia

Gorica vedno
pri roki.

Referenčna aplikacija za vsakogar.
Naloži si jo sedaj!

Available on the
App Store   Available in
Android Market

<http://letsgo.gorizia.it>

OBČINA GORICA
ODBOJNIŠTVO ZA KULTURO IN DOGOĐKE

Let'sGo!
Gorizia

FRIULI VENEZIA GIULIA

FONDAZIONE
Fondo di Risparmio di Gorizia

Comune di Gorizia

Il sostegno di:
CONFCOMMERCIO
IMPRESA PER L'ITALIA
GORIZIA

Gorica
27.|28.|29.|30.
septembra

2012 *Europa na mihi.*

